

**BIUDŽETINĖS ĮSTAIGOS
KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖS, BENDROSIOS INSTRUKCIJŲ
IR DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJŲ PATVIRTINIMO**

2025 m. birželio d. Nr. V-
Kaunas

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo (Žin., 2003, Nr. 70-3170) 27 straipsniu ir Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir darbuotojų, darbdavių susitarimu pasiūstų laikinam darbui į įmonę iš kitos įmonės, instruktavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2012 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-240:

1. T v i r t i n u pridedamas:

- 1.1. Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ darbuotojų saugos ir sveikatos įvadinė instrukcija Nr. 1.
- 1.2. Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ darbuotojų saugos ir sveikatos bendroji instrukcija Nr. 2.
- 1.3. Direktoriaus pavaduotojo ugdymui saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 3.
- 1.4. Direktoriaus pavaduotojo ūkio reikalams saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 4.
- 1.5. Logopedo ir specialiojo pedagogo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 5.
- 1.6. Psichologo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 6.
- 1.7. Socialinio pedagogo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 7.
- 1.8. Meninio ugdymo mokytojo (dailės) saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 8.
- 1.9. Meninio ugdymo mokytojo (kūno kultūrai, šokiai) saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 9.
- 1.10. Meninio ugdymo mokytojo (muzikai) saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 10.
- 1.11. Mokytojo, ikimokyklinio ugdymo mokinio padėjėjo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 11.
- 1.12. Mokinio padėjėjo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 12.
- 1.13. Darbuotojo valančio langus saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 13.
- 1.14. Informacinių technologijų sistemų administratoriaus saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 14.
- 1.15. Kiemsargio saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 15.
- 1.16. Skalbinių tvarkytojo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 16.

- 1.17. Asmenims dirbantiems sandėlyje saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 17.
- 1.18. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija, naudojant elektrinius, akumuliatorinius ir buitinius prietaisus ūkio darbuotojui Nr. 18.
- 1.19. Valytojo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 19.
- 1.20. Virėjo, virtuvės pagalbinio darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 20.
- 1.21. Dokumentų specialisto saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 21.
- 1.22. Darbuotojo dirbančio žoliapjove ir trimeriu saugos ir sveikatos instrukcija Nr. 22.
- 1.23. Darbuotojo saugos ir sveikatos instrukcija naudojant kopėčias ar lipynes Nr. 23.
2. L a i k a u n e t e k u s i u g a l i o s Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ direktoriaus 2011 m. kovo 4 d. įsakymą Nr. V-28 „Dėl darbuotojų saugos ir sveikatos įvadinės instrukcijos patvirtinimo“.
3. P a v e d u direktoriaus pavaduotojai ugdymui Editai Gailevičienei patalpinti Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijas įstaigos internetinėje svetainėje <https://www.darzelisvilnele.lt/>
4. Į p a r e i g o j u direktoriaus pavaduotoją ūkio reikalams Sigitą Šiaulytę Masaitienę supažindinti įstaigos darbuotojus pasirašytinai su Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijomis.
5. Šis įsakymas per tris mėnesius nuo informacijos apie jį gavimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos Kauno darbo ginčų komisijai (L. Sapiegos g. 12, Kaunas) Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

Direktorius

Rolandas Bulotas

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS BENDROJI
INSTRUKCIJA Nr. 1**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Ši instrukcija skirta visiems tiek Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“, (toliau Lopšelio-darželio), tiek kitų įmonių, įstaigų, organizacijų darbuotojams, atliekantiems darbus Lopšelyje-darželyje.

2. Kiekvienas darbuotojas privalo vykdyti Lopšelio - darželio darbuotojų saugos ir sveikatos norminių dokumentų ir Lietuvos Respublikoje galiojančių norminių teises aktų reikalavimus, su kuriais jie supažindinti ir, jei reikia, apmokyti. Darbuotojai privalo rūpintis savo ir kitų darbuotojų sauga ir sveikata, remiantis savo žiniomis ir vadovaujantis tiesioginio vadovo duotais nurodymais.

3. Darbuotojas turi žinoti Lopšelyje - darželyje, darbo vietose, vykstant pakeliui į darbą ar iš darbo matomus saugos ir sveikatos apsaugos ženklus bei vykdyti tai, ką tie ženklai nurodo.

**II SKYRIUS
PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO**

4. Galimi pavojingi ir kenk. smingi veiksniai:

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Elektros srovės poveikis	Galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, mirtis.	Pačiam neremontuoti elektrinių įrankių, kirtiklių, jungiklių, kištukinių lizdų, nekeisti saugiklių.
 Įrenginių ir įrankių eksploatavimo reikalavimų nesilaikymas	Galimos traumos.	Vizualiai tikrinti įrankių ir įrenginių techninę būklę, tvarkingumą, nedirbti su netvarkingais įrankiais ir
		įrenginiais, juos naudoti pagal paskirtį ir laikytis jų eksploatavimo reikalavimų.

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
  <p>Darbo vietos, praėjimo kelių užkrovimas, užgriozdinimas daiktais, paslydimas, pargriuvimas</p>	Galimi įvairūs sužeidimai, įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Nuolat palaikyti tvarką darbo vietoje, neužgriozdinti daiktais, priemonėmis. Siekiant išvengti užkliuvimo, kliūtis reikia pašalinti. Darbo vietoje grindų dangos turi būti neslidžios, sausos, lygios. Esant slidžioms grindims, nedelsiant jas išvalyti, naudojant tinkamą valymo metodą.
Ozonas (spausdintuvo dažomųjų miltelių skleidžiamas kvapas)	Dirbant kopijavimo aparatu patalpoje gali susidaryti ozono dujų. Ozonas turi specifinę kvapą, todėl gali pradėti erzinti su aparatu dirbančiojo ar kitų patalpoje esančių žmonių nosies, gerklės, akių gleivinę, kelti galvos skausmus.	Daug spausdinant nuolatos vėdinti patalpą.
 <p>Cheminės medžiagos</p>	Galimi apsinuodijimai.	Vadovautis saugos duomenų lapuose nurodytais reikalavimais bei nurodytomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis.
Nepakankamas darbo vietos apšvietimas	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, galimos darbo klaidos.	Jeigu bendras apšvietumas yra mažesnis už nurodytą teisės aktuose, papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus.
Fizinė perkrova	Galimos traumos, raumenų patempimai	Nekelti vienam daiktų, krovinų, viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą ne daugiau kaip: vyrams - iki 30 kg; moterims - iki 10 kg. Jeigu svoris yra didesnis, kelti dviese.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

5. Apžiūrėti darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti darbui. Patikrinti, ar tvarkingos grindys (neįplyšusi danga, sausos, neslidžios), neužkrauti vaikščiojimui skirti takeliai:

- 5.1. patikrinti, ar tvarkinga darbo įranga, su kuria bus dirbama darbo metu.
 - 5.2. patikrinti elektros įrenginius darbo vietoje:
 - 5.3. ar tvarkingas elektros kabelio kištukas, kištukinis lizdas, į kurį jungiamas įrenginys;
 - 5.4. ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys įrenginį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija.
6. Pastebėjus bet kokius trūkumus, pagal galimybes ir kompetenciją pašalinti juos arba pranešti padalinio vadovui, informuoti atsakingas tarnybas.

IV SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

7. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.
8. Ant darbo stalo laikyti tik tuos dokumentus, priemones, kurios reikalingos tiesioginiam tuo metu atliekamam darbui.
9. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.
10. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekomis bei darbais.
11. Įstaigoje turi būti vengiama nereikalingo triukšmo, palaikoma dalykinė darbo atmosfera.
12. Nuolatos dirbant kompiuteriu kas valandą reikia daryti 10 minučių pertraukas nuovargiui ir įtampai sumažinti pertraukų metu ir pasibaigus darbui, rekomenduojama atlikti specialius akių fizinius pratimus darbo arba poilsio vietoje.
13. Darbo ir poilsio režimas turi priklausyti nuo darbo veiklos pobūdžio ir darbo su kompiuteriu trukmės.
14. Atsargiai lipti laiptais, laikytis turėklų.
15. Jei atsiranda regėjimo sutrikimų, kurie gali būti susiję su darbu prie kompiuterio, darbdavys privalo darbuotojui suteikti galimybę atlikti atitinkamą akių ir regėjimo ištyrimą (oftalmologiniai tyrimai).
16. Vairuojant tarnybinį transportą arba savo transportą darbo reikalais, vykdyti kelių eismo taisyklių reikalavimus.
17. Visus įrengimus, esančius darbo vietoje, naudoti tik pagal paskirtį.
18. Jei kopijavimo aparate, spausdintuve užstrigo popieriaus lapas, išjungti kopijavimo aparatą, spausdintuvą, išimti lapą pagal eksploatacijos vadove nurodytą darbų eigą.
19. Eksploatuojant elektros įrenginius:
 - 19.1. nepalikti be priežiūros elektros įrenginių, įjungtų į elektros tinklą, išskyrus tuos, kurie turi būti įjungti pastoviai;

19.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus draudžiama jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą.

20. Nedelsiant išjungti įrenginį iš elektros tinklo ir pranešti apie tai tiesioginiam vadovui:

20.1. pajutus bent mažiausią elektros srovės poveikį ar pastebėjus įrenginio neįprastą triukšmą, vibraciją, svylančios izoliacijos kvapą, dūmus, kibirkštis;

20.2. stipriai įkaitus įrenginiui;

20.3. pažeidus kabelio (laido) izoliaciją;

20.4. pastebėjus kitus nebūdingus darbo metu požymius.

21. Neliesti drėgnomis rankomis elektros įrengimų, jungiklių, elektros šakučių lizdų. Valyti juos tik sausu skudurėliu.

22. Neremontuoti pačiam sugedusio elektros įrenginio, laidų, kištuko ir pan. Tai atlikti gali tik tas darbuotojas, kuris turi reikiamą elektrotechninio personalo kvalifikaciją.

23. Elektros oro šildytuvus su atvira kaitinimo spirale, vandens šildytuvus, virdulius, kavos virimo aparatus naudoti tik specialiai tam skirtose ir įrengtose vietose.

V SKYRIUS

DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

24. Kompiuterį išjungti šiais avariniais atvejais:

24.1. kilus gaisrui nedelsiant išjungti kompiuterį iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius tel. 112, pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti padalinio vadovą apie gaisrą.

25. Darbo vieta ir įrenginiai, kur įvyko nelaimingas atsitikimas, turi būti išsaugoti tokie, kokie buvo nelaimingo atsitikimo metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadarius kiltų pavojus aplinkinių sveikatai ir gyvybei, tačiau visa tai turi būti įforminta raštu, pagal galimybes nufotografuota ar nufilmuota.

26. Pastebėjus veikiamą elektros srovės darbuotoją, reikia nedelsiant jį atitraukti nuo srovės šaltinio saugiu būdu, užtikrinant jo apsaugą nuo susižalojimo krentant, arba išjungti įtampą artimiausiu jungikliu. Jeigu būtina, kol atvyks greitoji pagalba, nekentėjusiam reikia daryti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą.

27. Pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti ugniagesiams telefonu tel. 112, iškviešti į gaisravietę vadovaujančius darbuotojus, asmenis atsakingus už darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padalinyje, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ir gesinti gaisro židinį turimomis gesinimo priemonėmis.

28. Užsidedę drabužiai gesinami susukant juos į antklodę arba gumulą.

29. Nelaimingu atsitikimu kelyje į darbą ir iš darbo laikomas tik toks nelaimingas atsitikimas, kuris įvyko po darbo ar prieš darbo pradžią tiesioginiame kelyje tarp darbuotojo namų ir įstaigos. Apie tokį įvykį darbuotojas privalo kaip įmanoma greičiau informuoti savo tiesioginį vadovą, asmenis atsakingus už darbuotojų saugą ir sveikatą padalinyje, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą.

VI SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

30. Išjungti įrengimus, su kuriais buvo dirbama, jei jie nepaliekami dirbti budinčiuoju režimu.
31. Darbuotojas, išeinantis iš kabineto paskutinis, privalo užrakinti duris.
32. Prieš užrakindamas duris, darbuotojas privalo patikrinti:
 - 32.1. ar uždaryti langai ir kitos angos;
 - 32.2. ar nėra pasilikusių žmonių;
 - 32.3. ar išjungti elektros įrenginiai, radijo, ventiliacijos sistemos, apšvietimas ir kiti įrengimai, kurie turi būti išjungti, pasibaigus darbui;
 - 32.4. ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;
 - 32.5. ar ant patalpų šildymo sistemos nepalikta skudurų ir kitų degių medžiagų.
33. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus būtina pranešti tiesioginiam vadovui.

VII SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

Teisingai

Neteisingai

! Darbuotojas turi save kontroliuoti, kad sėdint nugara būtų tiesi. Nuo neteisingo sėdėjimo labiausiai kenčia stuburas. Sėdint teisingai, nugara mažiau pavargsta ir apskritai sumažėja rizika susirgti stuburo ligomis.

Stenkitės visada remtis apatine nugaros dalimi. Žiūrėti, kad nugarai būtų patogiu, kai dirbama.

! Atsisėdus ant kėdės, kojos turi nekabėti ore, o turi pilnai siekti grindis. Po stalu nedėti dėžių ar kitų daiktų, ribojančių erdvę kojoms. Žiūrėti, kad po darbo stalu būtų pakankamai vietos keliams ir kojoms. Stengtis neslėgti išilgai apatinės šlaunies pusės šalia kelių ir užpakalinės blauzdų pusės. Būtina nuolat įtempti ir atpalaiduoti kojas.

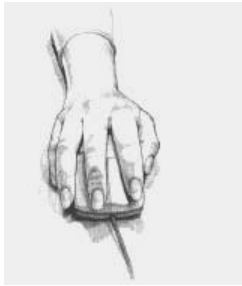

! Pelė turi būti netoli klaviatūros, kad būtų lengvai ir greitai pasiekama, nekeičiant kūno padėties. Klaviatūra ir pelė turi būti viename aukštyje.

! Priešais klaviatūrą turi būti pakankamai erdvės, kad darbuotojas galėtų patogiai atremti plaštakas ir riešus. Riešų padėtis turi būti neutrali: plaštaka ir dilbis turi būti vienodame aukštyje, kad nereikėtų lenkti riešo. Nesiremti delnais arba per daug neišlenkti riešų renkant tekstą.

! Plaštakų padėtį, spaudant klavišus, kontroliuoti, kad nepavargtų riešai. Plaštakas, riešus laikyti tiesiai, kad jų padėtis būtų patogi ir neutrali. Per daug neišlenkti riešų į vidinę pusę.

! Pirštus ant pelės mygtukų reikia laikyti laisvai, nelaikyti pelės stipriai suspaudus. Riešo padėtis turėtų būti patogi ir neutrali, o rodomasis įtaisas – pritaikytas plaštakai. Nenustumti rodomojo įtaiso per toli nuo klaviatūros, nes taip galima per daug išlenkti riešą. Plaštaka ir pirštai turi būti atpalaiduoti visą laiką – ar aktyviai naudojame prietaisą, ar tik laikome uždėję ant jo ranką pertraukos metu. Per ilgesnes pertraukas nuimti ranką, atpalaiduoti ją ir pirštus.

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖ INSTRUKCIJA NR. 2

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Kauno lopšelis-darželis „Vilnelė“ (toliau Įstaiga) įregistruotas 1995-04-03.
2. Įstaigos kodas: 191637883.
3. Įstaigos tipas – ikimokyklinio ugdymo mokykla.
4. Įstaigos veiklos sritis – švietimas (ikimokyklinis, priešmokyklinis ugdymas).

Įstaigos adresas: Vytenio 8, Kaunas

5. Įstaigos vadovė: Rolandas Bulotas, direktorius.
6. Saugą darbe atstovauja ir yra atsakingas už priešgaisrinę saugą direktoriaus pavaduotoja ūkio reikalams.

II SKYRIUS PAVOJINGI IR KENKSMINGI VEIKSNIAI, JŲ POVEIKIS SVEIKATAI IR SAUGOS PRIEMONĖS

7. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai, veikiantys darbuotojus darbo vietose, išvardyti individualiose darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijose.

III SKYRIUS NELAIMINGŲ ATSTITIKIMŲ, AVARIJŲ TYRIMO TVARKA, DUOMENYS APIE PROFESINES LIGAS, JŲ PRIEŽASTIS IR DARBUOTOJO PAREIGOS, VEIKSMAI ĮVYKUS NELAIMINGAM ATSTITIKIMUI, AVARIJAI

8. Nelaimingi atsitikimai tiriami vadovaujantis Lietuvos Respublikos nutarimais.
9. Nukentėjęs nuo nelaimingo atsitikimo asmuo, jeigu pajėgia, turi nedelsdamas apie tai pranešti Įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam asmeniui.
10. Asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiam pirmąją pagalbą ir pranešti apie nelaimingą atsitikimą nurodytiems asmenims.
11. Darbo vieta, kol nelaimingas atsitikimas bus pradėtas tirti, turi išlikti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jeigu tai kelia pavojų aplinkinių darbuotojų gyvybei ir sveikatai, gali būti daromi tik būtini pakeitimai, įforminami aktu.
12. Įstaigos direktorius, o kai jo nėra – įgaliotas asmuo, privalo nedelsdamas organizuoti pirmosios pagalbos suteikimą, o prireikus – nukentėjusįjį nugabenti į gydymo įstaigą, taip pat pranešti

steigėjui apie įvykusį nelaimingą atsitikimą.

13. Nelaimingo atsitikimo tyrimo rezultatai surašomi aktuose.

14. Nelaimingo atsitikimo tyrimo rezultatai surašomi akte, jei šis nelaimingas atsitikimas įvyksta darbuotojui, su kuriuo sudaryta darbo sutartis:

14.1. darbuotojui, dirbančiam kitoje vietoje, kur jis atlieka darbo sutartimi sulgytą darbą, arba veikia Įstaigos interesais (įskaitant sportinę ir kitą visuomeninę veiklą), taip pat esančiam komandiruotėje;

14.2. Nukentėjusiam dėl staiga susirgimo ar apsinuodijimo, įvykusio dėl darbo aplinkos poveikio Įstaigoje ar darbo metu sužalotam kito asmens;

14.3. Nelaimingo atsitikimo tyrimo rezultatai surašomi akte, jeigu šis nelaimingas atsitikimas įvyksta ne Įstaigos teritorijoje pakeliui į darbą arba iš darbo (įskaitant nustatytą pertrauką pailsėti ir pavalgyti).

15. Nelaimingo atsitikimo tyrimas nutraukiamas ir aktai nepildomi nustačius, kad nelaimingas atsitikimas įvyksta dėl to, kad norėta susižaloti arba nusižudyti (remiantis teisėsaugos darbuotojų išvada), dėl alkoholio ir kitų narkotinių medžiagų poveikio (remiantis medicinos įstaigos išvada) ar dėl nukentėjusiojo nusikalstamų veiksmų: vagystės, noro pasipelnyti, chuliganizmo ir kt. (remiantis teisėsaugos darbuotojų išvada) ar dėl ligos, nesusijusios su darbo sąlygų poveikiu (remiantis medicinos įstaigos išvada).

16. Nelaimingų atsitikimų tyrimo rezultatus komisija, tyrusi nelaimingą atsitikimą, įformina laisvos formos aktu. Šie nelaimingi atsitikimai registruojami mokyklos nelaimingų atsitikimų registravimo žurnale, bet neapskaitomi.

17. Lengvą nelaimingą atsitikimą tiria dvišalė komisija, sudaryta iš darbdavio įgalioto asmens ir mokyklos darbuotojų įgalioto asmens (jeigu nėra profesinės sąjungos).

18. Nelaimingą atsitikimą tirianti dvišalė komisija ne vėliau kaip per 7 kalendorines dienas nuo nelaimingo atsitikimo privalo nustatyti nelaimingo atsitikimo priežastis, išklausius liudininkų, darbdavio bei kitų asmenų paaiškinimų, medicinos įstaigos pažymą apie traumos pobūdį, sunkumą, taip pat išnagrinėti kitą su įvykiu susijusią medžiagą ir nustatyti asmenis, kurie pažeidė saugos darbe normatyvinių aktų reikalavimus.

19. Surašyti keturis aktų egzempliorius ir perduoti juos bei tyrimo medžiagą darbdaviui. Darbdavys, gavęs nelaimingo atsitikimo tyrimo medžiagą, privalo pasirašyti aktą. Jeigu darbdavys nesutinka su komisijos išvadomis, jis gali raštiškai išdėstyti savo nuomonę akto priede.

20. Ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas nuo akto surašymo paskirstyti juos šia tvarka:

20.1. pirmąjį akto egzempliorių su tyrimo medžiaga palikti mokykloje;

20.2. antrąjį akto egzempliorių išsiųsti Valstybinei darbo inspekcijai;

20.3. trečiąjį akto egzempliorių išsiųsti draudimo įstaigai (jeigu nukentėjęs asmuo yra apdraustas nuo nelaimingų atsitikimų);

20.4. patvirtintąjį akto nuorašą įteikti profesinei sąjungai (jeigu nukentėjęs yra jos narys), taip pat Įstaigoje, kurios siūstas darbuotojas susižalojo, kitoms organizacijoms, įstaigoms bei pareigūnams, turintiems teisę analizuoti ar tikrinti darbų saugą įmonėje, jei jie to prašo raštu.

21. Nelaimingas atsitikimas, apie kurį nukentėjęs arba įvykio liudininkas nustatytąją tvarka nepraneša darbdaviui arba dėl kurio nukentėjęs darbingumo neteko ne iš karto, ištiriamas gavus nurodytųjų asmenų ar jų interesams atstovaujančių asmenų prašymą ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo.

22. Sunkius ir mirtinus nelaimingus atsitikimus tiria trišalė komisija, sudaryta iš valstybinio darbo inspektoriaus (komisijos pirmininkas), mokyklos profesinės sąjungos atstovo arba darbuotojų įgaliotinio (jeigu Įstaigoje nėra profesinės sąjungos) ir darbdavio įgalioto asmens.

23. Kai darbuotojas, jo interesams atstovaujantis asmuo ar darbdavys nesutinka su tyrimo komisijos išvadomis ar Valstybinei darbo inspekcijai nustačius, kad sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas ištirtas neteisingai arba nepakankamai, Lietuvos Respublikos vyriausiasis darbo inspektorius skiria pakartotinį arba papildomą tyrimą, nurodydamas jo tvarką.

24. Jeigu darbdavys atsisako surašyti aktą arba nukentėjęs ar jo interesams atstovaujantis asmuo nesutinka su akto turiniu, konfliktą nagrinėja įmonės saugos darbe komitetas (tarnyba) per 7 kalendorines dienas nuo pareiškimo gavimo dienos.

25. Dėl komiteto sprendimo šalys gali kreiptis į Valstybinę darbo inspekciją. Į šią inspekciją šalys gali kreiptis ir tuo atveju, kai nurodytojo komiteto nėra. Inspekcijos sprendimas gali būti apskūstas teismui.

26. Įstaiga, kurioje dėl saugos darbe norminių aktų pažeidimo įvyko mirtinas nelaimingas atsitikimas darbe, privalo išmokėti mirusiojo šeimai vienkartinę pašalpą, numatytą LR teisės aktuose.

27. Darbdavys, darbuotojai, nelaimingo atsitikimo tyrimo komisijų nariai, pažeidę šių nuostatų reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS PROFESINĖS LIGOS NUSTATYMAS

28. *Profesinė liga* – tai darbuotojo sveikatos sutrikimas dėl kenksmingo darbo aplinkos veiksnio (ar kelių veiksnių), kuris įvertinamas pagal higieninę darbo sąlygų klasifikaciją, atsižvelgiant į atsitikimą, higienos normas ir darbo laiko trukmę. Į profesinių ligų sąvoką įeina ir profesiniai apsinuodijimai.

29. Profesinėmis ligomis taip pat laikomos ligų komplikacijos, liekamieji reiškiniai ir kenksmingų darbo aplinkos veiksnių sukelti atokūs padariniai.

30. Sąvoką „kenksmingas darbo aplinkos veiksnys“ - darbo aplinkos veiksnys, dėl kurio

darbuotojas gali netekti darbingumo, gali susirgti (ir profesinė liga), o jo ilgalaikis poveikis gali būti pavojingas gyvybei.

31. Tiriamos šios Įstaigos darbuotojų ligos: sukeltos fizinių veiksnių, sukeltos įtampos.

32. Nustatant dirbantiems ar dirbusiems asmenims profesines ligas, vadovaujama Sveikatos apsaugos ministerijos tvirtinamu profesinių ligų sąrašu.

33. Ūminę profesinę ligą tiria gydytojas, pirmasis apžiūrėjęs ligonį ir įtaręs ar diagnozavęs ūminę profesinę ligą, ne vėliau kaip per 12 valandų išsiunčia pranešimą raštu teritoriniam higienos centrui.

34. Lėtinę profesinę ligą įtaręs gydytojas, raštu praneša teritoriniam higienos centrui, prašo ištirti profesinės ligos priežastį ir parengti susirgusio darbuotojo darbo sąlygų higieninę charakteristiką.

35. Ūminės profesinės ligos priežastys turi būti ištirtos per 24 valandas, dalyvaujant valstybiniam darbo inspektoriui, Įstaigos direktoriui ar jo atstovui. Tyrime gali dalyvauti Įstaigos direktorius ir darbuotojo interesams atstovaujančios organizacijos, prireikus kviečiami ir ekspertai.

36. Lėtinės profesinės ligos priežastys ištiriamos ir darbo sąlygų higieninė charakteristika parengiama ne vėliau kaip per 15 dienų, dalyvaujant valstybiniam darbo inspektoriui, mokyklos direktoriui, jo atstovui.

37. Su darbo higienine charakteristika supažindinamas nukentėjęs asmuo.

V SKYRIUS

BENDRIEJI DARBŲ SAUGOS REIKALAVIMAI ĮSTAIGOJE

38. Užtikrinant saugų darbą, kiekvienas Įstaigos darbuotojas, pradėjęs savo veiklą privalo: išklaudyti saugos ir sveikatos įvadinį ir darbo vietoje instruktavimą, susipažinti su vidaus darbo tvarkos taisyklėmis, laikytis saugos ir sveikatos darbe taisyklių reikalavimų, susipažinti su pareiginėmis instrukcijomis ir dirbti tik tą darbą, kuris jam pavestas.

39. Prieš darbo pradžią patikrinti darbo vietos, įrengimų, mašinų su kuria dirbama, techninę būklę, laikytis elektrosaugos, gaisrinės saugos reikalavimų ir juos vykdyti, neleisti į darbo vietą pašalinių asmenų.

40. Draudžiama Įstaigoje būti neblaiviems, apsvaigusiems nuo narkotinių arba toksinių medžiagų, įnešti alkoholinių gėrimų, rūkyti.

41. Instrukuoti gali tik Įstaigos direktorius ir jo įgaliotas asmuo, turintis darbų saugos atestavimo pažymėjimą.

42. Instrukcijų reikalavimai yra privalomi visiems darbuotojams susipažinusiems su atitinkama instrukcija ir tai patvirtinusiems savo parašu instruktavimo žurnale.

43. Visais klausimais aiškintis su Įstaigos direktoriumi ar jo įgaliotu asmeniu.

VI SKYRIUS ELEKTROSAUGA

44. Pagrindinis traumuojantis faktorius yra elektros srovė.

45. Pažeidus elektros srovei žmogaus organizmą, susitraukia raumenys, sutrinka širdies veikla ir kraujo apytaka, paralyžiuojami nervų centrai, atsiranda nudegimų.

46. Organizmo pažeidimo elektros srove laipsnis priklauso nuo srovės stiprumo, tekėjimo kūnu kelio ir veikimo trukmės. Srovės stiprumas priklauso nuo įtampos ir laidininko (organizmo varžos). Kuo didesnė organizmo ir saugos priemonių varža, tuo mažiau srovės per jį praeina.

47. Elektros srovės poveikis žmogaus organizmui nepavojingas, kai įtampa elektros prietaisuose ne didesnė kaip 42 V.

48. Tiesioginė fizinė pažeidimo priežastis elektros traumos atveju yra elektros srovės, tekančios žmogaus kūnu, stiprumas. Dėl labai nevienodos žmogaus kūno varžos, srovės stiprumas, esant tokiai pat įtampai, gali labai kisti. Jei oda drėgna, žmogus neblaivus, pavargęs kūno varža smarkiai sumažėja. Jei patalpose yra drėgmės, garų, cheminių dujų, amoniako ir kitų medžiagų, labai sumažėja elektros įrenginių izoliacija ir odos varža, todėl sustiprėja srovė, vadinasi, ir pažeidimo pavojus žmogui.

49. Žmones elektros smūgis ištinka atsitiktinai prisilietus prie neizoliuotų laidų, kuriuose yra įtampą.

VII SKYRIUS DARBO HIGIENOS REIKALAVIMAI

50. Kiekvienam Įstaigos dirbančiajam, atsižvelgiant į darbo pobūdį, turi būti sudarytos sąlygos higienos reikalavimų įgyvendinimui.

51. Darbo vietose turi būti palaikomi darbo sąlygų parametrai, nurodyti sanitarinėse normose, taisyklėse ir higieniniuose reikalavimuose.

VIII SKYRIUS DARBDAVIO PAREIGOS

52. Darbdaviai ir jų įgalioti asmenys privalo laikytis LR žmonių saugos darbo įstatymo ir vykdyti kitų saugos darbe norminių aktų reikalavimus.

53. Instrukuoti ir mokyti darbuotojus saugiai dirbti, tikrinti jų žinias.

54. Kontroliuoti, kaip darbuotojai laikosi saugos darbe reikalavimų.

55. Nustatyta tvarka pranešti apie nelaimingus atsitikimus, profesines ligas, iširti aplinkybes ir priežastis, atlyginti už pakenkimą sveikatai.

56. Organizuoti darbą pagal darbo ir poilsio režimą.

57. Nustatyta tvarka rengti ir tvirtinti saugos ir sveikatos instrukcijas.

IX SKYRIUS DARBDAVIO TEISĖS

58. Reikalauti, kad darbuotojai laikytųsi saugos darbe norminių aktų.

59. Darbuotojams, pažeidusiems saugos darbe ir sveikatos norminius aktus, skirti drausmines nuobaudas, nustatyta tvarka reikalauti atlyginti žalą.

60. Kontroliuoti, kaip darbuotojai laikosi saugos ir sveikatos instrukcijos reikalavimų, laikinai nušalinti darbuotoją nuo darbo, už tą dieną nemokėti jam darbo užmokesčio, jeigu jis darbo metu yra neblaivus, apsvaigęs nuo alkoholio ar sąmoningai pavartotų narkotinių ar toksinių medžiagų.

61. Atleisti darbuotoją iš darbo, jei jis grubiai pažeidė saugos ir sveikatos taisyklių reikalavimus.

X SKYRIUS DARBUOTOJŲ PAREIGOS

62. Saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, mokėti saugiai dirbti ir vykdyti saugos darbe norminių aktų reikalavimus.

63. Imtis priemonių ir pagal galimybes bei kompetenciją pašalinti priežastis, galinčias sukelti traumas, avarijas, apie tai nedelsiant informuoti mokyklos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

64. Informuoti darbdavį, jo įgaliotą asmenį apie darbo metu gautas traumas, susijusias su darbu, ūmius sveikatos sutrikimus.

65. Nustatyta tvarka tikrintis sveikatą.

66. Vykdyti Įstaigos direktoriaus ar jo įgaliotų asmenų bei pareigūnų, kontroliuojančių saugą darbe, teisėtus nurodymus.

XI SKYRIUS DARBUOTOJŲ TEISĖS

67. Reikalauti, kad darbdavys užtikrintų saugų darbą, užtikrintų norminiuose aktuose nustatytas sąlygas ir tvarką.

68. Sužinoti iš darbdavio (įgalioto asmens) apie darbo aplinkoje esančius sveikatai kenksmingus ir pavojingus veiksnius.

69. Atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus sveikatai, gyvybei ir apie tai pranešti raštu darbdaviui (įgaliotam asmeniui) motyvuojant priežastis.

70. Nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

71. Kilusius nesutarimus dėl darbuotojo atsisakymo dirbti nagrinėja Įstaigos administracija, Valstybinė darbo inspekcija, kuri apie sprendimą informuoja raštu darbuotoją ir darbdavį.

72. Pagrįstas atsisakymas dirbti nelaikomas darbo drausmės pažeidimu.

73. Už laiką, kurį darbuotojas pagrįstai atsisakė dirbti, darbuotojui mokamas vidutinis darbo užmokestis.

74. Darbuotojui atsisakius dirbti nepagrįstai, už nedirbtą laiką nemokama ir dėl to padaryta žala darbdaviui kompensuojama iš darbuotojo sąskaitos nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS DARBDAVIŲ IR DARBUOTOJŲ ATSAKOMYBĖ UŽ DARBŲ SAUGOS NORMINIŲ AKTŲ PAŽEIDIMUS

75. Už darbų saugos norminių aktų pažeidimus, dėl kurių įvyko arba galėjo įvykti nelaimingas atsitikimas, darbuotojas susirgo profesine liga, įvyko avarija, sutriko Įstaigos darbas, direktoriui, jo įgaliotiems asmenims, kurie savo veikimu ar neveikimu pažeidė saugos darbe norminių aktų reikalavimų arba nesudarė sąlygų tokių reikalavimų laikymuisi, taip pat Įstaigos darbuotojams, kurie, žinodami, kad pažeidžia saugos darbe reikalavimus dirbo tokiomis sąlygomis, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė ar baudžiamoji atsakomybė.

XIII SKYRIUS MEDICINOS PAGALBA ĮSTAIGOJE

76. Darbuotojas privalo žinoti pirmosios pagalbos suteikimo būdus esant nedidelėms traumoms: sumušimams, sužeidimams, kraujuojant ir nukentėjus nuo elektros srovės.

77. Visi pradedantys Įstaigoje dirbti darbuotojai privalo pasitikrinti sveikatą bei pristatyti Asmens medicininę knygelę (F Nr. 048/a). Darbuotojo pareiga yra Įstaigoje nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą. Atsisakymas tikrintis sveikatą, kai toks patikrinimas darbuotojui privalomas, yra šiurkštus darbo pareigų pažeidimas.

78. Jei darbuotojas gavo traumą, būtina skubiai suteikti pirmąją pagalbą, pranešti Įstaigos administracijai ir iškviešti greitąją pagalbą.

79. Kiekvienas Įstaigos darbuotojas privalo mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiam nuo elektros srovės.

XIV SKYRIUS PIRMOJI PAGALBA SUSIŽEIDUS

80. Pagrindinės priemonės susižeidus yra tvarsčiai ir šaltis – ledas ar šalti kompresai. Pasirenkant tvarstį svarbu, kad jis būtų šiek tiek didesnis nei žaizda.

81. Jeigu dėl kurios nors priežasties tvarsčio nėra, galima naudoti bet kokią švarią baltą medvilninę medžiagą.

82. Kad žaizda nebūtų užteršta rišant, teikiantys pirmąją pagalbą privalo naudoti

vienkartines pirštines.

83. Teikiant pirmąją pagalbą, reikia griežtai laikytis taisyklių (*pridedama „Pirmos pagalbos teikimo vadovas“*):

83.1. Negalima žaizdos plauti vandeniu.

83.2. Negalima šluostyti nuo žaizdos smėlio, žemių ir pan., nes tokiu būdu žaizda užteršiančios medžiagos nepašalinamos, tik giliau įtrinami nešvarumai ir lengviau užkrečiama žaizda.

83.3. Nuo žaizdos negalima šalinti kraujo krešulių, nes tai gali sukelti stiprų kraujavimą. Išorinis kraujavimas gali būti arterinis ir veninis. Arterinio kraujavimo atveju kraujas būna skaisčiai raudonas ir teka pulsuojančia srove, esant veniniam kraujavimui, kraujas tamsios spalvos ir teka vienodai. Pavojaingesnis yra arterinis kraujavimas.

83.4. Jei žaizda gili ar stipriai kraujuojanti, būtina stabdyti kraujavimą užspaudus žaizdą tvarščiu, pakėlus sužeistą galūnę. Jei per tvarstį kraujas toliau sunkiasi, negalima plėsti senojo tvarščio. Reikia ant jo uždėti kitą tvarstį.

83.5. Jei kraujuoja iš arterijos virš sužeidimo reikia užspausti timpa, bet tai daryti labai atsargiai, kad nesutriktų kraujotaka, nebūtų pažeisti nervai. Visais stipraus kraujavimo atvejais skubiai gabenti į gydymo įstaigą.

83.6. Arterinį kraujavimą galima greitai sustabdyti, prispaudus pirštais kraujuojančią kraujagyslę prie atitinkamo kaulo aukščiau žaizdos (arčiau liemens). Kraujavimą iš apatinės veido dalies žaizdų sustabdomas, prispaudžiant žandikaulio arteriją prie apatinio žandikaulio krašto. Kraujavimas iš smilkinio ir kaktos žaizdų sustabdomas, prispaudžiant arteriją priekyje ausies.

83.7. Jei sulenkti galūnes per sąnarį negalima (kartu lūžus tos pačios galūnės kaului), tai stipriai kraujuojant iš arterijos, reikia užveržti visą galūnę, uždėdant timpą (jai geriausiai imti koki nors stangrų, išsitempiantį audinį, guminį vamzdelį arba juostą, petnešas). Prieš uždėdant timpą, galūnė (ranka arba koja) turi būti pakelta.

XV SKYRIUS PIRMOJI PAGALBA NUŠALUS

84. Kuo greičiau stenkitės patekti į šiltas patalpas. Nušalusią kūno dalį atšildyti įmerkdami pažeistą kūno vietą į kambario temperatūros vandenį arba dėti kambario temperatūros tvarščius ant nušalusios kūno dalių (pakanka 20-30 minučių). Duoti gerti šiltų ir saldžių gėrimų. Nedaug nušalus, kai arti nėra šiltų patalpų, veidą, nosį, ausis galima šildyti delnais.

85. Nušalusios kūno vietų netrinkite. Jei šildant atsiranda pūslių, nustokite šildyti. Nušalusią vietą uždenkite steriliu tvarščiu ir sutvarstykite. Sutvarstyta kūno dalį (jeigu tai įmanoma) susukite į minkštą storą audinį (pvz. antklodę, megztinį). Skubiai vykite arba vežkite nukentėjusį į artimiausią gydymo įstaigą.

XVI SKYRIUS

PIRMOJI PAGALBA LŪŽUS KAULUI, IŠNIRUS, SUSIMUŠUS IR PATEMPUS RAIŠČIUS

86. Lūžimų ir išnirimų atvejais pagrindinis pirmosios pagalbos uždavinys yra užtikrinti, jog skaudama galūnė, jos padėtis būtų patogi. Tokiu būdu tik numalšinamas skausmas, bet ir saugomi gretimi audiniai nuo kitų papildomų sužalojimų, kurių gali atsirasti, kaului iš vidaus pradūrus audinius. Lūžimo ar išnirimo vietą reikia sutvirtinti įtvaru, faneros plokšte, kartonu ir t.t. Susitrenkus – ant pažeistos vietos dedama kas nors šalta (pūslė su ledais arba sniegu, šaltas kompresas).

87. Pirmoji pagalba patempus raiščius, pakrypus pėdai ir kt. yra šaldymas, standus sutvarstymas, ramybė.

88. Pirmoji pagalba apalpus ar alpstantį žmogų (svaigsta galva, pykina, veržia krūtinę, trūksta oro, temsta akyse) reikia paguldyti nuleisti žemyn galvą ir kiek pakelti kojas, duoti šalto vandens.

89. Pirmoji pagalba patekus svetimkūniams (rakštims) - po oda arba po nagu patekusį svetimkūnį galima pašalinti tik tuo atveju, jei įsitikinama, kad tai bus padaryti lengva. Esant mažiausiai kliūčiai, reikia kreiptis į gydytoją. *Negalima šalinti be gydytojo svetimkūnių iš akių, gerklės ir stemplės.*

XVII SKYRIUS

ATPALAIDAVIMAS NUO ELEKTROS SROVĖS

90. Prisilietus prie vietų, kuriose yra įtampa, daugeliu atvejų, raumenys savaime mėšlungiškai susitraukia, dėl to pirštai, jei nukentėjusysis laiko laidą rankose, gali taip stipriai susispausti, kad jo bus neįmanoma ištraukti iš rankų. Jei jis tebeliečia srovines dalis, pirmiausia reikia skubiai atpalaiduoti jį nuo elektros srovės.

91. Liesti srovės veikiamą žmogų, nenaudojant reikiamų atsargumo priemonių, negalima.

92. Teikiantys pagalbą turi nedelsiant išjungti tą įrenginio dalį, kurią liečia nukentėjusysis.

93. Jei žmogus yra aukštai, įrenginį atjungus ir atpalaidavus nukentėjusįjį nuo elektros srovės, jis gali nukristi. Tokiu atveju reikia imtis priemonių, užtikrinančių, kad kristų saugiai.

94. Jeigu įrenginio išjungti negalima, reikia imtis priemonių atskirti nukentėjusįjį nuo srovinių dalių, kurias jis liečia.

XVIII SKYRIUS

PIRMOS PAGALBOS NUKENTĖJUSIAM NUO ELEKTROS SROVĖS PRIEMONĖS

95. Nedelsiant nukentėjusįjį paguldyti ant nugaros, ant kieto pagrindo ir patikrinti ar jis

kvėpuoja ir yra pulsas.

96. Nustatyti, kokia akies lėlytė (plati lėlytė rodo, kad žymiai pablogėjo kraujo tiekimas smegenims) ir visais atvejais kviesti gydytoją.

97. Dirbtinį kvėpavimą reikia daryti, tuoj pat atpalaidavus nukentėjusį nuo srovės (galima „Iš burnos į burną“ ir netiesiogiai masažuojant širdį).

98. Nukentėjusį gabenant reikia prižiūrėti, kad keliant, nešant ir vežant nukentėjusiojo nekratyti, nelaikyti nepatogioje arba pavojingoje padėtyje, nešti neštuvais (imti ir dėti ant neštuvų reikia iš sveikos pusės), lūžimo vietą prilaikyti.

99. Vežant sunkiai nukentėjusį žmogų, geriausiai paguldyti jį ant neštuvų, paklojus po jais ką nors minkšto.

100. Dirbtinis kvėpavimas daromas tik tuo atveju, jei nukentėjusysis nekvėpuoja arba kvėpuoja netaisyklingai, taip pat, jei kvėpavimas palaipsniui silpnėja.

101. Prieš pradėdant daryti dirbtinį kvėpavimą reikia greitai, negaištant, atpalaiduoti nukentėjusiojo kvėpavimą varžančius darbužius ir pašalinti iš nukentėjusiojo burnos pašalinius daiktus.

102. Dirbtinio kvėpavimo metu, nukentėjusį paguldyti ant nugaros, sekti, kad liežuvis neužkristų ir neuždengtų kvėpavimo takų.

103. Nukentėjusiojo galvą reikia atlošti atgal, padėjus vieną ranką po pakaušiu, o antrąją spausti nukentėjusiojo kaktą, tol, kol smakras atsiders vienoje linijoje su kaklu.

104. Dirbtinio kvėpavimo vamzdelį nukreipti į kvėpavimo gerklę, nykščiais užspausti nukentėjusiojo nosį ir teikiantysis pagalbą turi keletą kartų stipriai iškvėpti į vamzdelį.

105. Būtina sekti, kad įpučiamas oras patektų į nukentėjusiojo plaučius, o ne į pilvą – tai galima pastebėti iš to, jog neišsipučia krūtinės ląsta, o išsipučia pilvas. Jei oras patenka į pilvą, reikia paspaudus viršutinę pilvo dalį po diafragma išleisti orą ir kvėpavimo vamzdelį įstatyti taip, kaip reikia.

106. Jei nėra kvėpavimo įtaiso, teikiantysis pagalbą savo burną glaudžiai prispaudžia prie nukentėjusiojo veido, kad apimtų visą nukentėjusiojo burną. Tai galima daryti su marle, servetėle, nosine ir pan.

107. Jeigu širdies darbas neefektyvus (neapčiuopiamas pulsas), kartu su dirbtiniu kvėpavimu atliekamas išorinis širdies masažas.

XIX SKYRIUS GAISRINĖ SAUGA

108. Lietuvos Respublikos teritorijoje esantys asmenys privalo vykdyti gaisrinės saugos taisyklių reikalavimus, o kilus gaisrui imtis priemonių gelbėti žmones, apsaugoti materialines vertybes ir gesinti gaisrą.

109. Įstaigos darbuotojai privalo išklaudyti gaisrinės saugos instruktažą.
110. Patalpos turi būti aprūpintos gaisro gesinimo priemonėmis, kurios turi būti tvarkingos.
111. Darbuotojai privalo mokėti naudotis gaisro gesinimo priemonėmis.
112. Patalpos turi būti švarios, tvarkingos, reguliariai valomos.
113. Evakuacijos keliai visuomet turi būti laisvi, neužkrauti daiktais.
114. Patalpose draudžiama naudoti atvirą ugnį, deginti fakelus. Įstaigos patalpose ir teritorijoje rūkyti draudžiama.
115. Naudojantis elektriniais virduliais, būtina juos statyti ant nedegių padėklų.
116. Visi elektros įrenginiai ir instaliacija turi būti tvarkingi.
117. Ugnies gesintuvo korpusas turi būti nudažytas raudonai, nurodytas jo panaudojimo būdas, užpildymo data ar galiojimo laikas. Gesintuvus reikia laikyti lengvai prieinamose ir matomose vietose.
118. Darbuotojas pastebėjęs gaisrą, privalo nedelsiant pranešti apie tai pagalbos telefonu 112, informuoti žmones apie gaisrą, gesinti gaisrą turimomis priemonėmis.

XX SKYRIUS CIVILINĖ SAUGA

119. Darbuotojai privalo žinoti, kaip elgtis katastrofų, stichinių nelaimių arba ginkluoto užpuolimo atvejais.
120. Įvadinis instruktavimas – pirminis minimalus civilinės saugos žinių suteikimas kiekvienam darbuotojui, priimant jį į darbą.
121. Pagrindinės sąvokos:
- 121.1. **Civilinė sauga** - tai veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų, visų ūkio subjektų, visuomeninių organizacijų bei gyventojų pasirengimą ekstremaliai situacijai, veiksmus jai susidarius ir padarinių šalinimą, visų valstybės išteklių panaudojimą gyventojams išgyventi, šalies ūkio gyvybingumui palaikyti, turtui ir aplinkai nuo susidariusios ekstremalios situacijos poveikio apsaugoti, aktyviai šiuose procesuose dalyvaujant piliečiams.
- 121.2. **Ekstremali situacija** - padėtis, kuri atsiranda dėl gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio pobūdžio priežasčių ar karo veiksmų ir sąlygoja staigų bei didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba žmonių žūtį, sužalojimą ar turtinius nuostolius.
- 121.3. **Ekstremalus įvykis** - nustatytus kriterijus pasiekęs ar viršijęs gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio pobūdžio įvykis, keliantis pavojų žmonėms, jų fiziologinėms ar socialinėms gyvenimo sąlygoms, turtui, ūkiui ir aplinkai.
- 121.4. **Rizika** – tai tikimybė atsirasti nepageidaujamiems (ekstremaliems) įvykiams (situacijoms), kurie išprovokuoja arba gali sukelti žalingas pasekmes.

121.5. **Gaisras** – tai nekontroliuojamas degimas, sukeliantis materialinius nuostolius, pavojų žmonių sveikatai bei gyvybei.

121.6. **Cheminė avarija** - tai nenumatytas, staigus įvykis pavojingame objekte arba pervežant pavojingus krovinius (sprogimas, gaisras, pavojingų medžiagų išsiliejimas į aplinką), sukeliantis staigų arba uždelstą pavojų žmonėms ar aplinkai.

121.7. **Radiacinė avarija** - tai įvykis, kai, eksploatuojant įrengimus ar šaltinius, dėl įvairių priežasčių galima nenumatyta žmonių apšvita, viršijanti didžiausias jonizuojančios spinduliuotės (radiacijos) leistinas apšvitos dozes, bei aplinkos užteršimas radioaktyviomis medžiagomis.

121.8. **Avarinė apšvita** - tai jonizuojančios spinduliuotės srauto žalingas poveikis žmogui, įvykus radiacinei avarijai.

121.9. **Išorinė apšvita** susidaro, kai radioaktyvios medžiagos ar jų dalelės veikia žmogų, būdamas ore, iškritusios ant žemės paviršiaus ar nusėdusios ant žmogaus kūno paviršiaus.

121.10. **Vidinė apšvita** atsiranda, kai radioaktyvių medžiagų dalelės patenka į žmogaus organizmą kvėpuojant, arba vartojant radioaktyviomis medžiagomis užterštą maistą, vandenį.

121.11. **Jodo profilaktika** - tai jodo preparatų vartojimas, siekiant prisotinti organizmą stabilizuojančiu jodu.

121.12. **Stichiniai ir katastrofiniai meteorologiniai reiškiniai** - tai tokie nevaldomi gamtos jėgų sukelti reiškiniai, kurie savo intensyvumu, poveikio būdu, išplitimo zona ir trukme gali padaryti daug žalos ūkiui, turtui, sukelti pavojų žmogaus sveikatai ir gyvybei.

121.13. **Pavojingas objektas** - visa veiklos vykdytojo valdoma teritorija, kur viename ar keliuose įrenginiuose, įskaitant ir su jais susijusią infrastruktūrą ar veiklą, nuolat arba laikinai gaminama, perdirbama, laikoma, perkraunama, naudojama, sandėliuojama arba neutralizuojama viena arba kelios pavojingos medžiagos ar jų atliekos, kurių kiekis prilygsta nustatytiems šios medžiagos ribiniams kiekiams arba juos viršija. Prie pavojingų objektų taip pat priskiriami hidrotechniniai statiniai.

121.14. **Pavojinga medžiaga** - tai medžiaga (ar jų mišinys), kuri dėl savo cheminių, fizinių ar toksinių (nuodingų) savybių pati arba jungdamasi su kitomis kelia pavojų žmogaus sveikatai, gyvybei ar aplinkai.

121.15. **Pasekmės (padariniai)** - tai ekstremalaus įvykio (situacijos) žalingas poveikis žmogui, turtui, ūkinei veiklai ir aplinkai, išreikštas kokybiniais bei kiekybiniais rodikliais.

121.16. **Epidemija** - tai žmonėms pavojingų infekcinių ligų išplitimas tam tikroje teritorijoje. Įvertinimo rodiklis - sergančiųjų skaičius konkrečios teritorijos gyventojų skaičiaus atžvilgiu.

122. Ekstremalios situacijos:

122.1. **Gamtinės.** Tai stichiniai ir katastrofiniai hidrometeorologiniai reiškiniai (uraganai, liūtys, potvyniai), miškų ir durpynų gaisrai, masiniai susirgimai, ledo lyčių

su žmonėmis atitrūkimas nuo kranto, ir kt.

122.2. *Techninės*. Tai įvairių technologinių procesų sutrikimai, dėl kurių kyla avarijos ar katastrofos (gaisrai, sproginiai, pavojingų medžiagų išsiliejimas, įvairios transporto priemonių bei naftotiekio ar dujotiekio avarijos).

122.3. *Ekologinės*. Tai oro, vandens telkinių, sausumos ar gyvosios gamtos žymūs kokybiniai ir kiekybiniai pakitimai (radioaktyvus bei ilgalaikis cheminis teritorijos užteršimas, smogo problema, vienos ar kelių gyvūnų ar augalų rūšių išnykimas, kokios nors gyvūnų (vabzdžių) rūšies didelis susikaupimas nedidelėje teritorijoje ir kt.).

122.4. *Socialinės*. Tai masinės riaušės, sporto aistruolių eisenos, blokados, provokacijos, diversijos, teroro aktai, o taip pat kariniai veiksmai mūsų šalyje ar kaimyninių valstybių teritorijose.

122.5. *Kitos*. Tai įvairūs pavojingi radiniai (radioaktyvios ar cheminės medžiagos, antro pasaulinio karo laikų šaudmenys, sprogmenys).

123. Perspėjimas ir informavimas:

123.1. elektros sirenos;

123.2. valstybinis ir teritorinis radijas, televizija ir kitos žiniasklaidos priemonės;

123.3. spec. automobiliai su garso stiprinimo - perdavimo įranga;

123.4. ūkio subjektuose naudojamos garsinės - signalinės priemonės;

123.5. transporto priemonių garsinės - signalinės priemonės;

123.6. telefoninio bei radijo ryšio priemonės;

123.7. pasiuntiniai.

124. Civilinės saugos signalai:

124.1. Dėmesio visiems! Tai pagrindinis įspėjamasis garsinis civilinės saugos signalas, perduodamas įjungus centralizuotai valdomas arba gamyklų, įmonių, laivų, garvežių, specialiųjų tarnybų automobilių sirenas. Juo atkreipiamas gyventojų dėmesys į tai, kad susidarė ypatingos aplinkybės ir jie privalo kuo greičiau įsijungti radiją ar televizorių (LTV programą), nes per šias visuomenės informavimo priemones bus perduodamas civilinės saugos signalas bei žodinis pranešimas apie susidariusią padėtį. Šis signalas gali būti skelbiamas iškilus bet kuriai grėsmei.

124.2. Radiacinis pavojus! Tai tiesioginės radioaktyviojo užteršimo grėsmės signalas.

124.3. Cheminis pavojus! Juo pranešama apie tiesioginio cheminio užteršimo grėsmę.

124.4. Uragano pavojus! Juo informuojama apie stichinio ar katastrofinio meteorologinio reiškimo grėsmę.

124.5. Potvynio pavojus! Tai signalas įspėjantis apie hidrologinio reiškimo - potvynio – grėsmę liūčių, sampūtų ar intensyvaus polaidžio metu pakilus upėse vandens lygiui.

124.6. Katastrofinis užtvindymas! Tai katastrofinio užtvindymo grėsmės signalas.

124.7. Oro pavojus! Tai signalas apie tiesioginę priešo aviacijos užpuolimo grėsmę.

124.8. Oro pavojaus atšaukimas! Tai signalas, pranešantis apie priešo aviacijos antskrydžio pabaigą.

124.9. Gali būti perduoti ir kiti pranešimai: apie stichines nelaimes, stambia avarijas, apie pranešimus dėl priemonių techninio patikrinimo, apie gyventojų evakuaciją.

125. Žmonių evakavimo planai pakabinami pastato visuose aukštuose.

126. Su evakuacijos planu supažindinami visi darbuotojai ir pakartotinai supažindinama kiekvienais metais.

127. Evakuacijos planą tvirtina Įstaigos direktorius.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO UGDYMIUI SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA Nr. 3**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelyje-darželyje „Vilnelė“ direktoriaus pavaduotoju ugdymui gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrus darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis direktoriaus pavaduotojas ugdymui tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas direktoriaus pavaduotojas ugdymui instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

8. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorę apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Direktorius pavaduotojui ugdymui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS PROFESINES RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, kompiuterinei technikai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka staigi mirtis.

13. Dirbant su kompiuterine technika, spausdintuvu, kopijavimo aparatu - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Darbas su kompiuterine technika - regos sutrikimai.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

IV SKYRIUS DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO UGDYMO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkinga patalpoje esanti instaliacija, rozetės, kištukai, kompiuterinė technika, kiti elektros prietaisai su kuriais bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO UGDYMU VEIKSMŲ DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.
28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekėmis ir darbais.
29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.
30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).
31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VI SKYRIUS ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.
35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.
36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.
37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:
 - 38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
 - 38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.
39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:
 - 39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;
 - 39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;
 - 39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;
 - 39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.
40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:
 - 40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

40.3 pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

41. Vengti veikslių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

43. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.

48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio įstaigos direktoriui.

49. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo paskirtam atsakingam asmeniui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.

52. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiame režime.

53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO ŪKIO REIKALAMS
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 4**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelyje-darželyje „Vilnelė“ direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams (toliau – direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams) gali dirbti nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklausęs bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmeniui.

8. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie situaciją darbo vietoje, darbo patalpose, kuri jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Direktoriaus pavaduotojui (-ai) ūkio reikalams, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, kompiuterinei technikai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais išrinka staigi mirtis.

13. Dirbant su kompiuterine technika, spausdintuvu, kopijavimo aparatu - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

17. Apsinuodijimas - prižiūrint dirbančius su lakais, dažais, mastikomis, klijais, antiseptikais, rūgštimis, šarmais ir kitomis kenksmingomis ar pavojingomis medžiagomis, nenaudojant individualias saugos priemones, akinius, dujokaukę, gumines pirštines.

III SKYRIUS KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

18. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

19. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Darbas su kompiuterine technika - regos sutrikimai.

21. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

22. Nepalankios meteorologinės sąlygos (vėjas, lietus, ir kt.), netinkamas mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija ir t.t.) darbo vietoje - neigiamai veikia organizmą, galimi susirgimai.

23. Lako, dažų, skiediklių ir kitų medžiagų garai ir aerozoliai - galimi apsinuodijimai, cheminiai ir terminiai nudegimai.

24. Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios visą organizmą - galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos.

IV SKYRIUS
DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO ŪKIO REIKALAMS VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

25. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.
26. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).
27. Įsitikinti ar tvarkinga patalpoje esanti instaliacija, rozetės, kištukai, kompiuterinė technika, kiti elektros prietaisai su kuriais bus dirbama.
28. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS
DIREKTORIAUS PAVADUOTOJO ŪKIO REIKALAMS VEIKSMAI DARBO METU

29. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.
30. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekėmis ir darbais.
31. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.
32. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepetraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).
33. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.
34. Naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones, laiku pranešti skyriaus vedėjui apie jų nusidėvėjimą, netinkamumą naudoti.
35. Direktorius pavaduotojas (-a) ūkio reikalams privalo išmanyti dažymo būdus, medžiagų, su kuriomis dirba darbuotojai savybes, žinoti jų sudėtinės dalis, kenksmingumą, laikytis įrangos, mechanizmų eksploatavimo taisyklių.
36. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti ir vaikščioti pašaliniais asmenims arba imtis darbų, kurių atlikimui yra neinstrukuotas.
37. Neleisti darbuotojams dirbti su nežinomais, techniškai netvarkingais įrankiais.
38. Neleisti darbuotojams įrankių (raktų, replių, žnyplių) pailginti ant rankenų užmaunant vamzdžius ir pan.
39. Reikalauti, kad apdorojamos detales, ruošiniai, įrankiai būtų padėti taip, kad nenukristų.
40. Leisti pradėti darbą darbuotojams montavimo, statybos, dažymo ir kitus remonto darbus prie elektros srovės tinklų tik tada, kai išjungiamo elektros įtampa arba kai laidai yra patikimai izoliuoti nuo išorės.

41. Dažymo medžiagas leisti ruošti patalpose su ventiliacija, o medžiagos turi turėti sertifikatus arba pasus su kenksmingų medžiagų charakteristikomis.
42. Nenaudoti lakų, dažų, klijų, skiediklių nežinant jų paskirties, naudojimo instrukcijos.
43. Leisti pradėti dažyti patalpose tik įjungus priverstinę ventiliaciją arba atidarius langus.
44. Prižiūrėti, kad tuščią dažų, lakų, skiediklių tarą tuoj pat išneštų iš darbo vietos ir sudėtų į tam skirtą vietą.
45. Darbuotojams atsitiktinai išliejus ant grindų dažus reikalauti nedelsiant užberti sausu smėliu arba pjuvenomis ir pašalinti iš darbo vietos.
46. Direktorius pavaduotojas (-a) ūkio reikalams privalo reikalauti iš darbuotojų laikytis taisyklių, kurie dirba ant kopėčių:
- 46.1. pristatomos kopėčios turi būti su įtaisais, neleidžiančiais joms pasislinkti ar virsti darbo metu bei turi būti išbandytos, turėti inventorinį numerį;
- 46.2. pristatomų kopėčių matmenys turi būti tokie, kad darbuotojas galėtų dirbti stovėdamas ant pakopos, esančios ne mažesniu kaip 1 m atstumu iki kopėčių viršaus;
- 46.3. leidžiama naudoti ne ilgesnes kaip 5 m pristatomas kopėčias;
- 46.4. ilgas kopėčias, kurios po lipančio ar stovinčio ir dirbančio kojomis linksta ir siūbuoja, reikia per vidurį sutvirtinti kitomis trumpesnėmis kopėčiomis arba lenta;
- 46.5. medinėse kopėčiose briaunose ir pakopose leidžiami tik išilginiai ne ilgesni kaip 100 mm ir ne gilesni kaip 5 mm įskilimai. Esant skersiniams įlūžimams, kopėčiomis naudotis draudžiama;
- 46.6. jeigu negalima patikimai pritvirtinti pristatomų kopėčių viršaus, taip pat dirbant toje vietoje, kur dažnai vaikšto žmonės, reikia, kad kopėčias prilaikytų kitas darbuotojas;
- 46.7. kopėčias, statomas priešais duris, turi prilaikyti kitas darbuotojas, arba duris reikia užrakinti;
- 46.8. daiktus, reikalingus ant kopėčių dirbančiam žmogui, reikia kelti į viršų, pririštus prie virvės vidurio. Kad keliami daiktai nesiūbuotų, antrąjį virvės galą turi laikyti apačioje stovintis darbuotojas;
- 46.9. atliekant darbus ant paaukštinių arba kopėčių, neapkrauti jų svoriu, didesniu už jų keliamąją galią, nesilankstyti, nes galima nukristi.

VI SKYRIUS ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

47. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
48. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
49. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

50. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.
51. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.
52. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
53. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:
- 53.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
- 53.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.
54. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:
- 54.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;
- 54.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;
- 54.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;
- 54.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.
55. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:
- 55.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;
- 55.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;
- 55.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

56. Vengti veikslių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
57. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.
58. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorei arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.
59. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, pranešti ikimokyklinės įstaigos direktorei, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.
60. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorę apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

61. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorei arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

62. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorę.

63. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorei.

64. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir gesinti gaisro židinių turimomis priemonėmis.

65. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX. SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

66. Sutvarkyti darbo vietą.

67. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiame režime.

68. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtam atsakingam asmeniui.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
LOGOPEDO IR SPECIALAUS PEDAGOGO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 5**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno miesto lopšelio-darželio „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje logopedu ir specialiuoju pedagogu (toliau – logopedas, specialusis pedagogas) gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrus darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Logopedas ir specialusis pedagogas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis logopedo ir specialaus pedagogo sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas logopedo ir specialaus pedagogo instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Logopedas ir specialusis pedagogas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Logopedas ir specialusis pedagogas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

8. Logopedas ir specialusis pedagogas privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie situaciją darbo vietoje, darbo patalpose, kuri jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Mokytojo ir pagalbos mokiniui specialistas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Logopedui ir specialiajam pedagogui pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS

PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, kompiuterinei technikai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka staigi mirtis.

13. Dirbant su kompiuterine technika, spausdintuvu, kopijavimo aparatu - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Darbas su kompiuterine technika - regos sutrikimai.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių mokinių.

IV SKYRIUS

LOGOPEDO IR SPECIALIOJO PEDAGOGO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkinga patalpoje esanti instaliacija, rozetės, kištukai, kompiuterinė technika, kiti elektros prietaisai su kuriais bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

VI SKYRIUS

LOGOPEDO IR SPECIALIOJO PEDAGOGO SPECIALISTO VEIKSMAI DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.

28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekomis ir darbais.

29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).

31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VII SKYRIUS

ELEKTROS SAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.

33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.

34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.

36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.

37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.

38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:

38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.

39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:

39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;

39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;

39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;

39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.

40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

40.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VIII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

41. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

43. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam asmeniui.

44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

IX SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJ AIS

46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam asmeniui.

47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių.

48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.

49. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam asmeniui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

X SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.

52. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiaame režime.

53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam asmeniui.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktorius 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
PSICHOLOGO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 6**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje psichologu (toliau – psichologas) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Psichologas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis psichologo sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas psichologo instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Psichologas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Psichologas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmenims.

8. Psichologas privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Psichologas nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Psichologui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS PROFESINES RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, kompiuterinei technikai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinke staigi mirtis.

13. Dirbant su kompiuterine technika, spausdintuvu, kopijavimo aparatu - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Darbas su kompiuterine technika - regos sutrikimai.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių mokinių.

IV SKYRIUS PSICHOLOGO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkinga patalpoje esanti instaliacija, rozetės, kištukai, kompiuterinė technika, kiti elektros prietaisai su kuriais bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS PSICHOLOGO VEIKSMAI DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.

28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekomis ir darbais.

29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).

31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VI SKYRIUS ELEKTROS SAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.

33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.

34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.

36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.

37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.

38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:

38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.

39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:

39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;

39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;

39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;

39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.

40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

40.3 pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

41. Vengti veikslių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

43. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba paskirtam atsakingam darbuotojui už darbų saugą.

44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį už darbų saugą.

47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių.

48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinės ugdymo įstaigos direktorių.

49. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo paskirtam atsakingam asmeniui už darbų saugą ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.
 52. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiame režime.
 53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį už darbų saugą.
-

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
SOCIALINIO PEDAGOGO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 7**

**ISKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno miesto lopšelio-darželio „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje socialiniu pedagogu (toliau – socialinis pedagogas) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.
2. Socialinis pedagogas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.
3. Periodinis sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.
4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.
5. Socialinis pedagogas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.
6. Socialinis pedagogas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.
7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmeniui.
8. Socialinis pedagogas privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jos paskirtą atsakingą asmenį apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.
9. Socialinis pedagogas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui jeigu jis pajėgia tai padaryti.
10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Socialiniam pedagogui pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, kompiuterinei technikai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka staigi mirtis.

13. Dirbant su kompiuterine technika, spausdintuvu, kopijavimo aparatu - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Darbas su kompiuterine technika - regos sutrikimai.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių mokinių.

IV SKYRIUS SOCIALINIO PEDAGOGO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkinga patalpoje esanti instaliacija, rozetės, kištukai, kompiuterinė technika, kiti elektros prietaisai su kuriais bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS SOCIALINIO PEDAGOGO VEIKSMŲ DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.
28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekėmis ir darbais.
29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.
30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).
31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VI SKYRIUS ELEKTROS SAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.
35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.
36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.
37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:
 - 38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
 - 38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galimumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.
39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:
 - 39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;
 - 39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvą išjungtas iš tinklo;
 - 39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;
 - 39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.
40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

- 40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;
- 40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;
- 40.3 pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

- 41. Vengti veiksnių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
- 42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.
- 43. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jos paskirtam atsakingam darbuotojui už darbų saugą.
- 44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.
- 45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą darbuotoją.
- 47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių.
- 48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti įstaigos direktoriui.
- 49. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių ir gesinti gaisro židinių turimomis priemonėmis.
- 50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

- 51. Sutvarkyti darbo vietą.

52. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiame režime.

53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktorius 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (DAILĖS)
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 8**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno miesto lopšelio-darželio „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje meninio ugdymo mokytoju (dailė) (toliau – meninio ugdymo mokytojas (dailė) gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendras darbų saugos ir sveikatos darbo vietoje instrukcijas.

2. Meninio ugdymo mokytojas (dailė) privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Meninio ugdymo mokytojas (dailė) privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Meninio ugdymo mokytojas (dailė) privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmenims.

8. Meninio ugdymo mokytojas (dailė) privalo informuoti Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ direktorių apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Meninio ugdymo mokytojas (dailė), nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti lopšelio-darželio direktoriui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus

iškviesti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Meninio ugdymo mokytojui (dailė), pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS

PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka staigi mirtis.

13. Dirbant su elektros prietaisais - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Dezinfekcinių ir valymo priemonių naudojimas.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

IV SKYRIUS

MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (DAILĖ) VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkingos priemonės su kuriomis bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (DAILĖ) VEIKSMAI DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.

28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekėmis ir darbais.

29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).

31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VI SKYRIUS ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.

33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.

34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.

36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.

37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.

38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:

38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.

39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:

39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;

39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;

39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;

39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.

40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

40.3 pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

41. Vengti veikslių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo skyriaus patalpose ir teritorijoje draudžiama.

43. Pastebėjus darbo metu netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktoriui arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktoriui.

48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti lopšelio-darželio direktoriui arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

49. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti lopšelio-darželio direktoriui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS
VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.
 52. Išjungti elektros prietaisus, patikrinti vandens čiaupus.
 53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti lopšelio-darželio direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį.
-

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (KŪNO KULTŪRA, ŠOKIO)
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 9**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno miesto lopšelio-darželio „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje meninio ugdymo mokytojas (kūno kultūra, šokis) (toliau – meninio ugdymo mokytojas (kūno kultūra, šokis) gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklausęs bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Meninio ugdymo mokytojas (kūno kultūra, šokis) privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Meninio ugdymo mokytojas (kūno kultūra, šokis) privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Meninio ugdymo mokytojas (kūno kultūra, šokis) privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmenims.

8. Meninio ugdymo mokytojas (kūno kultūra, šokis) privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorę apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Meninio ugdymo mokytojas (kūno kultūra, šokis), nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorę, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Meninio ugdymo mokytojui (kūno kultūra, šokis), pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS

PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinke staigi mirtis.

13. Dirbant su elektros prietaisais - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Dezinfekcinių ir valymo priemonių naudojimas.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

IV SKYRIUS

MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (KŪNO KULTŪRA, ŠOKIS) VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkingos priemonės su kuriomis bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS

MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (KŪNO KULTŪRA, ŠOKIS) VEIKSMAI DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.

28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekomis ir darbais.

29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepetraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).

31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VI SKYRIUS

ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.

33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.

34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.

36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.

37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.

38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:

38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.

39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:

39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;

39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvą išjungtas iš tinklo;

39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;

39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.

40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

40.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

41. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

43. Pastebėjus darbo metu netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorei arba jos paskirtam atsakingam asmeniui.

44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam atsakingam asmeniui.

47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktoriui.

48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.

49. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam atsakingam asmeniui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.

52. Išjungti elektros prietaisus, patikrinti vandens čiaupus.

53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorę arba jos paskirtą atsakingą asmenį.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (MUZIKAI)
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 10**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno miesto lopšelio-darželio „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje meninio ugdymo mokytoju (muzikos) (toliau – meninio ugdymo mokytojas (muzika) gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.
2. Meninio ugdymo mokytojas (muzika) privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.
3. Periodinis sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.
4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.
5. Meninio ugdymo mokytojas (muzika) privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.
6. Meninio ugdymo mokytojas (muzika) privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.
7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.
8. Meninio ugdymo mokytojas (muzika) privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Meninio ugdymo mokytojas (muzika), nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Meninio ugdymo mokytojui (muzika), pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS

PROFESINIS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka staigi mirtis.

13. Dirbant su elektros prietaisais - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Dezinfekcinių ir valymo priemonių naudojimas.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

IV SKYRIUS

MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (MUZIKA) VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkingos priemonės su kuriomis bus dirbama.
26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS

MENINIO UGDYMO MOKYTOJO (MUZIKA) VEIKSMAI DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.
28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekomis ir darbais.
29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.
30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).
31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VI SKYRIUS

ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.
35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.
36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.
37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:
 - 38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
 - 38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.
39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:
 - 39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;
 - 39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;

- 39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;
- 39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.
- 40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:
 - 40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;
 - 40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;
 - 40.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

- 41. Vengti veikslių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
- 42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.
- 43. Pastebėjus darbo metu netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo paskirtam atsakingam asmeniui.
- 44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.
- 45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam atsakingam asmeniui.
- 47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktorei.
- 48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.
- 49. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.
- 50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo įgaliotam atsakingam asmeniui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS
VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.
 52. Išjungti elektros prietaisus, patikrinti vandens čiaupus.
 53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį.
-

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
MOKYTOJO, IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYTOJO PADĖJĖJO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 11**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ mokytoju, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėju (toliau – mokytojas, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjas) gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Mokytojas, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Mokytojo, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjo periodinis sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Mokytojas, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Mokytojas, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmenims.

8. Mokytojas, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjas privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Mokytojas, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjas nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Mokytojai, ikimokyklinio ugdymo mokytojo padėjėjui pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS

PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinke staigi mirtis.

13. Dirbant su elektros prietaisais - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Dezinfekcinių ir valymo priemonių naudojimas.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

IV SKYRIUS

MOKYTOJO, IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYTOJO PADĖJĖJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkingos priemonės su kuriomis bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS

MOKYTOJO, IKIMOKYKLINIO UGDYMO MOKYTOJO PADĖJĖJOS VEIKSMAI DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.

28. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekomis ir darbais.

29. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

30. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).

31. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.

VI SKYRIUS

ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

32. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.

33. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.

34. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

35. Nedirbti su kompiuterinę techniką, jei prisilietus jaučiamas elektros srovės poveikis.

36. Nepalikti be priežiūros įjungtos kompiuterinės technikos.

37. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.

38. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:

38.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

38.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.

39. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:

39.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti;

39.2. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterinės technikos įsitikinti ar spausdintuvą išjungtas iš tinklo;

39.3. neišjungti spausdintuvo, kol jis spausdina;

39.4. popieriui įstrigus, spausdintuvą tuoj pat išjungti iš tinklo ir popierių ištraukti.

40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

40.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

41. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

43. Pastebėjus darbo metu netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam asmeniui.

44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jo paskirtam atsakingam asmeniui.

47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.

48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.

49. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir gesinti gaisro židinių turimomis priemonėmis.

50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorei ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.

52. Išjungti elektros prietaisus, patikrinti vandens čiaupus.

53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
MOKINIO PADĖJĖJO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 12**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ mokinio padėjėjas (toliau – mokinio padėjėjas) gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos, sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Mokinio padėjėjas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Mokinio padėjėjo periodinis sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Mokinio padėjėjas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Mokinio padėjėjas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Mokinio padėjėjas turi atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmeniui.

8. Mokinio padėjėjas privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojui/ams, ugdytiniui/iams ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Mokinio padėjėjas nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, mačius įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Mokinio padėjėjui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS

PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinke staigi mirtis.

13. Dirbant su elektros prietaisais - elektrostatinis krūvis, kuris veikia periferinę nervų sistemą.

14. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

15. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

16. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

17. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.

18. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.

19. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

21. Dezinfekcinių ir valymo priemonių naudojimas.

22. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

IV SKYRIUS

MOKINIO PADĖJĖJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

23. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

24. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

25. Įsitikinti ar tvarkingi žaislai, priemonės su kuriomis bus dirbama.

26. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS

MOKINIO PADĖJĖJO (-OS) VEIKSMAI DARBO METU

27. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką (baldų paviršiai valomi kasdien, grindys – du kartus per dieną).
28. Užtikrinti patalpų vėdinimą.
29. Padėti mokytojais vykdyti ugdomąją veiklą.
30. Saugoti vaikų sveikatą.
31. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekėmis ir darbais.
32. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.
33. Neįleisti į grupę pašalinių asmenų, jei jie nepateikia pažymėjimo.

VI SKYRIUS

ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

34. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
35. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
36. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.
37. Nepalikti be priežiūros įjungtų elektros prietaisų.
38. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
 39. Eksploatuojant elektros įrenginius draudžiama:
 - 39.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
 - 39.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.
 40. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:
 - 40.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;
 - 40.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;
 - 40.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS

GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

41. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
42. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.
43. Pastebėjus darbo metu netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo direktoriui ar jo paskirtam atsakingam asmeniui.
44. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.
45. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS

VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

46. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dinga elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo paskirtam atsakingam asmeniui.
47. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.
48. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.
49. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.
50. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS

VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

51. Sutvarkyti darbo vietą.
52. Išjungti elektros prietaisus, patikrinti vandens čiaupus.
53. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį.

**DARBUOTOJO, VALANČIO LANGUS,
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 13**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelyje-darželyje „Vilnelė“ langų valymo darbus gali dirbti asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų amžiaus, mokantis saugiai dirbti, pasitikrinęs sveikatą ir instruktuoatas (įforminus instruktavimus instruktavimo registravimo žurnaluose).

**II SKYRIUS
PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO**

2. Pavojingi, kenksmingi ir kiti rizikos veiksniai, esantys ar galintys pasireikšti darbuotojo darbo aplinkoje, galimas poveikis darbuotojo saugai ir sveikatai, prevencinės priemonės:

Rizikos veiksnys	Poveikis saugai ir sveikatai	Prevencinės priemonės
Nepakankamas apšvietimas.	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, mažėja darbuotojo pastabumas.	Didinti šviestuvų kiekį ar papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus.
Netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė, ventiliacija ir t.t.).	Įvairaus sunkumo ūmių sveikatos sutrikdymų ar profesinių ligų rizika.	Tinkamas vėdinimo, šildymo (oro kondicionavimo) sistemų veikimas.
Netvarkinga darbo vieta (slidžios, nelygios grindų ar grindinio dangos). 	Paslydimas, pargriuvimas. Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Užtikrinti, kad darbo vietoje grindų dangos būtų neslidžios, sausos, lygios, nuolat valomos. Atsargus, saugus ėjimas. Išpėjamųjų ženklų naudojimas.
Krentantys daiktai. 	Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos.	Daiktus, įrankius, medžiagas ir kitas priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi, nebūti vietose, kur vyksta krovos darbai.
Slidus, nelygus pagrindas, paviršius.	Paslydimas, pargriuvimas. Galimos įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Užtikrinti, kad darbo vietoje pagrindas būtų neslidus. Būti atidžiam važinėjant – įvertinti kelio netolygumus, duobes.

<p>Fizinė perkrova (vienkartinis kėlimas moterims 10 kg, vyrams 30 kg).</p>	<p>Galimos įvairaus sunkumo traumos, raumenų patempimai, stuburo sužalojimai.</p>	<p>Nekelti vienam daiktų (detalių, ruošinių, įrenginių), viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Jeigu nėra galimybių tai atlikti dviese, būtina naudotis kėlimo įrenginiais.</p>
<p>Pernelyg sunkus arba didelis, griozdiškas arba nepatogus suimti (paimti), nestabilus (arba jo turinys sunkiai perkeliamas) krovinys.</p>	<p>Krovinių keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą.</p>	<p>Krovinius kelti tokioje padėtyje, kurioje krovinys nebūtų laikomas arba juo manipuluojama per atstumą nuo liemens, arba liemenį lenkiant ar sukant. Stengtis naudoti kėlimo įrenginius.</p>
<p>Kritimas iš aukščio.</p> 	<p>Dėl kopėčių nepritvirtinimo galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių, kitų kūno vietų sužalojimai, traumos.</p>	<p>Lipant, dirbant leistinus darbus nuo kopėčių, būtina jas pritvirtinti. Jų pastatymo kampas turi būti apie 70°. Dirbant ant pristatomų kopėčių aukščiau kaip 1,3 m, reikia naudoti saugos diržą, pritvirtintą prie pastato konstrukcijos arba kopėčių, jeigu šios patikimai pritvirtintos prie pastato konstrukcijos.</p>
<p>Gaisro ir sprogo pavojus.</p> 	<p>Galimas nudegimo ar net žuvimo pavojus.</p>	<p>Panaikinkite artimus uždegimo šaltinius (kibirkštis). Laikykite gesintuvus lengvai prieinamoje vietoje.</p>
<p>Pavojus susijęs su pavojingomis cheminėmis medžiagomis bei jų mišiniais.</p> 	<p>Galimi įvairaus sunkumo kvėpavimo takų, gleivinės, odos sudirginimai ar sužalojimai, galintys įtakoti ūmius ar lėtinius susirgimus, alergines organizmo reakcijas.</p>	<p>Laikytis cheminių medžiagų, preparatų saugos duomenų lapų reikalavimų. Pakeisti pavojingą cheminį veiksnį cheminiu veiksmu ar procesu, kuris mažiau pavojingas arba ne toks pavojingas darbuotojų saugai ir sveikatai.</p>
<p>Nepatogi, priverstinė darbo poza.</p>	<p>Galimi skeleto sistemos ir raumenų pažeidimai.</p>	<p>Tinkamai parinkti darbo aukštį ir darbo priemonių išdėstymą, taip pat sudaryti galimybę keisti darbo pozą.</p>
<p>Stresas dėl netinkamo darbo organizavimo, kvalifikacijos stokos.</p>	<p>Stresas ir įtampa padidina jautrumą ir įtakoja klaidų atsiradimą. Galimi įvairaus sunkumo galvos, galūnių,</p>	<p>Sukurti tiesioginę ir aiškia informacijos sistemą, kuri padėtų išvengti klaidų. Darbams atlikti parinkti tinkamus darbuotojus, kurie</p>

	kitų kūno vietų sužalojimai, traumos.	atitinka keliamus kvalifikacinius reikalavimus.
Asmens higienos taisyklių nesilaikymas.	Galimi apsinuodijimo, infekcijų, ir virškinimo trakto negalavimai. Ūmūs susirgimai ar net mirtis.	Prižiūrėti ir nuolat valyti sanitarines patalpas. Įrengti valgymo, persirengimo patalpas. Darbuotojams leidžiama valgyti, praustis ar atlikti gamtinius reikalus tik tam pritaikytose vietose.

3. Darbdavys, įvertinęs rizikos veiksnius ir vadovaudamasis nustatytomis normomis, privalo nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis:

4. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:

4.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;

4.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;

4.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui.

5. Darbdavys esant reikalui turi teisę nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsaugos priemonių negu numatyta pagal asmeninių apsaugos priemonių sąrašą. Darbuotojui saugos priemonės išduodamos priklausomai nuo vykdomų darbų pobūdžio ir darbo sąlygų.

6. Asmeninė apsaugos priemonė yra darbdavio nuosavybė, todėl ją darbuotojas turi gražinti išeidamas iš darbo, pereidamas į kitą darbą įstaigoje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą. Asmeninė apsauginė priemonė turi būti keičiama, jeigu ji susidėvi.

7. Dirbantis privalo:

7.1. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis;

7.2. rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones;

7.3. laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

7.4. įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.

8. Prieš darbų pradžią turi būti nustatytos (nustatomos) pavojingos zonos, kuriose nuolat veikia arba gali veikti (atsirasti) rizikos veiksniai.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

9. Gauti tiesioginio Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ vadovo užduotį, susipažinti su darbų vykdymo tvarka ir saugiais darbo metodais.

10. Apširengti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo drabužius, užsisagstyti juos, patikrinti asmenines apsaugos priemones ir naudoti jas pagal paskirtį.

11. Apžiūrėti darbo vietą, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

12. Patikrinti, ar tvarkingi darbo įrankiai, juos tvarkingai išdėstyti darbo vietoje.

13. Prieš pradėdant dirbti langų valymo darbus ant kopėčių, reikia įsitikinti, ar jos tvirtos, ar nepaslys, ar atsitiktinai nepajudės iš vietos.

14. Apžiūrėti apatinius kopėčių galus. Susidėvėjusius guminius antgalius pakeisti naujais, o atšipusias smeiges išgaląsti.

15. Pastebėjus kokius nors trūkumus, darbo nepradėti tol, kol jie nebus pašalinti.

16. Patikrinti asmenines apsaugos priemones (apžiūrėti vizualiai bei įsitikinti, ar nepasibaigęs patikros laikas) ir naudoti jas pagal paskirtį (asmeninės apsaugos priemonės, saugančios nuo kritimo iš aukščio, privalo turėti apjuosiančius kūną diržus. Jos turi būti sukomplektuotos taip, kad nustatytomis naudojimo sąlygomis, kritimo aukštis būtų kiek galima mažesnis ir kad sustabdžius kritimą žmogus išliktų tinkamoje padėtyje ir, reikalui esant, galėtų laukti pagalbos).

17. Apsauginį diržą reikia naudoti, kai dirbama aukščiau kaip 1,3 m esant neaptvertai darbo vietai.

18. Ruošiantis valyti ar plauti langus, patikrinti, ar langai patikimai įtvirtinti, ar geri rėmų vyriai.

19. Jei valymo darbams naudojami elektros prietaisai, jie turi būti techniškai tvarkingi (tvarkingi prietaisų prijungimo prie srovės šaltinio laidai, šakutės, šakučių lizdai), specialistų patikrinti.

20. Darbuotojas, atliekantis langų valymo darbus, turi būti supažindintas su Darbuotojo, dirbančio su kilnojama elektriniais įrankiais ir prietaisais, saugos ir sveikatos instrukcija bei išmokyti saugiai naudoti langų valymo darbams skirtais įrankiais/įrenginiais.

21. Langų plovimui, valymui negalima naudoti neaiškios kilmės ir nežinomo poveikio medžiagų. Leidžiama naudoti tik tokius skysčius ir medžiagas, kurias išdavė ir nurodė kaip jas naudoti vadovas. Rankas reikia apsaugoti pirštinėmis.

IV SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

22. Vykdyti Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko režimo reikalavimus, ilsėtis, valgyti tam tikslui skirtose vietose, vykdyti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas, ir tik tada, kai yra žinomi saugūs jo atlikimo būdai.

23. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, neužsiminėti pašaliniais darbais, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems. Saugoti savo ir nekenkti kitų sveikatai.

24. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.

25. Kopėčios darbui gali būti naudojamos tik tada, jei kitų saugesnių įrenginių naudojimas yra netikslingas dėl mažos rizikos ir trumpos jų naudojimo trukmės arba dėl kitų darbo vietos ypatumų.

26. Nešiojamų kopėčių atramos turi būti apsaugotos nuo slydimo, pritvirtinant prie jų viršutinių ar apatinių galų bet kokį kopėčioms nuslysti neleidžiantį įtaisą ar panaudojant kitus slydimą pašalinančius būdus.

27. Naudoti tik pakankamo aukščio kopėčias, lipynes. Kopėčios, kuriomis lipama į darbo vietą, turi būti pakankamai ilgos, kad kyšotų virš paaukštinimo, ant kurio reikia užlipti, jeigu daugiau nėra už ko tvirtai laikytis.

28. Naudojant daugiadetales (sekcijines) sudedamąsias arba ištraukiamąsias kopėčias, atskiros jų dalys turi būti tvirtai sujungtos viena su kita ir fiksuotos.

29. Mobilios (perstumiamos) kopėčios turi būti pastatytos stabiliai ir lipant jos neturi judėti.

30. Skečiamąsias kopėčias pastatyti stabiliai, apsaugoti nuo įsmegimo ir parvirtimo.

31. Skečiamąsias lipynes statyti ant laiptų ir nuožulnių plokštumų tik pailginus ilginus. Kiekvieną ilginių pailginimą tvirtinti mažiausiai dvejomis apkabomis arba sandūriniais antdėklais.

32. Nenaudoti skečiamųjų lipynių kaip atremiamųjų.

33. Nelipti ant aukščiausio skersinio arba laiptelio. Tik lipynėse su apsauginiu tilteliu ir laikymosi įrenginiu leidžiama užlipti ant viršutinės pakopos.

34. Lipynes ištraukti arba sustumti tik gamintojo nurodytu ilgiu.

35. Nelipti ant skečiamųjų lipynių ištraukiamosios dalies keturių viršutinių skersinių.

36. Darbas su atremiamosiomis lipynėmis:

36.1. atremiamąsias kopėčias pastatyti saugiai, išlaikant teisingą pastatymo kampą. Jis turi būti:

36.1.1. atremiamų kopėčių su skersiniai - $65-75^0$;

36.1.2. atremiamų kopėčių su pakopomis - $60-70^0$;

36.2. kopėčias atremti tik saugiose atramos taškuose;

36.3. palikti mažiausiai 1 m iškilusį kopėčių ilginių virš plokštumos, į kurią bus lipama.

37. Pristatomas kopėčias be darbo aikštelių leidžiama naudoti užlipimui tarp atskirų statomo statinio aukštų bei darbams, kuriuos atliekant neprireiktų papildomai remtis į statinio konstrukcijas.

38. Kopėčios turi būti naudojamos taip, kad darbuotojai visada galėtų patikimai stovėti

ant jų ir laikytis. Kai lipant kopėčiomis rankoje nešamas kroviny, jo svoris ir konfigūracija neturi trukdyti saugiai lipti ir laikytis.

39. Dirbant ant pristatomų kopėčių aukščiau kaip 1,3 m, reikia naudoti saugos diržą, pritvirtintą prie pastato konstrukcijos arba kopėčių, jeigu šios patikimai pritvirtintos prie pastato konstrukcijos.

39.1.1. Prieš naudojimą ir naudojimo metu kopėčios bandomos gamintojo dokumentuose nurodyta tvarka. Naudojamas kopėčias tiesioginis vadovas turi apžiūrėti ne rečiau kaip kartą per 10 dienų.

40. Valant langus **draudžiama**:

40.1. stovėti ant apšildymo, santechnikos ir kitokių įrenginių kaip paaukštinimo priemonių;

40.2. atremti kopėčias ar pačiam remtis į langų stiklus ar kitas netvirtas konstrukcijas;

40.3. stovėti ant palangės ir vaikščioti palange, neprisirišus saugos diržu;

40.4. valyti įtrūkusius, nepakankamai įtvirtintus langų stiklus ir rėmus;

40.5. stotis ant šildymo, santechninių įrenginių, atsitiktinių pakylų (dėžių, ištrauktų stalčių, atidarytų durelių ir pan.);

40.6. valymui naudoti degius ir nežinomos paskirties skysčius, rūgštis.

41. Lipti į tokį aukštį, kad viršutinė pakopa būtų ne žemiau krūtinės, o jei dirbama aukščiau kaip 1,3 m, būtina naudotis apsauginiu diržu. Rekomenduojama langų valymui naudoti šepečius prailgintais kotais ar teleskopinę langų valymo šluotą su valytuvu. Valant per daug nespausti, kad nesuskaldyti stiklo.

42. Dirbant aukštyje nesistoti ant stalų, taburečių, dėžių ir kt., nestatyti ant jų kopėčių. Jeigu langai valomi iš lauko pusės stovint ant palangės – apsijuosti apsauginiu diržu, o apsauginio lyno galą patikimai pritvirtinti prie stiprios, geriausiai statybinės, konstrukcijos.

43. **Naudojant langų valymo robotą:**

43.1. Prieš naudodami prietaisą, pritvirtinti saugos virvę prie roboto ir prie vidinių tvirtinimo elementų.

43.2. Patikrinti, ar saugos lynas nesugadintas, ar nėra mazgų.

43.3. Langų valymo robotas turi būti prijungtas prie įkroviklio visą darbo laiką, kad įrenginys veiktų tinkamai.

43.4. Jeigu langas yra valomas be balkono iš lauko pusės, būtina pastatyti įspėjimo ženklus apie pavojingą zoną.

- 43.5. Langų valymo roboto baterija turi būti visiškai įkrauta (žalia lemputė) prieš naudojant. Nenaudoti roboto lietingomis ar drėgnomis dienomis.
- 43.6. Įjunkti prietaisą prieš uždedant prietaisą ant stiklo.
- 43.7. Dedant prietaisą ant stiklo, įsitikinti, kad jis tvirtai priliptų prie paviršiaus prieš nuimant atraminę ranką.
- 43.8. Prieš išjungiant maitinimą nuimti prietaisą.
- 43.9. Įsitikinti, kad ant prietaiso šluostė uždėta teisingai.
- 43.10. Nepurkšti/nepilti vandens ant prietaiso. Neleisti vaikams naudotis šiuo prietaisu.
- 43.11. Pašalinti visas kliūtis nuo stiklo.
- 43.12. Nenaudoti langų valymo roboto ant suskilusio stiklo ar stiklo, padengto plėvele.
- 43.13. Laikyti plaukus, palaidus drabužius, pirštus saugiu atstumu nuo prietaiso angų ir judančių dalių.
- 43.14. Nenaudoti langų valymo roboto tose srityse, kuriose yra degių skysčių ar dujų.
- 43.15. Langų valymo robotą naudoti tik su vandeniu ar specialia langų valymo priemone, nurodyta gamintojo instrukcijoje. Kitomis priemonėmis naudotis **draudžiama**.
- 43.16. Baigus darbą, ištuštinti roboto baką, nuimti susidėvėjusias šluostas.

V SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

44. Kilus pavojui žmonių saugumui, sveikatai ar gyvybei, įrenginių ar priemonių sugadinimui, pastebėjus, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas, avarija, kilti gaisras ar jiems įvykus, nedelsiant darbus nutraukti ir pranešti tiesioginiam darbų vadovui.
45. Kilus gaisrui:
- 45.1. prireikus iškviešti pagalbos tarnybas: bendruoju pagalbos telefonu – **112**;
 - 45.2. evakuoti žmones;
 - 45.3. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, smėliu, žeme, uždengiant nedegia medžiaga);
 - 45.4. informuoti tiesioginį vadovą.
46. Įvykus nelaimingam atsitikimui darbe, pakeliui į darbą arba iš darbo:

46.1. nedelsiant iškviešti greitąją medicinos pagalbą arba kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, suteikti nukentėjusiems pirmąją pagalbą ir informuoti apie tai tiesioginį vadovą;

46.2. darbo vietą ir įrenginių būklę, iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu; jei tai kelia pavojų aplinkinių žmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminus aktu.

47. Įvykus avarijai, nedelsiant išeiti iš pavojingos zonos ir informuoti tiesioginį vadovą.

48. Esant ypatingam avariniam atvejui evakuotis iš pastato artimiausiu keliu.

VI SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

49. Sutvarkyti darbo vietą, kurioje buvo dirbama: sudėti įrankius, inventorių, naudotus įrenginius į tam skirtą vietą.

50. Darbo metu naudotus įrankius ir darbo priemones sudėti į jiems skirtas vietas. Sutvarkyti darbo vietą. Atliekas pašalinti į tam tikslui skirtas vietas.

51. Patikrinti, ar neliko neuždarytų langų, šlapių palangių ir grindų.

52. Nusivilkti darbo drabužius, apžiūrėti, ar jie tvarkingi ir švarūs, padėti į jiems skirtą vietą. Šiltu vandeniu su muilu nusiplauti rankas, jei yra galimybė, nusiprausti po dušu.

53. Paskutiniam paliekant patalpas, informuoti atsakingą už patalpų uždarymą.

54. Informuoti tiesioginį Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ vadovą apie darbo metu pastebėtus trūkumus, turėjusius įtakos saugiam pavesto darbo atlikimui.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio- darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ SISTEMŲ ADMINISTRATORIAUS
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 14**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelyje-darželyje „Vilnelė“ informacinių technologijų sistemų administratorius (toliau – informacinių technologijų sistemų administratorius) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, turintis atitinkamą išsilavinimą ar kvalifikaciją, išklauses bendrus darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Informacinių technologijų sistemų administratorius privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis informacinių technologijų sistemų administratoriaus sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas informacinių technologijų sistemų administratoriaus instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Informacinių technologijų sistemų administratorius privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Informacinių technologijų sistemų administratorius privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniais asmenims.

8. Informacinių technologijų sistemų administratorius privalo informuoti lopšelio-darželio „Vilnelė“ direktorę, apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri jo įsitikinimu gali kelti pavojų darbuotojų, vaikų ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Informacinių technologijų sistemų administratorius nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorei jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviesti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Informacinių technologijų sistemų administratoriui pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS

INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ SISTEMŲ ADMINISTRATORIUS PRIVALO

12. Laikytis įrenginių eksploatavimo taisyklių - nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, pranešti apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jos įgaliotam asmeniui.

13. Vengti veiksnių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

14. Nepalikti be priežiūros įjungtų elektros įrenginių.

15. Informacinių technologijų sistemų administratorius privalo žinoti pirmines gaisro gesinimo priemones, jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui.

16. Eksploatuojant elektros įrenginius, draudžiama:

- naudoti patalpų šildymui nestandartinius elektros šildymo prietaisus;

- naudotis netvarkingomis rozetėmis, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

- į vieną elektros rozetę, jungti kelis didelio galingumo prietaisus.

17. Informacinių technologijų sistemų administratorius turi žinoti kaip padėti nukentėjusiam nuo elektros srovės.

18. Prireikus, kreiptis į medicinos įstaigą arba iškviesti greitąją pagalbą tel. 112.

19. Nukentėjusiam ar įvykį mačiusiam nedelsiant pranešti lopšelio-darželio direktoriui ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia ji buvo nelaimingo atsitikimo metu, jei tai nekelia pavojaus žmonių gyvybei.

20. Laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

21. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmenims.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI PATALPOMS

22. Patalpa kurioje stovi kompiuterinė technika turi būti šviesi, o paviršiai- matiniai, kad nesusidarytų atspindžių blyksniai.
23. Patalpose rekomenduojama antistatinė grindų danga.
24. Patalpos turi būti nuolat vėdinamos.
25. Mikroklimatas darbo vietoje turi atitikti sanitarinės normos reikalavimus: šaltuoju metu periodu patalpų oro- temperatūra turi būti 13°- 23° C, santykinis oro drėgnumas 40-50% - šiltuoju metų periodu oro temperatūra turi būti 22°-27° C, santykinis oro drėgnumas 40-60%.
26. Patalpų apšvietimas turi būti mišrus (natūralus ir dirbtinis).
27. Natūralus apšvietimas turi būti šoninis, o dirbtinis – kombinuotas (bendras ir vietinis).
28. Darbo vieta turi būti apšviesta tolygiai, ant pulto ir displėjaus ekrano neturi būti akinančių blyksnių.

IV SKYRIUS REIKALAVIMAI DARBO VIETAI

29. Atstumas - nuo dirbančiojo iki kito displėjaus turi būti ne mažesnis kaip 1,5 m.
30. Atstumas nuo galinės sienos, kurioje yra durys, iki darbo stalo turi būti ne mažesnis 1,2 m.
31. Atstumas nuo akių iki ekrano turi būti 40-80 cm.
32. Kėdė turi būti su pakėlimo ir pasukimo mechanizmu, leidžiančiu keisti kėdės aukštį bei atlošo atlenkimo kampą, su alkūnramsčiais.

V SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI

33. Elektros srovė.
34. Statinis elektros krūvis.
35. Dirbant su kompiuterine technika - elektromagnetinis laukas.
36. Kenksmingi veiksniai:
 - 36.1. nepakankamas apšvietimas;
 - 36.2. nuolat įtemptas dėmesys;
 - 36.3. triukšmas.

VI SKYRIUS

INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ SISTEMŲ ADMINISTRATORIAUS VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

37. Pašalinti visus nereikalingus darbui daiktus.
38. Reikalingas darbui priemonės sudėti tvarkingai.
39. Vizualiai patikrinti kompiuterius ir kitus elektros įrenginius, su kuriais bus dirbama:
 - 39.1. ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys kompiuterį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija;
 - 39.2. ar įrenginį jungiantys laidai su elektros tinklu nesiliečia prie karštų, drėgnų paviršių, briaunų, kitų išemintų įrenginių, centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių;
 - 39.3. ar laidai apsaugoti nuo atsitiktinių mechaninių pažeidimų.
 - 39.4. ar uždengti elektros skydelio, įrenginio kontaktai, turintys elektros įtampą;
 - 39.5. ar tvarkingas elektros kabelio kištukas, kištukinis lizdas, į kurį jungiamas įrenginys.
40. Laidai (kabelis) turi būti jungiami prie kištukinio lizdo taip, kad nebūtų galimybės ant jų užlipti ar einant už jų užsikabinti;
41. Įsitikinti, ar uždarytos visos apsauginės durelės ir dangčiai.
42. Draudžiama eksploatuoti kompiuterine technika, jei nuimtas bet kuris įrenginio gaubtas, nepatikimas įžeminimas.
43. Įsitikinti, ar nesijaučia elektros poveikio, prisilietus prie kompiuterio.

VII SKYRIUS

INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ SISTEMŲ ADMINISTRATORIAUS VEIKSMAI DARBO METU

44. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.
45. Neatitraukti savo ir kiti dėmesio pašalinėmis šnekomis ir darbais.
46. Neatidarinėti įrengimų elektros skydelių, durelių, dangčių jų neatjungus nuo el. įtampos.
47. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, rozečių, kompiuterinę techniką valyti specialia servetėle.
48. Nedirbti su kompiuterine technika, jei prisilietus jaučiamas elektros poveikis.
49. Nepalikti be priežiūros įjungtą kompiuterinę techniką.
50. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:
 - 50.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti ir išeminti;

- 50.2. prieš pradėdant spausdintuvo apžiūrą, išjungti jį iš maitinimo tinklo (rozetės);
- 50.3. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterio, įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;
- 50.4. neišjungti spausdintuvo kol jis spausdina, nelaikyti spausdintuvo saulės šviesoje, arti kaitinimo elementų, vandens;
- 50.5. ką tik spausdinus, neliesti įkaitusio popieriaus traukimo ritinio ir variklio, neliesti ir neišiminėti jokių spausdintuvo detalių;
- 50.6. pernešant į kitą vietą (naujai instaliuojant), spausdintuvą laikyti vertikaliai, nespausinti spausdintuvo valant, valymui nenaudoti spirito ir kilų tirpalų;
- 50.7. jei popierius susiraukšlėjo ir įstrigo, jį greitai reikia ištraukti, nespausdinti spausdintuvu ant mažo formato popieriaus gabaliukų;
- 50.8. nenustatinėti puslapio ribų už nurodytų spausdinimo sričių;
- 50.9. išjungti spausdintuvą nedelsiant, jei pasirodo dūmai, jei netvarkingai spausdina, sušlampa.
51. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos gedimus, netvarkingus kabelius, elektros rozetes, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėją ar jo įgaliotam asmeniui.
52. Būtina išjungti elektros įtampą ir iškviešti lopšelio-darželio direktorių ar jo įgaliotą asmenį šiais atvejais:
- 52.1. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja rozetė, jungtukas);
- 52.2. pajutus svylančių laidų kvapą;
- 52.3. kai kaista elektros laidai;
- 52.4. nutrukus elektros energijos tiekimui.
53. Dirbant su kompiuteriu, svarbu laikytis racionalaus darbo ir poilsio darbo režimo.
54. Dirbant 8 valandų darbo dieną, pietų pertrauka yra pagrindinė ir dar dvi papildomos po 10 min. trukmės pertraukos: pirmoji - po 3 val. nuo darbo pradžios ir antroji likus 2 val. iki darbo pabaigos.
55. Įvedinėjant duomenis, redaguojant programą, skaitant informaciją iš ekrano, nepertraukiamo darbo su kompiuteriais trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 4 val., darant po kiekvienos darbo valandos 10 min., o po dviejų darbo valandų -15 min. pertrauką.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

56. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dinga elektros energija ir kt.) reikia tuojau pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

57. Įvykus nelaimingam atsitikimui, reikia nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktoriui.

58. Susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešt lopšelio-darželio direktoriui.

59. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, informuoti lopšelio-darželio direktorių ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

60. Kompiuterinę techniką išjungti šiais atvejais:

60.1. sugedus kompiuteriui;

60.2. nutrūkus elektros energijos tiekimui;

60.3. pažeidus laidų izoliaciją arba jaučiant charakteringam degančios izoliacijos kvapui;

60.4. pajutus elektros srovės poveikį;

60.5. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

61 Išjungti kompiuterinę techniką.

62. Kištukus ištraukti iš rozetės, ranka prilaikant rozetę.

63. Sutvarkyti darbo vietą.

64. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus pranešti lopšelio-darželio direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
KIEMSARGIO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 15**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelyje darželyje „Vilnelė“ kiemsargiu (toliau - kiemsargis) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklausęs bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Kiemsargis privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis kiemsargio sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Kiemsargis privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Kiemsargis privalo nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmeniui.

8. Kiemsargis privalo informuoti lopšelio-darželio direktorių, apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Kiemsargis, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti lopšelio-darželio direktoriui jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Kiemsargiui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS KIEMSARGIS PRIVALO

12. Žinoti ir tiksliai vykdyti darbo tvarkos taisykles, saugiam darbui keliamus reikalavimus.

13. Mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ir kitiems nukentėjusiems nelaimingo atsitikimo metu.

14. Pastebėjęs gaisrą kiemsargis nedelsdamas turi pranešti ugniagesiams pagalbos telefonu 112, iškviešti į gaisrą ir pranešti lopšelio-darželio direktoriui, gesinti gaisro židinį turimomis gaisro gesinimo priemonėmis.

15. Žinoti kaip jam elgtis kilus gaisrui, kur laikomos pirminės gaisro gesinimo priemonės, mokėti praktiškai jas panaudoti gaisro gesinimui.

16. Laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

17. Informuoti lopšelio-darželio direktorių ir jo įgaliotą asmenį apie situaciją darbo vietose ar kitose vietose, kuri, jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.

18. Vykdyti lopšelio-darželio direktoriaus ir jo įgaliotų asmenų teisėtus nurodymus.

III SKYRIUS KIEMSARGIO TEISĖS

19. Reikalauti, kad lopšelio-darželio direktorius ar jo įgaliotas asmuo užtikrintų saugų darbą.

20. Nustatyta tvarka atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus sveikatai ar gyvybei, taip pat dirbti tuos darbus, kurie nesulygti darbo sutartimi ir kuriuos saugiai atlikti neišmokytas.

21. Nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

22. Nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis - apie tai informuoti lopšelio-darželio direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

IV SKYRIUS

PAVOJINGI, KENKSMINGI IR KITI RIZIKOS VEIKSNIAI, JŲ POVEIKIS SVEIKATAI

23. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingai elektros instaliacijai, kištukiniams lizdams, netvarkingoms elektros darbo priemonėms (žoliapjovėms, krūmapjovėms) - paveikus elektros srovei, netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinke ir staigi mirti.
24. Apkrauta, netvarkinga darbo vieta, neatsargiai elgiantis, galimi užkliuvimai.
25. Žiemos sezono metu, valant teritoriją galimi paslydimai.
26. Kritimai iš viršaus traumuojant kiemsargį.
27. Aštrūs daiktai, briaunos - galima įsipjauti, įsidurti.
28. Netvarkingi darbo įrankiai ir priemonės, šerpetoti, nelygūs įrankių kotai - galimos plaštakų traumos.
29. Neapsaugotos besisukančios mechanizmų dalys.
30. Naudojimas netvarkingomis kopėčiomis (pjaustant šakas), dėl jų lūžimo įvyksta traumos.
31. Kopėčių naudojimas, nesilaikant kopėčių eksploatavimo taisyklių - galimas kritimas nuo kopėčių, gali įvykti traumos, sužeidimai.

V SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI DARBO APLINKOJE, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

32. Leidžiamų kėlimo normų nesilaikymas - galimas kūno raumenų patempimas - vienkartinio keliamo ir pernešamo krovinio masė neturi viršyti vyrams 30 kg, moterims - 10 kg.
33. Netinkamas mikroklimatas darbo vietoje (nepalankios meteorologinės sąlygos).
34. Dulkės, alergiškai veikiančios organizmą - galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos.

VI SKYRIUS

KIEMSARGIO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

35. Sutvarkyti darbo drabužius, asmenines saugos priemones - visos sagos turi būti užsegtos, rankogaliai užsegti.
36. Patikrinti darbo įrankius (kibirius, kastuvus, grėblius, ledo kirtiklius, šluotas) - netvarkingais įrankiais dirbti negalima.

37. Įrankių mediniai kotai turi būti lygūs, be įskilimų ar atskilimų, lakuoti arba dažyti ir ne ilgesnis kaip 1,5 m.

38. Apžiūrėti valomą teritoriją, įsitikinti ar nėra neuždengtų šulinių, duobių, nutrauktų elektros oro linijų.

39. Jei aptikti pažeidimai, tą vietą aptverti ir skubiai pranešti administracijai.

40. Naudotis elektros ir mechaniniais prietaisais leidžiama tik susipažinus su jų saugiais eksploatavimo būdais.

VII SKYRIUS KIEMSARGIO VEIKSMAI DARBO METU

41. Įrankius naudojant pagal reikalavimus teritoriją iššluoti, nupjauti žolę, nugrėbti, kad ant neliktų kokių nors aštrių daiktų, šiukšlių, lapų.

42. Žiemos metu barstant slydžius šaligatvius, takelius - saugotis paslydimų.

43. Nukasti nuo šaligatvių, takelių, mašinų stovėjimo aikštelių sniegą - pagal reikalavimus naudojant kastuvą.

44. Skečiamosios kopėčios turi būti išbandytos, aprūpintos neslystančiais antgaliais, sukabintos specialiu kabliu, kad pačios neišsiskęstų.

45. Pasilipti ant kopėčių (pjaustant šakas) galima į tokį aukštį, kad paskutinė viršutinė pakopa būtų ne žemiau krūtinės lygio.

46. Dirbant ant kopėčių didesniame kaip 1,3 m aukštyje, reikia naudotis kopėčiomis su aikštele, aptverta apsaugine tvorele.

47. Kiemsargiui draudžiama liesti rankomis arba įrankiais judančias mechanizmų detales, elektros laidus ir kitą įrangą, kurioje yra įtampa.

48. Teritorijos valymui, šiukšlių ir dulkių nupūtumui naudoti suspaustą orą.

49. Stotis ant šildymo, santechninių įrenginių, atsitiktinių pakylų (dėžių ir pan.).

50. Nepalikti be priežiūros darbo įrankių.

51. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

VIII SKYRIUS ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

52. Draudžiama liesti drėgnu šepėčiu, šluota, grėbliu arba rankomis elektros laidus, kištukinius lizdus, jungiklius, elektros įrenginius, atidaryti paskirstymo dėžutes ir skydelius.

53. Darbo priemonės naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

54. Mechaniniai ir elektros prietaisai turi būti techniškai tvarkingi, su nepažeista izoliacija, lanksčiu laidu ir nepažeista šakute.

55. Pernešti elektrinius prietaisus galima tik už rankenos, draudžiama juos tempti paėmus už elektros laido.

56. Kiemsargiui draudžiama pačiam remontuoti mechaninius ir elektros prietaisus.

57. Pastebėjus teritorijoje elektrosaugos pažeidimus, nedelsiant nutraukti darbą ir informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

IX SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

58. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

59. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

60. Pastebėjus darbo metu netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

61. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

62. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio įstaigos direktorių ar jos įgaliotą asmenį apie gaisrą.

X SKYRIUS KIEMSARGIO VEIKSMAI YPATINGAIS (AVARINIAIS) ATVEJAIS

63. Jeigu darbo metu įvyko avarija (liejasi vanduo, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuojau pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorei ar jos įgaliotam asmeniui.

64. Jeigu įvyko nelaimingas atsitikimas, reikia nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį lopšelio-darželio direktoriui ar jos įgaliotam asmeniui.

65. Kiemsargiui darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ar jos įgaliotam asmeniui.

66. Jeigu darbo metu kilo gaisras, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

67. Jeigu kiemsargį ištiko nelaimingas atsitikimas pakeliui į darbą arba iš darbo, jis pats arba per kitus asmenis privalo pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

XI SKYRIUS

KIEMSARGIO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

68. Patikrinti, ar neliko įjungtų elektros prietaisų, gaisrą sukeliančių medžiagų ir priemonių.

69. Sudėti įrankius, inventorių, darbo drabužius į tam skirtą vietą.

70. Apie pastebėtus sutrikimus, gedimus, trūkumus ir apie priemones, kurių imtasi jiems pašalinti, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo paskirtam atsakingam asmeniui.

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
SKALBINIŲ TVARKYTOJOS
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 16**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelyje-darželyje „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje skalbinių tvarkytoju (toliau – skalbinių tvarkytojas) gali dirbti asmuo nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Skalbinių tvarkytojas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Skalbinių tvarkytojas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Skalbinių tvarkytojas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

8. Skalbinių tvarkytojas privalo informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį apie situaciją darbo vietoje, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Skalbinių tvarkytojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviesti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Skalbinių tvarkytojui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI, SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

12. Elektros srovės poveikis, esant netvarkingiems kištukiniams lizdams, kištukams, elektros instaliacijai, kompiuterinei technikai, elektros prietaisams, dėl ko netenkama sąmonės, sutrinka arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinke staigi mirtis.

13. Kritimas, norint paimti aukštai esančius daiktus, knygas.

14. Kūno raumenų patempimas, nesilaikant leidžiamų kėlimo normų - vienu metu nešti galima vyrams ne daugiau kaip 30 kg, moterims - 10 kg.

15. Netvarkinga darbo vieta, slidžios grindys, netvarkingai sukrautos knygos, daiktų kritimas iš aukščio.

III SKYRIUS KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

16. Triukšmas - veikia periferinę nervų sistemą.

17. Galimos infekcijos nuo sergančių vaikų.

18. Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios visą organizmą - galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos.

IV SKYRIUS VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

19. Apžiūrėti darbo vietą, patikrinti ar ji tvarkinga, pašalinti iš jos nereikalingus daiktus.

20. Įsitikinti, ar darbo vietoje pakankamas apšvietimas, mikroklimatas (temperatūra, ventiliacija).

21. Įsitikinti ar tvarkinga patalpoje esanti instaliacija, rozetės, kištukai, kompiuterinė technika, kiti elektros prietaisai su kuriais bus dirbama.

22. Darbą pradėti tik kai bus pašalinti visi trūkumai, galintys sukelti nelaimingą atsitikimą.

V SKYRIUS VEIKSMAI DARBO METU

23. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.

24. Neatitraukti savo ir kitų dėmesio pašalinėmis šnekomis ir darbais.

25. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.
26. Laikytis darbo ir poilsio režimo, daryti pertraukas dirbant su kompiuteriu, spausdintuvu (nepertraukiamai dirbti prie kompiuterio galima ne daugiau kaip 1 val.).
27. Naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemonės, laiku pranešti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui apie jų nusidėvėjimą, netinkamumą naudoti.
28. Nuovargį ir įtampą mažinti pertraukų metu, o pasibaigus darbui rekomenduojama atlikti specialius akių ir fizinius pratimus.
29. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti ir vaikščioti pašaliniais asmenims arba imtis darbų, kurių atlikimui yra neinstrukuotas.

VI SKYRIUS ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

30. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
31. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
32. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
33. Eksploatuojant elektros įrenginius, kompiuterinę techniką draudžiama:
 - 33.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
 - 33.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.
34. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:
 - 34.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;
 - 34.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;
 - 34.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

35. Vengti veikslių, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
36. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

37. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorę arba jos paskirtą atsakingą asmenį.

38. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

39. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių apie gaisrą.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

40. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jo paskirtam atsakingam asmeniui.

41. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.

42. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui.

43. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui arba jos paskirtam atsakingam asmeniui ir gesinti gaisro židinių turimomis priemonėmis.

44. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

45. Sutvarkyti darbo vietą.

46. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiaame režime.

47. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jo paskirtą atsakingą asmenį.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio "Vilnelė"
direktorius 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO "VILNELĖ" DARBUOTOJŲ
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA
ASMENIMS, DIRBANTIEMS SANDĖLYJE NR. 17**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Dirbti sandėlyje gali asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų (toliau vadinama - darbuotojas), nustatyta tvarka priimtas į darbą, išklausęs įvadinį darbuotojo saugos ir sveikatos, įvadinį priešgaisrinės saugos instruktavimą bei pirminį instruktavimą darbo vietoje, pasirašius instruktavimų registracijos žurnaluose. Asmuo turi būti pasitikrinęs sveikatą ir turėti asmens medicininę knygėlę (apsk. F.048/a).

2. Darbuotojas turi laikytis vidaus darbo tvarkos taisyklių, saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniais asmenimis, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus.

3. Negalima dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, kitų toksinių medžiagų, sergant, vartojant stiprius raminamuosius vaistus. Pastebėjus neblaivų darbuotoją privalu nedelsiant pranešti padalinio vadovui ir imtis visų priemonių nelaimei užkirsti.

4. Dirbantysis privalo:

- 4.1. vykdyti darbdavio arba jo įgaliotų asmenų nurodymus;
- 4.2. mokėti saugiai dirbti ir netrukdyti saugiai dirbti kitiems;
- 4.3 naudoti asmenines bei kolektyvines apsaugines priemones;
- 4.4 pranešti darbdaviui apie susižalojimus darbe;
- 4.5 imtis priemonių avarijoms ir traumoms išvengti;
- 4.6 laikytis asmens higienos reikalavimų, rūpintis, kad švarūs būtų darbo drabužiai bei apavas, neplauti rankų naftos produktais ar kitomis ne prausimuisi skirtomis medžiagomis.

5. Dirbantysis turi teisę:

- 5.1. žinoti apie darbo vietoje esančius sveikatai pavojingus ir kenksmingus veiksnius;
- 5.2. reikalauti, kad darbdavys sudarytų saugias darbo sąlygas;
- 5.3. būtų aprūpintas asmeninėmis, kolektyvinėmis apsaugos priemonėmis;
- 5.4. reikalauti atlyginti sveikatai padarytą;
- 5.5. derėtis su darbdaviu (jo įgaliotu asmeniu) dėl saugos darbe gerinimo.

6. Dirbantysis privalo žinoti ir vykdyti priešgaisrinės saugos instrukcijos reikalavimus.

7. Žinoti, kur darbo vietoje laikomos gaisro gesinimo priemonės, mokėti jomis naudotis, vengti gaisrą sukeliančių veiksmų.

8. Apie darbo metu gautas traumas ar pastebėjus kito darbuotojo traumavimą, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus, būtina nedelsiant pranešti padalinio vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui ir direktoriui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai.

II SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

9. Galimi pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Elektros srovės poveikis	Galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, mirtis.	Pačiam neremontuoti elektrinių įrankių, kirtiklių, jungiklių, kištukinių lizdų, nekeisti saugiklių.
 Įrengimų ir įrankių eksploatavimo reikalavimų nesilaikymas	Galimos traumos.	Nuolat tikrinti naudojamų įrankių ir įrenginių techninę būklę, tvarkingumą, nedirbti su netvarkingais įrankiais ir įrengimais, juos naudoti pagal paskirtį ir laikytis jų eksploatavimo reikalavimų. Nedirbti įrenginiais, kuriais tiesioginis vadovas nepavedė dirbti, jų nejungti, nereguluoti.
 Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos įrenginio dalys	Galimos traumos. Kūno dalių pagriebimas ir priverstinis įtraukimas	Neliesiti rankomis ir nesiliesti prie besisukančių ar kitaip judančių dirbančių įrenginių dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais.
  Paslydimas, pargriuvimas. Darbo vietos ir praėjimo kelių užkrovimas ir užgriozdinimas daiktais	Galimi įvairūs sužeidimai, įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Palaikyti tvarką darbo vietose. Darbo vietoje grindų dangos turi būti neslidžios, sausos, lygios, nuolat valomos, esant slidžioms grindims turi būti ženklas „ Atsargiai slidu “. Išsiliejus skysčiams nedelsiant juos išvalyti, naudojant tinkamą valymo metodą.
 Triukšmas	Neigiamas poveikis klausos organams, visam organizmui.	Bendras triukšmo lygis darbo vietoje neturi viršyti 80 dBA. Jei šis lygis viršytas, esant galimybei pasitraukti iš triukšmingos zonos. Jei to atlikti neįmanoma, būtina dėvėti apsaugines ausines, ausų kištukus (antifonus).
Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), garai, aerozoliai	Neigiamas poveikis organizmui, galimos alerginės ir profesinės ligos.	Jeigu oro užterštumas viršija leistiną normą jo sumažinti negalima, reikia dėvėti tinkamai priderintą respiratorių.

 Krentantys daiktai	Galimi galvos, galūnių sužalojimai.	Daiktus, įrankius, priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi. Nebūti po pakeltu ar keliamu krovinium.
Nepakankamas darbo vietos apšvietimas	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, galimos darbo klaidos.	Jeigu bendras apšvietumas yra mažesnis už nurodytą teisės aktuose, papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus.
Darbas mechanizmų ir transporto judėjimo zonose	Galimos avarijos ir traumos	Saugotis judančio transporto, vaikščioti tik numatytais takais ir praėjimas
Psichologinė įtampa, stresas	Galimi susirgimai, ūminės arba lėtinės ligos.	Stengtis išvengti stresinių situacijų. Konfliktus spręsti taikiai.
Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
Fizinė perkrova	Galimos traumos, raumenų patempimai.	Nekelti vienam daiktų, krovinijų, viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą ne daugiau kaip: vyras - iki 30 kg; moterims - iki 10 kg. Jeigu svoris yra didesnis, kelti dviese ar naudoti kėlimo transportavimo priemones. Valdyti, aptarnauti kėlimo transportavimo priemones su mašinine pavara (elektrokrautuvai, elektriniai vežimėliai ir kt.) gali tik specialiai išmokyti ir atestuoti asmenys.

10. Dirbančiojo darbo vietoje visi produktai sudėti į jiems skirtas vietas.

11. Neizoliuotos elektros įrenginių srovinės dalys turi būti iš visų pusių aptvertos. Aptvertos ir uždengtos (dangteliai, gaubtai, durelės ir kt.) įrengiamos taip, kad jų nebūtų galima nuimti arba atidaryti be specialių raktų, įrankių.

12. Atvežtą produkciją dėžėmis dėti ant palečių, griežtai draudžiama dėžes su žaliavomis dėti ant žemės.

13. Sandėlio patalpose apšvietumas turi būti ne mažesnis kaip 200 lx. Sandėlyje šviestuvai turi būti pakabinti taip, kad tarp šviestuvų ir sandėliuojamų medžiagų atstumas būtų ne mažesnis nei 0,5 m. Šviestuvų instaliacija turi atitikti priešgaisrinės saugos taisyklių reikalavimus.

14. Dirbančiajam leidžiama kelti tokio svorio krovinį (kad būtų apsaugotas nuo fizinės perkrovos):
- moterims ne daugiau kaip 10 kg, - vyrams ne daugiau kaip 30 kg.

IV SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

15. Prieš pradėdamas darbą, dirbantysis privalo:

15.1. apsilankyti tvarkingus darbo drabužius, užsidėti apsaugines priemones;

15.2. išklaudyti už darbų vykdymą atsakingo asmens nurodymus;

15.3. patikrinti:

15.3.1. ar tvarkinga darbo vieta (neužkrautos praeigos (praėjimai)).

15.3.2. apie rastus gedimus pranešti už darbų vykdymą atsakingam asmeniui. Tol, kol nebus pašalinti gedimai, darbo nepradėti.

V SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

16. Dirbančiajam darbo metu draudžiama:

16.1. leisti į sandėlį pašalinius asmenis;

16.2. priimti žaliavas pro tam neskirtas duris;

16.3. rūkyti ne tam skirtoje vietoje;

16.4. dirbti nenaudojant asmeninių bei kolektyvinių apsauginių priemonių;

16.5. nuo grindų maišus užsikelti tik padedant kitam dirbančiajam.

VI SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJ AIS

17. Sutrikus darbo režimui arba įvykus avarijai, būtina darbus nedelsiant nutraukti, perspėti šalia dirbančius darbuotojus apie galimą grėsmę, pagal savo kompetenciją imtis priemonių rizikai pašalinti, nedelsiant pranešti apie susidariusią situaciją padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, lopšelio-darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams.

18. Darbuotojas, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo apie nelaimingą atsitikimą darbe nedelsdamas pranešti padalinio vadovui arba lopšelio-darželio direktoriui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, lopšelio-darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams, suteikti nekentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą, prireikus iškviešti gydytoją tel. 112.

19. Apie nelaimingą atsitikimą darbe, įvykusį įstaigos ugdytiniui, lopšelyje-darželyje, asmenys atsakingi už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, arba lopšelio- darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistai privalo nedelsdami pranešti ugdymo įstaigai, kurios atstovas turi teisę dalyvauti tiriant nelaimingą atsitikimą darbe.

20. Darbo vieta ir įrenginiai, kur įvyko nelaimingas atsitikimas, turi būti išsaugoti tokie, kokie buvo nelaimingo atsitikimo metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadarius kiltų pavojus aplinkinių sveikatai ir gyvybei, tačiau visa tai turi būti įforminta raštu, pagal galimybes nufotografuota ar nufilmuota.

21. Pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti ugniagesiams tel. 112, iškviešti į gaisravietę vadovaujančius darbuotojus, asmenis atsakingus už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ir gesinti gaisro židinį turimomis gesinimo priemonėmis.

22. Užsidegusius elektros įrenginius pirmiausia reikia atjungti nuo srovės šaltinio, tada gesinti angliarūgštės gesintuvais, pakabintais lopšelio-darželio ir jo padalinių koridoriuose, išlaikant ne mažesnę kaip vieno metro atstumą nuo gesintuvo antgalio iki įrenginių su įtampa. Apie įvykį būtina nedelsiant pranešti asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, lopšelio-darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams. Esant reikalui, pranešti ugniagesiams tel. 112.

23. Nelaimingu atsitikimu kelyje į darbą ir iš darbo laikomas tik toks nelaimingas atsitikimas, kuris įvyko po darbo ir prieš darbo pradžią tiesioginiame kelyje tarp darbuotojo namų ir lopšelio-darželio. Apie tokį įvykį darbuotojas privalo kuo greičiau informuoti savo tiesioginį vadovą, asmenis atsakingus už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, lopšelio- darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą.

VII SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

24. Baigęs darbą, dirbantysis privalo:

24.1. sutvarkyti darbo vietą;

24.2. išjungti įrenginius nuo elektros srovės tinklo;

24.3. apie visus darbo metu įvykusius nesklandumus ar trūkumus informuoti tiesioginį darbų vadovą;

24.4. tvarkingai saugojimo vietoje susidėti darbo drabužius bei apsaugines priemones.

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO "VILNELĖ" DARBUOTOJŲ SAUGOS IR
SVEIKATOS INSTRUKCIJA, NAUDOJANT ELEKTRINIUS,
AKUMULIATORINIUS IR BUITINIUS PRIETAISUS ŪKIO DARBUOTOJUI Nr. 18**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Dirbti elektriniais buitiniais ir specialiais prietaisais gali, ne jaunesnis kaip 18 metų asmuo (toliau - darbuotojas), nustatyta tvarka priimtas į darbą, išklauses įvadinį darbuotojo saugos ir sveikatos, įvadinį priešgaisrinės saugos instruktavimą bei pirminį instruktavimus darbo vietoje, pasirašius instruktavimų registracijos žurnaluose. Asmuo turi būti pasitikrinęs sveikatą ir turėti asmens medicininę knygelę (apsk. F.048/a).

2. Darbuotojas turi laikytis vidaus darbo tvarkos taisyklių, saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniais asmenimis, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus.

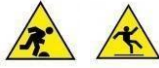

3. Negalima dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, kitų toksinių medžiagų medžiagų, sergant, vartojant stiprius raminamuosius vaistus. Pastebėjus neblaivų darbuotoją privalu nedelsiant pranešti padalinio vadovui ir imtis visų priemonių nelaimėi užkirsti.

4. Apie darbo metu gautas traumas ar pastebėjus kito darbuotojo traumavimą, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus, būtina nedelsiant pranešti padalinio vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui ir direktoriui.

**II SKYRIUS
PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS
NUO JŲ POVEIKIO**

5. Darbuotojas gali būti veikiamas šių kenksmingų ir pavojingų rizikos veiksnių:

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Elektros srovės poveikis	Galimos traumos, širdies darbo sutrikimas, mirtis.	Pačiam neremontuoti elektrinių įrankių, kirtiklių, jungiklių, kištukinių lizdų, nekeisti saugiklių.
 Įrenginių ir įrankių eksploatavimo reikalavimų	Galimos traumos.	Nuolat tikrinti įrankių ir įrenginių techninę būklę, tvarkingumą, nedirbti su netvarkingais įrankiais ir įrenginiais, juos naudoti pagal paskirtį ir laikytis jų

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
nesilaikymas		eksplotavimo reikalavimų.
 Besisukančios ar kitaip judančios neuždengtos įrenginio dalys	Galimos traumos.	Neliesti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis, nenešioti raiščių, grandinėlių.
 Triukšmas	Neigiamas poveikis klausos organams, visam organizmui.	Bendras triukšmo lygis darbo vietoje neturi viršyti 80 dBA. Jei šis lygis viršytas, esant galimybei pasitraukti iš triukšmingos zonos, išjungti triukšmo šaltinį. Jei to atlikti neįmanoma, būtina dėvėti apsaugines ausines, ausų kištukus (antifonus).
Vibracija	Neigiamas poveikis visam organizmui, nuovargis.	Jei negalima pašalinti vibracijos šaltinio ar jos sumažinti, darbo metu daryti pertraukas.
Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės)	Neigiamas poveikis organizmui, galimos alerginės ir profesinės ligos.	Jeigu užterštumas viršija higienos normas, būtina dėvėti tinkamai parinktą respiratorių;
 Darbo vietos, praėjimo kelių užkrovimas, užgriozdinimas daiktais, paslydimas, pargriuvimas	Galimi įvairūs sužeidimai, įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Darbo vietoje grindų dangos turi būti neslidžios, sausos, lygios. Esant slidžioms grindims, nedelsiant jas išvalyti. Nuolat palaikyti tvarką darbo vietoje, neužgriozdinti daiktais.
 Krentantys daiktai	Galimi galvos, galūnių sužalojimai.	Daiktus, įrankius, priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi.
Nepakankamas darbo vietos apšvietimas	Didėja akių nuovargis, regos susilpnėjimas, galimos darbo klaidos.	Jeigu bendras apšvietumas yra mažesnis už nurodytą teisės aktuose, papildomai naudoti kilnojamus šviestuvus.
 Kritimas iš aukščio	Galimi įvairūs sužeidimai.	Palipimui naudoti tik stabilias, tvarkingas paaukštinimo priemones. Draudžiama nuo paaukštinimo priemonių šokti.
Fizinė perkrova	Galimos traumos, raumenų patempimai.	Nekelti viename daiktų, krovinį, viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą ne daugiau kaip: vyrams - iki 25 kg; moterims - iki 16 kg. Jeigu svoris yra didesnis, kelti dviese.

 Drožlės, skiedros	Galimas akių, rankų pažeidimas.	Drožles valyti tik su šepėčiu. Rankomis ir skudurais valyti draudžiama. Gręžiant, pjaunant, šlifuojant užsidėti apsauginius akinius ar skydelį.
 Įkaitę paviršiai, karštos įrenginių, mechanizmų dalys	Galimi įvairūs terminiai sužeidimai.	Nesiliesti ir plikomis rankomis neliesti įkaitusių paviršių kurių negalima uždengti apsaugomis.
 Cheminės medžiagos	Galimi apsinuodijimai, nudegimai, alerginės reakcijos.	Vadovautis saugos duomenų lapuose nurodytais reikalavimais bei nurodytomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis.
Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
(valymo, tepimo priemonės)		
Nepalankios meteorologinės sąlygos	Galimi įvairūs susirgimai, nušalimai, traumos.	Įvertinti meteorologines sąlygas, apsirengti tinkamus šioms sąlygoms darbo rūbus, avalynę.
Psichologinė įtampa, stresas	Galimi susirgimai, ūminės arba lėtinės ligos.	Stengtis išvengti stresinių situacijų. Konfliktus spręsti taikiai.
Darbas mechanizmų ir transporto judėjimo zonose	Galimos avarijos ir traumos.	Saugotis judančio transporto, vaikščioti tik numatytais takais ir praėjimais.

6. Darbuotojas privalo naudotis įstaigos suteiktomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis:
 - 6.1. apsauginiais darbo drabužiais;
 - 6.2. kojoms ir pėdoms apsaugoti;
 - 6.3. rankoms ir plaštakoms apsaugoti;
 - 6.4. akims ir veidui apsaugoti;
 - 6.5. klausai apsaugoti;
 - 6.6. galvai apsaugoti.

7. Lyjant ar sningant dirbti su elektros prietaisais atvirose aikštelėse leidžiama tik išimtiniais atvejais ir tik tuomet, kai darbo vieta yra po pastoge, ant sausos žemės ar pakloto ir kai naudojamos dielektrinės pirštinės bei kitos apsauginės priemonės.

8. Žiemą, jei dirbama lauke, papildomai išduodama: pašiltinta medvilninė striukė, pašiltintos medvilninės kelnės, šilti batai.

9. Atsižvelgiant į atliekamų darbų pobūdį arba jeigu asmeninė apsauginė priemonė susidėvėjo, suplyšo ar kitaip tapo netinkama naudoti, darbuotojas privalo pranešti apie tai padalinio vadovui.

Nustatyta tvarka darbuotojui bus išduota nauja darbo priemonė.

10. Darbuotojas turi saugoti ir tinkamai naudoti asmenines apsaugines priemones, naudoti jas tik darbo vietoje, nesinešti priemonių į namus. Darbo įstatymo nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltes dingo arba buvo sugadinta.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

11. Patikrinti kilnojamo elektros įrankio tvarkingumą:

11.1. ar yra ant elektros įrankio korpuso inventorinis numeris;

11.2. ar gerai priveržti varžtai, tvirtinimo mazgai ir detalės;

11.3. ar tvarkingas reduktorius, tikrinant pasukti ranka rankenėlę el. įrankio pagrindinį veleną (tikrinimo metu įrankis neturi būti įjungtas į elektros tinklą);

11.4. šepetėlių ir kolektoriaus būklę;

11.5. laidų, kištuko ir kabelio izoliacijos būklę;

11.6. ar tvarkingas įžeminimas, saugos gaubtai;

11.7. ar tvarkingi jungikliai ir kaip įrankis įjungtas į elektros srovę veikia tuščiaja eiga.

12. Draudžiama dirbti elektriniu įrankiu, kurio periodinės apžiūros laikas pasibaigęs, taip pat atsiradus bent vienam iš šių gedimų:

12.1. pažeidus elektros kištukinį sujungimą, kabelį arba jo apsauginį vamzdelį;

12.2. pažeidus laikiklio dangtelį;

12.3. blogai veikiant įrankio jungikliui;

12.4. kibirkščiuojant kolektoriaus šepetiams, ant jo paviršiaus atsiradus apskritiminei liepsnai;

12.5. ištekėjus tepalui iš reduktoriaus arba ventiliacinių kanalų;

12.6. atsiradus degančios plastmasės kvapui arba dūmams;

12.7. neįprastai padidėjus triukšmui, vibracijai, bildesiui;

12.8. sulūžus arba atsiradus įskilimams korpuse, rankenoje, apsauginiame gaubte;

12.9. pažeidus įrankio darbinę dalį, jai užstrigus

12.10. nutrūkus elektros grandinei tarp metalinių korpuso dalių ir maitinimo šakutės nulinio apsauginio laido.

13. Elektriniai įrankiai privalo atitikti pagrindinius reikalavimus:

13.1. greitai įsijungti ir išsijungti;

13.2. srovinių dalių aptvaros ir uždangos (dangteliai, gaubtai ir kt.) įrengiamos taip, kad jų nebūtų galima nuimti arba atidaryti be specialių raktų arba įrankių.

14. 12 ir 50 V kištukiniai lizdai ir kištukai, skirti elektriniams įrankiams ir kilnojamiems šviestuvams įjungti, savo spalva ir konstrukcija turi skirtis nuo 220 V lizdų ir kištukų. 220 V kištukiniai lizdai ir kištukai turi būti su papildomu žeminimo kontaktu.

15. Elektros įrankių, kurie veikia esant aukštesnei kaip 50 V įtampai, laidūs elektros srovei taip pat keitiklių skiriamųjų ir žeminimo transformatorių korpusai turi būti įžeminti. Įžeminta turi būti atskiru laidu, esančiu maitinimo kabelyje. Naudoti įžeminimui nulinį darbo laidą draudžiama. Aptikus įžeminimo įtaisų gedimą reikia nedelsiant jį pašalinti.

16. Visi minėti įrankiai bei šviestuvai turi turėti inventorinius numerius. Ne darbo metu jie turi būti laikomi sausoje, uždaroje ir apšildomoje patalpoje.

17. Rankinis kilnojamas šviestuvas turi būti su tinkleliu lempai saugoti, įtaisu jam pakabinti ir guminiu kabeliu su kištuku. Kilnojamųjų šviestuvų įtampa statybos sąlygomis turi būti ne didesnė, kaip 50 V, o itin pavojingose vietose (ypač drėgnose vietose, tranšėjose, šuliniuose, metaliniuose rezervuaruose, katiluose ir pan.) - ne didesnė, kaip 12 V.

18. Stacionarius šviestuvus naudoti kaip rankines kilnojamąsias lempas draudžiama.

19. Įrankiai, apšvietimo prietaisai ir kiti srovės imtuvai į tinklą jungiami tik tam skirtais aparatais ir prietaisais. Draudžiama srovės imtuvus įjungti į tinklą susukant laidus, sujungiant ir atjungiant jų galus.

20. Darbo metu kilnojamo elektrinio įrankio, prietaiso kabelis turi būti apsaugotas nuo atsitiktinio pažeidimo. Draudžiama traukti, perlenkti ir persukti kabelį, statyti ant jo krovinį, taip pat leisti kirstis su trosais, kabeliais, dujinio suvirinimo žarnomis ir pan.

21. Įstatyti darbinę dalį į įrankio laikiklį ir išimti iš jo, taip pat reguliuoti įrankį reikia tiksliai atjungus jį nuo elektros tinklo ir visiškai sustabdžius.

22. Naudoti tik įstaigos gamintojos nurodytas keičiamas darbinės dalis. Negalima naudoti darbinių dalių nuo kitų kilnojamų elektrinių įrankių ar prietaisų.

23. Visada saugoti rankas ir kitas kūno dalis nuo sužeidimo.

24. Rankomis šalinti drožles įrankiui dirbant draudžiama. Drožles reikia šalinti visiškai sustojus įrankio besisukančioms dalims.

25. Prieš įjungiant įrankį (1 pav.), įsitikinti, kad tai nekelia pavojaus kitiems darbuotojams.

Gręztuvas

Suktuvas

Smūginis suktuvas

Perforatorius

Kampinis šlifuoklis

Rankiniai pjūklai

Kilnojami šviestuvai

26. Įrengimai, apšvietimo prietaisai ir kiti srovės imtuvai į tinklą jungiami tik tam skirtais aparatais. Nejungti elektros prietaisų į buitinio naudojimo rozetes viršijant instaliacinį galingumą. Suveikus elektros instaliacijos apsaugos aparatui, pranešti techninei tarnybai, nurodant kokie elektros įrenginiai buvo jungiami.

27. Naudojamų elektrinių prietaisų ir kilnojamųjų šviestuvų laidai ir kabeliai darbo metu turi būti pakabinti arba apsaugoti nuo išorinio poveikio. Juos tempti draudžiama. Negalima leisti laidams ir kabeliams liestis prie karštų, drėgnų ir tepaluotų paviršių, su elektrinio suvirinimo įrengimų laidais, turinčiais įtampą, taip pat su deguonies, acetileno ir kitu dujų tiekimo žarnomis.

28. Elektros šviestuvuose turi būti naudojamos ne didesnio galingumo lempos, negu nurodyta eksploataavimo instrukcijoje. Atstumas nuo elektros šviestuvų iki sandėliuojamų degių medžiagų turi būti ne mažesnis kaip 0,5 metro.

29. Naudoti elektrinius virdulius tik pagal paskirtį (vandens pašildymui), niekad nepilkite į virdulį pieno, sriubų, kavos, arbatos ar kitu skysčių.

30. Negalima apdoroti šlapias ir drėgnas detales rankiniu elektriniu įrankiu.

31. Darbus elektriniais prietaisais ir įrengimais reikia nedelsiant nutraukti, jeigu:

31.1. sudužo šakutė, rozetė ar buvo pažeista kabelio izoliacija;

- 31.2. sugedo jungiklis;
- 31.3. jaučiamas elektros srovės poveikis (kad ir silpnas);
- 31.4. pradėjo tekėti tepalas iš reduktoriaus ar ventiliacinių kanalų;
- 31.5. pasirodė dūmai ir jaučiamas kvapas, panašus į izoliacijos degimą;
- 31.6. pasigirdo triukšmas, bildesys ar padidėjo vibracija;
- 31.7. lūžo ar įtrūko korpuso detalės, rankena ar saugos gaubtas;
- 31.8. buvo pažeista darbinė dalis.

32. Nutrūkus elektros srovės tiekimui, užsikirtus besisukančioms dalims, taip pat per darbo pertraukas elektros įrankius iš elektros tinklo reikia išjungti. Pernešti elektros įrankį iš vienos vietos į kitą taip pat leidžiama tik išjungus iš elektros tinklo.

33. Asmenims, dirbantiems elektros prietaisais, negalima:

- 33.1. be priežiūros palikti į maitinimo tinklą įjungtą elektros įrankį, elektrinį virdulį, taip pat perduoti jį asmeniui, neturinčiam teisės su juo dirbti;
- 33.2. ardyti elektros įrankio rozetę, šakutę ir pačiam juos remontuoti;
- 33.3. darbo metu laikytis už kabelio arba liesti besisukančias mechanizmo dalis;
- 33.4. šalinti rankomis drožles ir pjuvenas įrankiui visiškai nesustojus. Jas reikia šalinti specialiai tam skirtais šepetiais ar kabliais.

35. Dirbant su elektros įrankiais pavojingose ir padidinto pavojingumo patalpose turi būti naudojama ne aukštesnė kaip 42V įtampa. Labai pavojingose patalpose ir nepalankiomis sąlygomis (katiluose, bakuose ir t.t.) leidžiama dirbti tik su elektros įrankiais, maitinamais ne aukštesne kaip 12V įtampa. Atskirais atvejais galima dirbti ir su 42V įtampa maitinamais elektros įrankiais, tačiau būtinai turi būti naudojamos apsauginės priemonės (dielektrinės pirštinės, kilimėliai, šalmai ir kt.).

IV SKYRIUS

DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

36. Darbuotojas turi dirbti laikydamasis padalinio vadovo ar jį pavaduojančio asmens nurodymų, atlikti tik pavestus darbus ir užduotis, neužsiimti pašaliniais, su darbu nesusijusiais dalykais.

37. Darbo vietą būtina išlaikyti švarią, tvarkingą, neužkrautą daiktais, įrankiais. Negalima rūkyti, gerti darbo vietoje.

38. Darbuotojas darbo metu turi laikytis šių reikalavimų:

38.1. neatidarinėti elektros paskirstymo ir valdymo spintų, nedėti ten jokių daiktų;

38.2. neužkrauti elektros įrengimų ir praėjimų prie jų;

38.3. neatlikti jokio elektros įrengimų remonto; tai gali daryti tik elektrotechninis personalas;

38.4. įrengimus ir mechanizmus (mechaninę dalį) remontuoti tik visiškai atjungus nuo elektros tinklo, atjungimo vietose būtina pakabinti perspėjančius plakatus; maitinimą prijungia ir atjungia elektrikas;

38.5. prieš paleidžiant mašiną į darbą, apžiūrėti ar tvarkingas elektros variklio įžeminimas (vizualiai). Baigus darbą, nuvalyti dulkes ir nešvarumus nuo variklio ir valdymo aparatūros paviršių.

39. Nedelsiant išjungti elektros variklį:

39.1. jeigu yra nelaimingo atsitikimo pavojus;

39.2. jei iš variklio ar paleidimo aparatūros pasirodė dūmai, ugnis, degančios izoliacijos kvapas;

jei atsirado mechanizmo ar variklio vibracija, nenormalus garsas.

40. Naudotis buitinais prietaisais (elektrinis virdulys, stalinė lempa, lygintuvas, elektros plytelė, lituokliai ir pan.) galima tik patalpose su medinėmis grindimis. Jei grindys laidžios elektros srovei (betoninės, plytų ir pan.) būtina pasidėti medines groteles arba dielektrinį kilimėlį.

41. Neuždengti elektros laidų, lempų, šviesos sklandytuvų, šildytuvų degiomis medžiagomis.

42. Nenaudoti elektros lygintuvų, viryklių, virdulių, šildymo prietaisų tam tikslui nepritaikytose vietose ir nepalikti juos įjungtus be priežiūros. Šiltuoju metų laikotarpiu šildytuvais patalpose naudotis draudžiama, o šaltuoju metų laikotarpiu galima, jei patalpos temperatūra neatitinka Lietuvos higienos normos HN 69:2003 (esant darbo patalpose oro temperatūrai žemiau 20°C) reikalavimų.

43. Nejungti buitinių elektros prietaisų ir kilnojamų įrankių į kompiuterinio elektros tinklo rozetes.

44. Nesiliesti prie netvarkingų elektros įrengimų ir prie laidų, kurių izoliacija pažeista.

45. Nukritus elektros perdavimo linijos laidui ant žemės, pažeidus elektros įrenginį, stovintį ant elektros srovei laidžių grindų, perkūnijos metu, žemės paviršiuje atsiranda įtampa.

46. Žmogų, einanti per šios įtampos pasiskirstymo zoną, veikia žingsnio įtampa. Žmogus, patekęs į žingsnio įtampos zoną, privalo suglausti abi kojas ir šuoliuoti tolyn nuo įtampos šaltinio, pasišalinti iš šios zonos. Apie tai visais atvejais pranešti nedelsiant (jei galima, išjungus įvadinį kirtiklį arba įvykdžius priemones, užkertančias galimybę nelaimingam atsitikimui), šio baro ar padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą padaliniuose.

47. Pajutus įtampą ant vamzdinių ar metalinių konstrukcijų, išjungti įvadinį kirtiklį ir

tuoj pat pranešti šio baro ar padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą padaliniuose.

48. Elektros srovės nutrenktą žmogų galima atgaivinti, jeigu jam tuoj pat bus suteikta pagalba. Pirmiausia — greitai išjungti tą įrenginio dalį, su kuria liečiasi nukentėjęs asmuo. Nedelsiant nė minutės daryti dirbtinį kvėpavimą, kol nukentėjęs pradeda kvėpuoti savarankiškai arba iki atvyksta gydytojas. Mokytis suteikti pirmąją pagalbą, nes nuo to priklausys darbo draugo gyvybė.

49. Kilus gaisrui išjungti įvadinį kirtiklį. Draudžiama, neatjungtuose įrengimuose, gesinti ugnį vandeniu arba gesintuvais vandens pagrindu.

50. Darbo metu pastebėjus bet kokius trūkumus, pagal galimybes ir kompetenciją pašalinti juos arba pranešti padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą padaliniuose, atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus.

V SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS)

ATVEJAI

51. Sutrikus įrenginių, kuriais dirbama, darbo režimui arba įvykus avarijai, būtina darbus nedelsiant nutraukti, perspėti šalia dirbančius darbuotojus apie galimą grėsmę, pagal savo kompetenciją imtis priemonių rizikai pašalinti (elektros įrenginius atjungti nuo maitinimo šaltinio), nedelsiant pranešti apie susidariusią situaciją padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą padaliniuose, lopšelio-darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams.

52. Darbuotojas, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo apie nelaimingą atsitikimą darbe nedelsdamas pranešti padalinio vadovui arba direktoriui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą padaliniuose, lopšelio-darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams, suteikti nukentėjusiajam pirmąją medicinos pagalbą, prireikus iškviešti gydytoją tel. 112.

53. Darbo vieta ir įrenginiai, kur įvyko nelaimingas atsitikimas, turi būti išsaugoti tokie, kokie buvo nelaimingo atsitikimo metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadariuskiltų pavojus aplinkinių sveikatai ir gyvybei, tačiau visa tai turi būti raštu ir grafiškai įforminta, pagal galimybes nufotografuoja ar nufilmuota.

54. Pastebėjus veikiamą elektros srovės darbuotoją, reikia nedelsiant jį atitraukti nuo srovės šaltinio saugiu būdu arba išjungti įtampą artimiausiu išjungikliu. Jeigu būtina, kol

atvyks greitoji medicininė pagalba, nukentėjusiajam reikia daryti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą.

55. Pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti padalinio vadovui, direktoriui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą padaliniuose, lopšelio-darželio darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams ir gesinti gaisro židinių turimomis gesinimo priemonėmis. Esant reikalui, pranešti ugniagesiams tel. 112.

VI SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

56. Išjungti įrengimus, su kuriais buvo dirbta.
 57. Sutvarkyti savo darbo vietą.
 58. Prieš užrakindamas duris darbuotojas privalo patikrinti:
 - 58.1 ar uždaryti langai;
 - 58.2 ar patalpoje nėra pasilikusių žmonių;
 - 58.3 ar išjungti elektros įrenginiai, radijas, apšvietimas, užsukti vandens čiaupai;
 - 58.4 jeigu patalpose sumontuota signalizacija, patikrinti ar įjungta signalizacija;
 - 58.5 ar nesijaučia patalpose dujų, degėsių ir kitų nebūdingų specifinių kvapų;
 - 58.6 ar ant patalpų šildymo sistemos nepalikta skudurų ar kitų degių medžiagų.
 59. Darbuotojas, išeinantis iš kabineto paskutinis, privalo užrakinti duris.
 60. Apie darbo metu pastebėtus trūkumus ir nesklandumus būtina pranešti padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą, lopšelio-darželio darbuotojų saugos ir sveikatos specialistams.
-

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
VALYTOJO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 19**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno miesto lopšelyje-darželyje „Vilnelė“ ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, tarnybinių patalpų valytoju (toliau - valytojas) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Valytojas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti ikimokyklinio ugdymo įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Valytojas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Valytojas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmenims.

8. Valytojas privalo informuoti ikimokyklinio įstaigos direktorių apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, ugdytinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Valytojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Valytojam, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS VALYTOJAS PRIVALO

12. Žinoti ir tiksliai vykdyti darbo tvarkos taisykles, saugiam darbui keliamus reikalavimus.

13. Mokėti suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ir kitiems nukentėjusiems nelaimingo atsitikimo metu.

14. Pastebėjęs gaisrą valytojas nedelsdamas turi pranešti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktoriui, skambinti ugniagesiams pagalbos telefonu 112, iškviešti į gaisravietę, gesinti gaisro židinių turimomis gaisro gesinimo priemonėmis.

15. Žinoti kaip jam elgtis kilus gaisrui, kur laikomos pirminės gaisro gesinimo priemonės, mokėti praktiškai jas panaudoti gaisro gesinimui.

16. Laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

17. Informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių arba jos paskirtą atsakingą asmenį apie situaciją darbo vietose ar kitose vietose, kuri jo įsitikinimu, gali kelti pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.

III SKYRIUS VALYTOJO TEISĖS

19. Reikalauti, kad ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjas ar jo įgaliotas asmuo užtikrintų saugų darbą.

20. Nustatyta tvarka atsisakyti dirbti, jeigu yra pavojus sveikatai ar gyvybei, taip pat dirbti tuos darbus, kurie nesulygti darbo sutartimi ir kuriuos saugiai atlikti neišmokytas.

21. Nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų atlyginta žala, padaryta sveikatai dėl nesaugių darbo sąlygų.

22. Nedirbti su netvarkingomis darbo priemonėmis - apie tai informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

IV SKYRIUS PAVOJINGI, KENKSMINGI IR KITI RIZIKOS VEIKSNIAI, JŲ POVEIKIS SVEIKATAI

23. Dulkių koncentracija darbo vietos erdvėje.

24. Susižeisti aštriomis inventoriaus, įrenginių ir mechanizmų briaunomis.

25. Susižeisti krentant daiktams, dūžtant stiklams.
26. Rizika kristi iš aukščio ar paslydus.
27. Pavojus užsikrėsti infekcine liga valant tualetus.
28. Galimas neigiamas ploviklių, valiklių, dezinfekavimo, nukenksminimo medžiagų poveikis sveikatai.
29. Elektros traumos pavojus.

V SKYRIUS VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

30. Pradedant darbą, valytojas turi užsivilkti darbo drabužius, užsimauti gumines pirštines, apsiauti darbo avalynę, paruošti būtinas individualiosios saugos priemones.
31. Patikrinti, ar tvarkingi darbo įrankiai, ar yra būtinos darbui medžiagos (skudurai, valymo, dezinfekavimo, nukenksminimo priemonės).
32. Apžiūrėti valomas patalpas, išlaisvinti takus.
33. Išvengti netikėto daiktų kritimo, reikia patikrinti: ar tvirtai jie guli ant spintų ir lentynų, ar gerai pakabinti kabantys daiktai (paveikslai, portretai ir kt.).
34. Ruošiantis valyti ar plauti langus, patikrinti, ar langai patikimai įtvirtinti, ar geri rėmų vyriai.
35. Jei valymo darbams bus naudojami elektros prietaisai, išorinės apžiūros būdu patikrinti, ar tvarkingi prietaisų prijungimo prie srovės šaltinio laidai, šakutės, šakučių lizdai.

VI SKYRIUS VEIKSMAI DARBO METU

36. Valant patalpas vandeniui, negalima leisti, kad vanduo patektų ant elektros įrenginių, kabelių, laidų, jungiklių ir kt.
37. Valymo metu elektros įrenginiai turi būti atjungti nuo srovės šaltinio.
38. Riebalų ir tepalų dėmės reikia valyti kaustine soda, kietu arba skystu muilu, kreida.
39. Naudojant sodos tirpalą reikia saugotis, kad jo purslai nepatektų į akis arba ant odos.
40. Dirbti reikia užsimovus plastikines pirštines ir užsidėjus saugos akinius.
41. Valant patalpų lubų, karnizų ar šviestuvų dulkes, reikia naudoti tvarkingas, išbandytas kopėčias. Šviestuvai turi būti atjungti nuo srovės šaltinio.
42. Valant lubas, reikia atkreipti ypatingą dėmesį, kad nebūtų paliesti priešgaisrinės automatikos davikliai ir gaisro gesinimo automatinės sistemos prietaisai.

43. Valant patalpų grindis, stalus, palanges, reikia žiūrėti, kad nebūtų ant jų aštrių daiktų (peiliukų, adatų, smeigtukų ir kt.).

44. Valant dulkes nuo kabančių paveikslų, portretų, kitų kabančių daiktų, reikia atsargiai juos valyti jų pakabinimo vietoje. Jeigu paveiksmai, portretai, kiti kabantys daiktai pakabinti netvirtai, juos reikia valyti pasidėjus ant stalo ar grindų.

45. Valant kompiuterinę techniką, ryšio, dauginimo priemones, reikia įsitikinti, ar tos priemonės atjungtos nuo srovės šaltinio. Valomų telefono aparatų atjungti nereikia.

46. Į valomas priemones neturi patekti valymo skystis.

47. Jeigu naudojant elektrifikuotus valymo prietaisus juntamas svylančios izoliacijos kvapas, iš prietaiso veržiasi dūmai, kibirkščiuoja kištukinė jungtis, darbą jais reikia nutraukti, kol specialistai nepašalins gedimų.

48. Valytojui draudžiama:

48.1. valymo metu stovėti ant apšildymo, santechnikos ir kitokių įrenginių kaip paaukštinimo priemonių;

48.2. atremti kopėčias ar pačiam remtis į langų stiklus ar kitas netvirtas konstrukcijas;

48.3. stovėti ant palangės ir vaikščioti palange, neprisirišus saugos diržu;

48.4. valyti įtrūkusius, nepakankamai įtvirtintus langų stiklus ir rėmus;

48.5. šluostyti drėgnu skuduru arba liesti drėgnomis rankomis esančius su įtampa elektros laidus, kabelius, kištukų lizdus, jungiklius, elektros įrenginių korpusus;

48.6. keisti perdegusias lemputes ar saugiklius;

48.7. atsivesti į darbo vietą pašalinius asmenis.

49. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, toksinių medžiagų.

VII SKYRIUS ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

50. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.

51. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.

52. Kompiuterinės technikos ekranus, objektyvus valyti specialiai skirta servetėle.

53. Nepalikti be priežiūros įjungtų elektros prietaisų.

54. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.

55. Eksploatuojant elektros įrenginius draudžiama:

55.1. naudotis netvarkingais elektros šakučių lizdais, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;

55.2. į buitinio naudojimo elektros šakučių lizdus jungti elektros prietaisus, viršijant instaliacinį galingumą bei naudoti šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais.

56. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:

56.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;

56.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;

56.3 pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VIII SKYRIUS GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

57. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

58. Rūkyti ikimokyklinio ugdymo skyriaus patalpose ir teritorijoje draudžiama.

59. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos, spausdintuvo gedimus, netvarkingus kabelius, elektros kištukinius lizdus, nutraukti darbą ir skubiai pranešti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui.

60. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

61. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėją apie gaisrą.

IX SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJ AIS

62. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui.

63. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui.

64. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui.

65. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui ir gesinti gaisro židinių turimomis priemonėmis.

66. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį ikimokyklinio ugdymo skyriaus vedėjui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

X SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

67. Sutvarkyti darbo vietą, surinkti valymo inventorių, naudotas individualiosios saugos priemonės ir padėti į jų saugojimo vietą.

68. Panaudotas valymo medžiagas, šiukšles išnešti į konteinerius.

69. Nepalikti neužrakintų plovimo, valymo, dezinfekavimo, nukenksminimo medžiagų.

70. Nusivilkti darbo drabužius, nusiauti darbo avalynę, atlikti asmeninės higienos procedūras.

71. Uždaryti išvalytų patalpų langus, užrakinti duris, raktus padėti į jų saugojimo vietą.

72. Išjungti elektros prietaisus, jei jie neįjungti specialiame režime.

73. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus informuoti ikimokyklinio ugdymo įstaigos direktorių ar jo įgaliotą asmenį.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIS - DARŽELIS “VILNELĖ”
VIRĖJO, VIRTUVĖS PAGALBINIO DARBUOTOJO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA Nr. 20**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Virėjui, virtuvės pagalbiniam darbuotojui pažeidus šios instrukcijos reikalavimus, taikoma L.R. įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė.

2. Virėju, virtuvės pagalbiniu darbuotoju gali dirbti asmuo, ne jaunesnis kaip 18m., turintis virėjo klasifikacija. Nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą, išklauses įvadinį ir darbo vietoje instruktavimus, supažindintas su elektrosaugos reikalavimas.

3. Dirbant virėjas, virtuvės pagalbini darbuotojas privalo periodiškai tikrinti sveikatą kartą per metus.

4. Darbuotojas privalo laikytis vidaus darbo tvarkos taisyklių, saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, mokėti saugiai dirbti, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus.

5. Draudžiama dirbti neblaiviam ar apsvaigus nuo narkotinių, toksinių medžiagų.

6. Atlikti tik paskirtus darbus, neleisti dirbti pašaliniam asmenims.

7. Rūkyti įstaigos patalpose draudžiama.

8. Nesinaudoti netvarkingomis rozetėmis, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga; Nejungti į viena rozete kelių didelio galingumo prietaisų.

9. Atsitikus nelaimingam atsitikimui, būtiną nukentėjusiajam suteikti pirmąją medicininę pagalbą; reikalui esant, iškviešti greitąją pagalbą 112.

10. Dirbti tik su tvarkingais ir švariais darbo rūbais.

11. Prieš darbą, kruopščiai nusiplauti rankas muilu, nusiimti nuo ranku visus papuošalus.

12. Nusirengti sanitarinius drabužius, išeinant iš įstaigos teritorijos.

**II SKYRIUS
VIRĖJO, VIRTUVĖS PAGALBINIO DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO
PRADŽIĄ**

13. Apsivilkti darbo drabužius, kad jie netrukdytų, nevaržytų judesių.

14. Apžiūrėti darbo vietą, pašalinti nereikalingus daiktus, galinčius trukdyti ir sukelti laimingus atsitikimus.

15. Įsitikinti ar grindys sausos, neslidžios.

16. Patikrinti ar tvarkingi įrengimai.
17. Pastebėję bet kokį sveikatai grėšiantį pavojų, nedelsiant pranešti padalinio vadovui.

III SKYRIUS

KENKSMINGI VEIKSNIAI, KURIŲ ILGALAIKIS POVEIKIS PAVOJINGAS SVEIKATAI

18. Nepakankamas darbo vietos apšvietimas - galimi regos sutrikimai.
19. Nuolat įtemptas dėmesys - vargina organizmą, mažina budrumą, silpnina nervų sistemą.
20. Nervinė įtampa - veikia periferinę nervų sistemą.

IV SKYRIUS

VIRĖJO, VIRTUVĖS PAGALBINIO DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

21. Produktus ir žaliavas nešti tvarkingoje taroje, neperkrauti. Nenešti produktų ar indų laikant peilį ar kitą aštrų įrankį.
22. Tarą sudėlioti tam tikrose vietose vertikaliai ne aukščiau kaip 2 metrai.
23. Produktų pjaustymui naudoti pjaustymo lenteles.
24. Saugoti, kad nepatektų vandens į karštus riebalus.

V SKYRIUS

ELEKTROSAUGOS REIKALAVIMAI

25. Neatidarinėti elektros įrengimų, kompiuterinės technikos skydelių, durelių, dangčių.
26. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, elektros šakučių lizdų.
27. Nepalikti be priežiūros įjungtos virtuvinės technikos.
28. Nesiliesti vienu metu prie įžemintų dalių (centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių ir pan.) ir elektros įrenginių metalinių dalių, nes esant pažeistai izoliacijai, nesusidarytų grandinė elektros srovei tekėti žmogaus kūnu.
 29. Elektros prietaisus išjungti šiais avariniais atvejais:
 - 29.1. pajutus elektros srovės poveikį ar nutrūkus elektros energijos tiekimui;
 - 29.2. pažeidus laidų izoliaciją arba kai jaučiamas charakteringas degančios izoliacijos kvapas, pasirodo dūmai, kilus gaisrui;
 - 29.3. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

VI SKYRIUS

GAISRINĖS SAUGOS REIKALAVIMAI

30. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
31. Rūkyti įstaigos patalpose ir teritorijoje draudžiama.

32. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

33. Pradėti gesinti gaisrą turimomis priemonėmis, informuoti darželio direktorių apie gaisrą.

VII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJ AIS

29. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuoj pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį įstaigos direktoriui.

30. Įvykus nelaimingam atsitikimui, nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį įstaigos direktoriui.

31. Darbo metu susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti įstaigos direktoriui.

32. Kilus gaisrui, reikia iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112, pranešti įstaigos direktoriui ir gesinti gaisro židinį turimomis priemonėmis.

33. Ištikus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, reikia pačiam ar per kitus asmenis pranešti apie įvykį įstaigos direktoriui ir nurodyti įvykio aplinkybes bei pasekmes.

VIII SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

34. Baigus darbą reikia susitvarkyti savo darbo vietą.

35. Po darbo reikia apžiūrėti įrengimus kuriais naudojaisi, ar jie tvarkingi.

36. Įrankius kuriais naudojaisi sudėti į jiems skirta vietą.

37. Produktus kuriuos naudojai sudėti į jiems skirta vietą.

38. Po darbo nusivilkti darbo drabužius ir tvarkingai susidėti į spintelę, kad kitą dieną drabužiai būtų tvarkingi.

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DOKUMENTŲ SPECIALISTO
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 21**

**I. SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“ dokumentų specialistu (toliau – dokumentų specialistas) gali dirbti asmuo, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, turintis aukštąjį ar aukštesnįjį išsilavinimą ir atitinkamą kvalifikaciją, išklauses bendrą darbų saugos ir sveikatos ir darbo vietoje instruktavimus.

2. Dokumentų specialistas privalo laikytis darbo tvarkos taisyklių, vykdyti darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų reikalavimus, darbo priemones naudoti pagal darbo priemonių dokumentuose nurodytus saugaus naudojimo reikalavimus.

3. Periodinis dokumentų specialisto sveikatos tikrinimas atliekamas Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka ir periodiškumu, o žinių patikrinimas (periodinis instruktavimas) atliekamas ne rečiau kaip kartą per 12 mėnesių.

4. Papildomas dokumentų specialisto instruktavimas atliekamas patvirtinus naują saugos ir sveikatos instrukciją arba padarius pakeitimus esančioje, įsitikinus, kad jo žinios nepakankamos, pasikeitus darbo sąlygoms, turinčioms įtakos saugai ir sveikatai, įvykus nelaimingam atsitikimui, susirgus profesine liga ir kitais atvejais, kai to reikalauja įvykį tirianti komisija.

5. Dokumentų specialistas privalo laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.

6. Dokumentų specialistas privalo nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis.

7. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmeniui.

8. Dokumentų specialistas privalo informuoti direktorių ar jo įgaliotą asmenį, apie situaciją darbo vietose, darbo patalpose, kuri, jo įsitikinimu, gali keiti pavojų darbuotojų, mokinių ar lankytojų saugai ir sveikatai.

9. Dokumentų specialistas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe, ūmios profesinės ligos, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui, jeigu jis pajėgia tai padaryti.

10. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam suteikti pirmąją pagalbą, o prireikus iškviešti greitąją medicinos pagalbą tel.: 112.

11. Dokumentų specialistas pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta atsakomybė.

II SKYRIUS DOKUMENTŲ SPECIALISTAS PRIVALO

12. Laikytis įrenginių eksploatavimo taisyklių, - nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, pranešti apie tai pranešti direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.
13. Vengti veiksmy, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.
14. Nepalikti be priežiūros įjungtų elektros įrenginių.
15. privalo žinoti pirmines gaisro gesinimo priemones, jų veikimo principus, panaudojimo galimybes, savo veiksmus kilus gaisrui.
16. Eksploatuojant elektros įrenginius, draudžiama:
 - 16.1. naudoti patalpų šildymui nestandartinius elektros šildymo prietaisus;
 - 16.2. naudotis netvarkingomis rozetėmis, kištukais, jungikliais bei kita elektros instaliacijos įranga;
 - 16.3. į vieną elektros rozetę, jungti kelis didelio galingumo prietaisus.
17. Dokumentų specialistas turi žinoti kaip padėti nukentėjusiam nuo elektros srovės.
18. Prireikus, kreiptis į medicinos įstaigą arba iškviešti greitąją pagalbą tel. 112.
19. Nukentėjusiam ar įvykį mačiusiam nedelsiant pranešti direktoriui ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia ji buvo nelaimingo atsitikimo metu, jei tai nekelia pavojaus žmonių gyvybei.
20. Laikytis nustatyto darbo ir poilsio režimo.
21. Atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniams asmenims.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI PATALPOMS

22. Patalpa kurioje stovi kompiuterinė technika turi būti šviesi, o paviršiai - matiniai, kad nesusidarytų atspindžių blyksniai.
23. Patalpose rekomenduojama antistatinė grindų danga.
24. Patalpos turi būti nuolat vėdinamos.
25. Mikroklimatas darbo vietoje turi atitikti sanitarinės normos reikalavimus: šaltuoju metu periodu patalpų oro- temperatūra turi būti 13°- 23° C, santykinis oro drėgnumas 40-50% - šiltuoju metų periodu oro temperatūra turi būti 22°-27° C, santykinis oro drėgnumas 40-60%.
26. Patalpų apšvietimas turi būti mišrus (natūralus ir dirbtinis).
27. Natūralus apšvietimas turi būti šoninis, o dirbtinis - kombinuotas (bendras ir vietinis).
28. Darbo vieta turi būti apšviesta tolygiai, ant pulto ir displejaus ekrano neturi būti akinančių blyksnių.

IV SKYRIUS REIKALAVIMAI DARBO VIETAI

29. Atstumas - nuo dirbančiojo iki kito displejaus turi būti ne mažesnis kaip 1,5 m.
30. Atstumas nuo galinės sienos, kurioje yra durys, iki darbo stalo turi būti ne mažesnis 1,2 m.
31. Atstumas nuo akių iki ekrano turi būti 40-80 cm.
32. Kėdė turi būti su pakėlimo ir pasukimo mechanizmu, leidžiančiu keisti kėdės aukštį bei atlošo atlenkimo kampą, su alkūnramsčiais.

V SKYRIUS PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI

33. Elektros srovė.
34. Statinis elektros krūvis.
35. Dirbant su kompiuterine technika - elektromagnetinis laukas.
36. Kenksmingi veiksniai:
 - 36.1. nepakankamas apšvietimas;
 - 36.2. nuolat įtemptas dėmesys;
 - 36.3. triukšmas;

VI SKYRIUS DOKUMENTŲ SPECIALISTO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

37. Pašalinti visus nereikalingus darbui daiktus.
38. Reikalingas darbui priemonės sudėti tvarkingai.
39. Vizualiai patikrinti kompiuterius ir kitus elektros įrenginius, su kuriais bus dirbama:
 - 39.1. ar nenutrūkę elektros laidai, jungiantys kompiuterį su elektros tinklu, ar nepažeista jų izoliacija;
 - 39.2. ar įrenginį jungiantys laidai su elektros tinklu nesiliečia prie karštų, drėgnų paviršių, briaunų, kitų įžemintų įrenginių, centrinio šildymo radiatorių, vamzdžių;
 - 39.3. ar laidai apsaugoti nuo atsitiktinių mechaninių pažeidimų.
 - 39.4. ar uždengti elektros skydelio, įrenginio kontaktai, turintys elektros įtampą;
 - 39.5. ar tvarkingas elektros kabelio kištukas, kištukinis lizdas, į kurį jungiamas įrenginys.
40. Laidai (kabelis) turi būti jungiami prie kištukinio lizdo taip, kad nebūtų galimybės ant jų užlipti ar einant už jų užsikabinti;
41. Įsitikinti, ar uždarytos visos apsauginės durelės ir dangčiai.
42. Draudžiama eksploatuoti kompiuterine technika, jei nuimtas bet kuris įrenginio gaubtas, nepatikimas įžeminimas.

43. Įsitikinti, ar nesijaučia elektros poveikio, prisilietus prie kompiuterio.

VII SKYRIUS DOKUMENTŲ SPECIALISTO VEIKSMŲ DARBO METU

44. Palaikyti darbo vietoje švarą ir tvarką.

45. Neatitraukti savo ir kiti dėmesio pašalinėmis šnekėmis ir darbais.

46. Neatidarinėti įrengimų elektros skydelių, durelių, dangčių.

47. Neliesti drėgnomis rankomis jungiklių, rozečių, kompiuterinę techniką valyti specialia servetėle.

48. Nedirbti su kompiuterine technika, jei prisilietus jaučiamas elektros poveikis.

49. Nepalikti be priežiūros įjungtą kompiuterinę techniką.

50. Naudojantis spausdintuvu, būtina laikytis šių reikalavimų:

50.1. laidai spausdintuvui turi būti specialiai pritaikyti ir įžeminti;

50.2. prieš pradėdant spausdintuvo apžiūrą, išjungti jį iš maitinimo tinklo (rozetės);

50.3. prieš jungiant spausdintuvą prie kompiuterio, įsitikinti ar spausdintuvas išjungtas iš tinklo;

50.4. neišjungti spausdintuvo kol jis spausdina, nelaikyti spausdintuvo saulės šviesoje, arti kaitinimo elementų, vandens;

50.5. ką tik spausdinus, neliesti įkaitusio popieriaus traukimo ritinio ir variklio, neliesti ir neišiminėti jokių spausdintuvo detalių;

50.6. pernešant į kitą vietą (naujai instaliuojant), spausdintuvą laikyti vertikaliai, nespausinti spausdintuvo valant, valymui nenaudoti spirito ir kelių tirpalų;

50.7. jei popierius susiraukšlėjo ir įstrigo, jį greitai reikia ištraukti, nespausdinti spausdintuvu ant mažo formato popieriaus gabaliukų;

50.8. nenustatinėti puslapio ribų už nurodytų spausdinimo sričių;

50.9. išjungti spausdintuvą nedelsiant, jei pasirodo dūmai, jei netvarkingai spausdina, sušlampa.

51. Pastebėjus darbo metu kompiuterinės technikos gedimus, netvarkingus kabelius, elektros rozetes, nutraukti darbą ir skubiai pranešti direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

52. Būtina išjungti elektros įtampą ir iškviešti direktorių ar jo įgaliotą asmenį šiais atvejais:

52.1. sugedus elektros instaliacijai (neveikia, kibirkščiuoja rozetė, jungtukas);

52.2. pajutus svylančių laidų kvapą;

52.3. kai kaista elektros laidai;

52.4. nutrukus elektros energijos tiekimui.

53. Dirbant su kompiuteriu, svarbu laikytis racionalaus darbo ir poilsio darbo režimo.

54. Dirbant 8 valandų darbo dieną, pietų pertrauka yra pagrindinė ir dar dvi papildomos po 10

min. trukmės pertraukos: pirmoji - po 3 val. nuo darbo pradžios ir antroji likus 2 val. iki darbo pabaigos.

55. Įvedinėjant duomenis, redaguojant programą, skaitant informaciją iš ekrano, nepertraukiamo darbo su kompiuteriais trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 4 val., darant po kiekvienos darbo valandos 10 min., o po dviejų darbo valandų -15 min. pertrauką.

56. Dokumentų specialistui leistina kelti ne didesnio kaip 7 kg svorio daiktus (bylas, segtuvus, kopijavimo popieriaus dėžes ir pan.).

VIII SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

57. Įvykus avarijai (liejasi vanduo per sugedusį vandens uždarymo čiaupą ar vandentiekio vamzdį, jaučiamas dujų kvapas, dingo elektros energija ir kt.) reikia tuojau pat nutraukti darbą, pranešti apie įvykį įstaigos direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

58. Įvykus nelaimingam atsitikimui, reikia nedelsiant suteikti pirmąją medicinos pagalbą sau ar kitiems nukentėjusiems ir pranešti apie įvykį direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

59. Susižeidus nors ir nelabai sunkiai, įvykio negalima nuslėpti, apie jį reikia pranešti direktoriui.

60. Kilus gaisrui, informuoti direktorių ar jo įgaliotą asmenį ir gesinti gaisro židinių turimomis priemonėmis.

61. Kompiuterinę techniką išjungti šiais atvejais:

61.1. sugedus kompiuteriui;

61.2. nutrūkus elektros energijos tiekimui;

61.3. pažeidus laidų izoliaciją arba jaučiant charakteringam degančios izoliacijos kvapui;

61.4. pajutus elektros srovės poveikį;

61.5. pastebėjus padidėjusį triukšmą ar vibraciją.

61.6.

IX SKYRIUS VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

62. Išjungti kompiuterinę techniką.

63. Kištukus ištraukti iš rozetės, ranka prilaikant rozetę.

64. Sutvarkyti darbo vietą.

65. Apie visus darbo metu pastebėtus trūkumus pranešti direktoriui ar jo įgaliotam asmeniui.

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Vilnelė“
direktoriaus 2025 m. birželio 16 d.
įsakymu Nr. V-90

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DARBUOTOJO DIRBANČIO ŽOLIAPJOVE IR TRIMERIU SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA Nr. 22**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

- 1.1. Darbuotojui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė, priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio.
- 1.2. **Kauno lopšelyje-darželyje „Vilnelė“** dirbti žoliapjove ar trimeriu gali asmuo:
 - 1.2.1. turintis atitinkamą pasiruošimą ir ne jaunesnis kaip 18 metų;
 - 1.2.2. praėjęs privalomą (periodinį) sveikatos patikrinimą;
 - 1.2.3. susipažinęs su įrenginių eksploatavimo taisyklėmis;
 - 1.2.4. išklauses (pasirašytinai) įvadinę saugos ir sveikatos instrukciją;
 - 1.2.5. išklauses (pasirašytinai) saugos ir sveikatos instrukciją darbo vietoje;
 - 1.2.6. išklauses (pasirašytinai) įvadinį gaisrinės saugos ir gaisrinės saugos darbo vietoje instruktažus.
- 1.3. Darbuotojas privalo laikytis įmonės administracijos nustatyto darbo ir poilsio režimo reikalavimų.
- 1.4. Darbuotojo darbo ir poilsio laikas:
- 1.5. Darbuotojas privalo nustatyta tvarka pasitikrinti sveikatą.
- 1.6. Ateiti į darbą neblaiviam, darbo metu vartoti alkoholinius gėrimus ar naudoti narkotines bei toksines medžiagas - draudžiama.
- 1.7. Nukentėjus nuo nelaimingo atsitikimo, turi nedelsdamas kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, pranešti tiesioginiam vadovui. Asmuo matęs nelaimingą atsitikimą ar apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiam pirmąją medicininę pagalbą ir pranešti tiesioginiam vadovui, jeigu reikia iškviešti greitąją medicininę pagalbą. Darbo vietą ir įrengimų būklę iki bus pradėtas tirti nelaimingas atsitikimas, reikia išlaikyti tokias, kokios buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių įmonių gyvybei ar sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, informinami aktu.
- 1.8. Pastebėjus įrenginių, įrangos ar instrumentų gedimus, esant netvarkingoms individualios apsaugos priemonėms, darbus nutraukti ir nedelsiant pranešti tiesioginiam vadovui.

1.9. Darbuotojas privalo vykdyti darbo tvarkos taisyklių reikalavimus, dirbti tik tuos darbus, apie kuriuos išklausė instruktažą, ir vykdyti tiesioginio vadovo nurodymus.

1.10. Gaisrinės saugos reikalavimai:

1.10.1. vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui;

1.10.2. rūkyti tik tam tikslui skirtose, ženklais pažymėtose ir tinkamai įrengtose vietose, kuriose yra nedegus indas nuorūkoms dėti;

1.10.3. draudžiama gaisro gesinimo priemonės panaudoti ne pagal paskirtį;

1.10.4. darbuotojas privalo mokėti naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis ir žinoti jų veikimo principus, panaudojimo galimybes bei savo veiksmus kilus gaisrui;

1.10.5. baigus darbą, draudžiama palikti tepaluotas medžiagas bei išsiliejusius skysčius;

1.10.6. draudžiama naudotis tepalais, riebalais, benzinu ar kitais degiais skysčiais suteptais darbo drabužiais ar pirštinėmis.

1.11. Asmens darbo higiena:

1.11.1. eiti į visuomeninio maitinimo įstaigas, apsirengus nešvariais darbo rūbais, draudžiama;

1.11.2. prieš darbą ir po pertraukų švariai nusiplauti rankas su muilu.

1.11.3. Draudžiama:

1.11.3.1. darbo vietoje laikyti ir valgyti maisto produktus;

1.11.3.2. laikyti asmeninius ir darbo drabužius;

1.11.3.3. darbo drabužius susegti smeigtukais, adatomis, kišenėse laikyti pašalinius daiktus, naudoti darbo drabužius ne pagal paskirtį.

II SKYRIUS

PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

2.1.1. elektros srovės poveikis – paveikus elektros srovei, netenkama sąmonės arba nutrūksta širdies veikla bei kvėpavimas, o kartais ištinka ir staigi mirtis;

2.1.2. netvarkingi įrenginiai, įrankiai, keliai, laiptai, darbo vieta ir kt. – galimos traumos;

2.1.3. dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), alergiškai veikiančios organizmą – galimi uždegimai, alerginės ir profesinės ligos;

2.1.4. darbo vietos ir perėjimo kelių užtvėrimas pašaliniais daiktais – galimos traumos;

2.1.5. fizinė perkrova (vienkartinė keliamo ar pernešamo krovinio masė: moterims – 10 kg, vyrams - 30 kg), krovinį keliant rankomis, gali kilti pavojus susižaloti, ypač nugarą, jei krovinys yra:

2.1.5.1. pernelyg sunkus arba didelis;

2.1.5.2. griozdiškas arba nepatogus suimti (paimti);

2.1.5.3. nestabilus arba jo turinys sunkiai perkeliamas;

- 2.1.5.4. tokioje padėtyje, kad turi būti laikomas arba juo turi būti manipuluojama per atstumą nuo liemens, arba liemenį lenkiant arba sukant;
- 2.1.5.5. dūžtantys daiktai, kroviniai (stiklas, plastmasė ir kt.) – galimos pjautinės traumos.
- 2.1.5.6. netinkamas mikroklimatas (temperatūra, drėgmė ir t.t.) darbo vietoje – neigiamas poveikis organizmui;
- 2.1.5.7. aukšta arba žema oro lauko temperatūra - varginančiai veikia organizmą;
- 2.1.5.8. angos, duobės, neuždari šuliniai, statūs šlaitai ir grioviai - galimos traumos;
- 2.1.5.9. aštrus įrenginių, inventoriaus, mechanizmų kampai - galimi sužeidimai, traumos; (ten kur dirba su įrenginiais);
- 2.1.5.10. neprognozuojami stichiniai gamtos reiškiniai - galimos traumos, sunkūs sužeidimai;
- 2.1.5.11. triukšmas, vibracija - neigiamas poveikis centrinei nervų sistemai;
- 2.1.5.12. karšti skysčiai, garai - galimi įvairių laipsnių odos nudegimai;
- 2.1.5.13. besisukančios ir kitaip judančios įrenginio dalys - galimos traumos;
- 2.2. įmonės vadovas ar darbdavio įgaliotas asmuo (įvertinęs kenksmingus ir pavojingus fizinius, cheminius, biologinius ir kitokius veiksnius) privalo nemokamai aprūpinti darbuotoją asmeninėmis apsaugos priemonėmis. Būtinoms priemonėms:
 - 2.2.1. signalinė liemenė;
 - 2.2.2. apsauginės pirštinės pagal metų sezoniškumą-guminės, medvilninės;
 - 2.2.3. ausinės;
 - 2.2.4. apsauginis veido skydelis su pošalmiu,
- 2.3. Kiekviena asmeninė apsaugos priemonė turi:
 - 2.3.1. apsaugoti nuo galimų kenksmingų, pavojingų veiksnių, esančių darbo aplinkoje, nesukeldama didesnės rizikos darbuotojo sveikatai ir saugai;
 - 2.3.2. atitikti ergonominius reikalavimus ir darbuotojo esamą sveikatos būklę;
 - 2.3.3. tikti (būti atitinkamai priderinta) darbuotojui.
- 2.4. Darbo rūbai turi būti tvarkingi, gerai užsagstomi, bet nevaržantys judesių. Neturi būti palaidų, nukabusių aprangos galų, kuriuos gali pagriebti ir įtraukti judantys mechanizmų mazgai.
- 2.5. Įmonės vadovas, įvertinęs darbo aplinkos kenksmingus, pavojingus veiksnius (fizikinius, cheminius, biologinius ir kitus), turi nemokamai išduoti darbuotojui daugiau asmeninių apsauginių priemonių, negu numatyta patvirtintame asmeninių apsauginių priemonių sąrašė.
- 2.6. Asmeninė apsaugos priemonė yra darbdavio nuosavybė, todėl ją darbuotojas turi grąžinti išeidamas iš darbo, pereidamas į kitą darbą toje pačioje įmonėje, kur ši priemonė nenumatyta pagal darbo aplinkos rizikingumą. Asmeninė apsaugos priemonė turi būti keičiama, jeigu ji susidėvi.
- 2.7. Darbuotojas privalo:

- 2.7.1.prieš kiekvieną apsaugos priemonės panaudojimą darbuotojas privalo patikrinti ar ji nėra sugedusi, pažeista, nešvari, ar nepasibaigęs jos galiojimo laikas, pažymėtas spaude;
- 2.7.2.dirbti su išduotomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis;
- 2.7.3.rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugos priemones; laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie jų nusidėvėjimą, užteršimą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;
- 2.7.4.įstatymų nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsaugos priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo ar buvo sugadinta.
- 2.8. Draudžiama naudotis asmenine apsaugos priemone, pasibaigusiu galiojimo, išbandymo terminui.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

- 3.1. Darbuotojas privalo laikytis įmonės darbo tvarkos taisyklių, nustatyto darbo ir poilsio laiko, valgyti ir rūkyti specialiai tam skirtose vietose, vykdyti tik tą darbą, kurį paveda tiesioginis vadovas, ir tik tada, kai saugūs jo atlikimo metodai yra žinomi.
- 3.2. Apsivilkti tvarkingus ir tinkamo dydžio darbo rūbus, užsisagstyti visas sagas, apsiauti darbo avalynę, plaukai neturi išlysti iš po galvos apdangalo. Draudžiama dirbti su suplyšusiais darbo drabužiais su nukarusiais laisvais galais. Patikrinti asmenines apsaugines priemones.
- 3.3. patikrinti savo darbo įrankius, kad jie būtų techniškai tvarkingi ir saugūs dirbti. Sugadintais, techniškai netvarkingais įrankiais dirbti draudžiama.
- 3.4. ***Prieš pradėdant dirbti žolės pjovimo darbus žoliapjovė, trimeriu*** patikrinti įrenginių techninę būklę:
- 3.4.1.uždegimo ir oro sklendės valdymo svirtelę, ar lengvai įsijungia ir išsijungia;
- 3.4.2.akceleratoriaus sverto rankenėlę ir apsauginį akceleratoriaus klavišą, jis privalo nestrigti akceleratoriaus sverto rankenėlė turi būti grįžti į laisvos eigos padėtį;
- 3.4.3.uždegimo laidų jungimo vietas, nes gali atsirasti kibirkštis, nuo kurios gali užsiliepsnoti palietų degalų ir oro mišinys;
- 3.4.4.ar įrankiai teisingai ir tvirtai sumontuoti;
- 3.5. Įrenginio rankenos turi būti sausos ir švarios, nesuteptos alyva ar purvu.
- 3.6. Prieš užvedant žoliapjovę trimerių:
- 3.6.1.atviroje vietoje mažiausiai 3 metrus pasitraukti nuo degalų užpylimo vietos ir jokia būdu ne uždaroje patalpoje.

- 3.6.2. stovint ant tvirto ir saugas pagrindo, tvirtai laikyti įrenginį rankose - pjovimo įranga neturi liesti kitų daiktų ar žemės paviršiaus;
- 3.7. Patikrinti variklio laisvos eigos darbą.
- 3.8. Patikrinti vietovę, kurioje dirbama: pašalinti kietus daiktus – akmenis, metalo gabalus, laidus.

IV. SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

- 4.1. Darbo metu būti dėmesingam, atidžiam, atsargiam, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems.
- 4.2. Draudžiama be tiesioginio vadovo žinios patikėti pareigas ar darbo priemones kitam asmeniui, savavališkai atlikti darbus, nesusijusius su užduoties vykdymu. Pasišalinti iš darbo vietos galima tik gavus tiesioginio vadovo leidimą.
- 4.3. Žiemos metu darbo vietą, praėjimus reikia nuvalyti nuo sniego, apledėjimo, pabarstyti smėliu.
- 4.4. Draudžiama liestis prie elektros įrengimų, atvirų srovę perduodančių dalių, elektros laidų.
- 4.5. Naudotis vietoj kopėčių atsitiktinėmis atramomis (dėžėmis, statinėmis ir kt.) draudžiama.
- 4.6. Darbo metu draudžiama:
- 4.6.1. dirbti gyvybei pavojingose vietose;
- 4.6.2. savavališkai keisti darbo vietą;
- 4.6.3. leisti į savo darbo vietą pašalinius asmenis arba kviesti į pagalbą žmones, kurie nesusiję su šiuo darbu;
- 4.7. ***Dirbant žolės pjovimo darbus su trimeriu, žoliapjove:***
- 4.7.1. Draudžiama dėvėti rūbus, šalikus, kaklaraiščius, papuošalus, galinčius įsinarplioti tarp medžių šakų ar krūmokšnių.
- 4.8. Dirbant trimeriu ir žoliapjove, laikytis eksploatavimo instrukcijos.
- 4.9. Trimerį ir žoliapjovę aptarnauti gali tik vienas asmuo.
- 4.10. Darbo vietoje 15 metrų spinduliu pašaliniams asmenims būti draudžiama.
- 4.11. Lengvai užsiliepsnojančias medžiagas (pvz.: medžio skiedros, žievė, sausa žolė, degalai) laikyti toliau nuo išmetamų dujų srauto.
- 4.12. Draudžiama trimeriu, žoliapjove dirbti uždaroje ir blogai vėdinamose patalpose.
- 4.13. Dirbant grioviuose, duburiuose ar siaurose vietose, pasirūpinti pakankama oro ventiliacija.
- 4.14. Žoliapjove, trimeriu stengtis naudoti taip, kad jie sukeltų kuo mažesnę triukšmą ir išskirtų į aplinką kuo mažiau nuodingų medžiagų – baigus darbą, variklį išjungti, „gazuoti“ tik dirbant.
- 4.15. Dirbti ramiai ir apgalvotai – tik esant geram apšvietimui ir matomumui.
- 4.16. Dirbti atsargiai, nesukelti pavojaus kitų gyvybei.

- 4.17. Draudžiama dirbti:
- 4.17.1. pastačius akceleratoriaus sverto rankenėlę į starto padėtį;
 - 4.17.2. dirbti be specialaus darbinės dalies apsauginio gaubto.
- 4.18. Atsargiai dirbti tankiais krūmais apaugusiose vietovėse, kur blogas matomumas.
- 4.19. Pjaunant aukštą žolę po krūmais ar gyvatvorėmis: pjovimo aukštis su pjovimo įranga turi sudaryti mažiausiai 15 cm.
- 4.20. Reguliariai kontroliuoti laisvos eigos darbą, reikalui esant pareguliuoti. Jeigu pjovimo įranga nepaisant to sukasi, kreiptis į aptarnavimo tarnybą.
- 4.21. Draudžiama:
- 4.21.1. dirbti techniškai netvarkingu įrenginiu;
 - 4.21.2. laikyti ir remontuoti trimerį ir žoliapjovę netoli atviros ugnies;
 - 4.21.3. darbui naudoti įtrukusią ar įskilusią pjovimo įrangą;
 - 4.21.4. įrenginį eksploatuoti su sugedusiu duslintuvu arba be jo;
 - 4.21.5. liesti rankomis karštą duslintuvą;
 - 4.21.6. valdymo ir saugumą užtikrinančius įrenginius.
- 4.22. Keičiant pjovimo įrangą, variklis turi būti išjungtas, uždegimo laidai atjungti.
- 4.23. Prieš paliekant be priežiūros trimerį ir žoliapjovę, išjungti variklį.
- 4.24. Atliekant remonto, priežiūros ir valymo darbus, išjungti variklį ir atjungti uždegimo žvakę.
- 4.25. Reguliariai tikrinti kuro talpos sandarumą ir uždegimo laidus.
- 4.26. Po ilgesnio variklio apkrovimo darbo metu, leisti jam trumpai padirbti laisva eiga, kol jis pravės.
- 4.27. Prie diržų tvirtinti trimerį su veikiančiu varikliu.
- 4.28. Diržus ir rankenas sureguliuoti taip, kad būtų patogų dirbti.
- 4.29. degalų rezervuarą ir talpą kurui laikas nuo laiko nuodugnai išvalyti.
- 4.30. Prieš užpilant kurą, apvalyti kuro rezervuaro užpylimo angos kraštus ir kamštį, kad į vidų nepatektų nešvarumai.
- 4.31. Užpilant trimerį ir žoliapjovę degalais, jų neišlieti ir neperpildyti rezervuaro.
- 4.32. Užpylus kurą, kuo stipriau užsukti kuro rezervuaro kamštį.
- 4.33. Nuo įrenginio reguliariai nuvalyti žolę. Tai daryti tik išjungus variklį.

V SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

- 5.1. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina pranešti tiesioginiam vadovui, kreiptis į artimiausią gydymo įstaigą, o reikalui esant, iškviešti greitąją medicininę pagalbą ir iki tyrimo pradžios išsaugoti

įvykio vietą tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu, jei tai negresia kitų darbuotojų gyvybei.

5.2. Įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš jo, reikia pačiam arba per kitus asmenis pranešti tiesioginiam vadovui apie atsitikimą ir jo aplinkybes.

5.3. Kilus gaisrui, reikia iškviešti ugniagesius bendruoju pagalbos telefonu **112**, išjungti visus įrenginius, išjungti elektros įtampą iš įvadinio skydo ar spintos, išjungti ventiliacijos sistemą, uždaryti ištraukiamosios ventiliacijos sklendes ventiliacijos kolektoriuose, turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis gesinti gaisrą, nedelsiant informuoti tiesioginį vadovą. Kilus pavojui sveikatai arba gyvybei, išeiti iš pavojingos zonos. Darbuotojai privalo mokėti naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.

VI SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

6. Išvalyti ir sutvarkyti savo darbo vietą, įrankius, ir inventorines pagalbines priemones sudėti į jiems skirtą vietą.

6.1. Nusivilkti darbo drabužius ir asmenines apsaugines priemones, apžiūrėjus, ar jie tvarkingi ir švarūs, padėti į jiems skirtą saugojimo vietą.

6.2. Šiltu vandeniu su muilu nusiplauti rankas ir nusiprausti. Draudžiama plauti rankas skiedikliais.

6.3. Informuoti tiesioginį vadovą, jei darbo metu susižeidėte ar patyrėte ūmius sveikatos sutrikimus.

**KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“
DARBUOTOJO SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NAUDOJANT KOPĖČIAS
AR LIPYNES Nr. 23**

I SKYRIUS

BENDROJI DALIS

1. **Kopėčios** - darbo priemonė, skirta patekti į aukštai esančias darbo vietas ar pereiti iš vieno aukščio į kitą. Tačiau tam tikromis sąlygomis galima dirbti stovint ant kopėčių. Kopėčios darbui aukštyje gali būti naudojamos tik tada, kai kitų saugesniu įrenginių naudojimas yra netikslingas dėl trumpos jų naudojimo trukmės, mažos rizikos ar kitų darbo ypatumų. Kopėčios gali būti įvairios konstrukcijos:
 - 1.1. **Nešiojamosios kopėčios** - tai nepritvirtintos kopėčios, pagamintos iš medžio, plastmasių, plieno, lengvųjų metalų ir kt.
 - 1.2. **Paprastosios (pristatomos) kopėčios** - vienos dalies atremiamosios kopėčios.
 - 1.3. **Skečiamosios kopėčios** - kopėčios, kurias sudaro dvi paprastosios kopėčios, viršuje sutvirtintos vyriais ir pastatytos A raidės forma. Jos gali būti vienpusės, dvipusės, su darbo aikštele ir pan.
 - 1.4. **Ištraukiamosios (sekcijinės) kopėčios** - kopėčios, kurias sudaro lygiagrečios paprastųjų kopėčių sekcijos. Sekcijos viena prie kitos pritvirtintos taip, kad galėtų judėti išilgai viena kitos atžvilgiu.
 - 1.5. **Surenkamosios (sudedamosios) kopėčios** - kopėčios, kurias sudaro dvi ar daugiau paprastųjų kopėčių sekcijos, kurias galima surinkti prieš naudojantis arba visiškai išardyti saugant ar gabenant.
 - 1.6. **Kombinuotosios kopėčios** - kopėčios, kurias sudaro dvi paprastosios kopėčios. Kombinuotąsias kopėčias galima naudoti kaip paprastąsias, skečiamąsias ar ištraukiamąsias kopėčias. Abu šių kopėčių galai yra vienodo pločio.
2. Dirbti pasilypėjęs ant kopėčių ir lipynių gali asmenys:
 - 2.1. ne jaunesni kaip 18 metų;
 - 2.2. susipažinęs su darbo vietos ypatumais ir joje esančiais ar galinčiais atsirasti profesinės rizikos veiksniais;
 - 2.3. susipažinęs su darbo priemonių (kopėčios, prietaisai, įrankiai ir t.t.) paskirtimi ir jų eksploatacijos ypatumais, gamintojo instrukcijomis;

- 2.4. žinantis darbo priemonių (kopėčios, prietaisai, įrankiai ir t.t.) saugaus naudojimo būdus;
- 2.5. sveikatos tikrinimų grafike nustatytu periodiškumu pasitikrinęs sveikatą pagal pareigybei ir darbo vietai nustatytus rizikos faktorius atsižvelgiant į tai ar bus vykdomi darbai aukštyje (1,3 m aukščio skirtumas);
- 2.6. tinkamai instrukuotas: išklauses darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės saugos įvadinius, pirminius ir esant reikalui papildomus bei tikslinius bei periodinius instruktavimus darbo vietoje arba tinkamai apmokytas ir atestuotas: turintis saugos darbe tarnybos specialisto arba darbdavio ir jo įgalioto asmens pažymėjimą, kurio, kaip padalinio vadovo, žinios yra patikrintos ir įformintos protokole.
3. Darbo ir poilsio laikas nustatytas darbo tvarkos taisyklėse arba darbo grafike.
4. Darbuotojas privalo:
 - 4.4. laikytis darbo tvarkos taisyklių;
 - 4.5. mokėti saugiai dirbti, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus;
 - 4.6. laikytis įrenginių ir priemonių, su kuriomis dirba, eksploataavimo taisyklių, gamintojo reikalavimų;
 - 4.7. nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis;
 - 4.8. apie pastebėtus trūkumus informuoti tiesioginį vadovą;
 - 4.9. nevykdyti jokių darbo priemonių ir įrenginių remonto darbų be vadovo sutikimo ar nurodymo išskyrus darbuotojus, kurie turi atitinkamą kvalifikaciją ir kuriems šie darbai priklauso pagal pareigas;
 - 4.10. darbo metu būti blaivus ir neapsvaigęs nuo alkoholinių gėrimų, narkotinių, toksinių bei kitų medžiagų, kurios veikia žmogaus psichiką;
 - 4.11. apie pastebėtus pavojus, grėšiančius darbuotojų saugai ir sveikatai bei darbo įrenginių ir priemonių gedimus, trikdžius ar defektus pranešti tiesioginiam vadovui.
 - 4.12. Darbuotojas privalo laikytis asmens higienos reikalavimų:
 - 4.12.1. neliesti veido ir kitų kūno vietų nešvariomis rankomis;
 - 4.12.2. darbo vietoje nelaikyti ir nevalgyti maisto produktų, negerti;
 - 4.12.3. prieš pertrauką nusiplauti rankas švariu vandeniu su muilu;
5. Saugus darbuotojo naudojimas įvairių tipų kopėčiomis yra aprašomas gamintojo instrukcijose. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcija papildo kopėčių gamintojo instrukcijas.
6. Draudžiama naudotis atsitiktinėmis paaukštinimo priemonėmis (dėžėmis, statinėmis, lentomis ir pan.).

7. Darbuotojas turi teisę atsisakyti dirbti, darbai taip pat turi būti sustabdyti, jeigu padalinio vadovas nesiima reikiamų priemonių pašalinti pažeidimus ir apsaugoti darbuotoją nuo galimo pavojaus.
8. Nutraukus darbą nedelsiant raštu pranešti padalinio vadovui, įmonės vadovui atsisakymo dirbti priežastis.
9. Darbuotojui, pažeidusiam šios instrukcijos reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymais numatyta drausminė, materialinė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybės priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio ir pasekmių.

II SKYRIUS

PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

10. Judėti ir dirbti ant kopėčių yra rizikinga dėl nelaimingų atsitikimų, didelės sąnariu, raumenų, kraujotakos sistemos fizinės apkrovos.
11. Naudojantis kopėčiomis visada yra pavojus nukristi iš aukščio.
12. Rizikos veiksniai esantys ar galintys susidaryti bei atsirasti darbo vietoje:
 12. atsitiktinių pakylų ar paaukštavimo priemonių naudojimas;
 - 12.1. neteisingai įrengtos, netvarkingos, nepatikrintos kopėčios;
 - 12.1. nepalankios meteorologinės sąlygos;
 - 12.2. svaigulys ir pusiausvyros praradimas dėl aukščio baimės ar kitų priežasčių, neatsargumas;
 - 12.3. krentantys daiktai, įrankiai;
 - 12.4. netvarkinga darbo vieta;
 - 12.5. darbo vietų apšvietimo nepakankamumas;
 - 12.6. atsitiktinis elektros srovės poveikis;
 - 12.7. kraujinis masė, gabaritai, įpakavimas;
 - 12.8. netinkamai paruošta ar prižiūrima darbo vieta;
 - 12.9. šiukšlės;
 - 12.10. paviršiaus ant kurio yra statomos kopėčios nelygumai, sliduma ar sandaros ypatumai;
 - 12.11. neteisinga, įtempta kūno poza.
13. Saugos priemonės nuo rizikos veiksnių poveikio:
 - 13.1. visos darbuotojui nemokamai išduodamos asmeninės apsaugos priemonės ir jų dėvėjimo (naudojimo) laikas parenkami vadovaujantis įmonėje patvirtintu nemokamai išduodamų asmeninių apsauginių priemonių sąrašu;
 - 13.2. darbuotojas privalo susipažinti ir vadovautis jo darbo zonoje esančiais saugos ir sveikatos ženklais.
 - 13.3. priklausomai nuo atliekamo darbo pobūdžio išduodamos ir kitos saugos priemonės;

- 13.4. vilkėti tinkamo dydžio darbo drabužius ir dėvėti tinkamo dydžio batus (ne per ankšti ar per dideli). Dirbant negalima dėvėti papuošalų, kišenėse laikyti aštrių daiktų.

III SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

14. Nešiojamosios kopėčios turi būti statomos taip, kad jas naudoti, reguliuoti ir prižiūrėti būtų galima saugiai ir nekeliant pavojaus darbuotojams ar kitiems asmenims.
15. Patikrinti (vizualiai) darbui reikalingų paaukštinimo priemonių (kopėčių, lipynių,) tvarkingumą:
- 15.1. ar apatinės kojos yra su visais ir tvarkingais guminiiais antgaliais (jei tai numato gamintojas);
- 15.2. ar nekliba skersiniai, nėra deformacijų ir įtrūkimų, ar tvarkingi kniedyti sujungimai;
- 15.3. ar tvarkingi ir nesudilę, nesuplyšę išskečiamųjų kopėčių medžiaginiai ribotuvai (diržai);
- 15.4. ar tvarkingi (nedeformuoti) skečiamųjų kopėčių su darbine aikšte metaliniai fiksatoriai;
- 15.5. ar kopėčių skersiniai švarūs ir neslidūs (pvz. riebalai);
- 15.6. ar nepasibaigęs kopėčių sekančios patikros terminas;
- 15.7. atkreipti dėmesį į gamintojo saugos užrašus ir įspėjimus ant kopėčių (pvz. saugi laikysena, draudžiami veiksmai ir darbo pozos, leistinas svoris ir kt.);
- 15.8. Patikrinti darbui reikalingus įrankius ir prietaisus.
16. Naudoti tokias kopėčias, kurios atitinka standarto reikalavimus ir ant kurių aiškiai tai pažymėta. Turi CE ženklinaimą.
17. Kopėčių priedai, pavyzdžiui, nugarinė, viršutinė ir apatinė atramos, pakabinimo įtaisai turi būti tvirtai kopėčių arba būti joms pritaikyti.
18. Prieš pradėdami dirbti ant kopėčių (lipynių), reikia įsitikinti, ar jos tvirtos, o po to apžiūrėti ir įsitikinti, ar jos nepaslys arba atsitiktinai nepajudės iš vietos.
19. Prieš naudojantis skečiamosiomis kopėčiomis būtina patikrinti skėtimo mechanizmo tvirtinimą, apsaugų tvarkingumą.
20. Naudojant ištraukimas daugiašales kopėčias reikia patikrinti ar laisvai ištraukiamieji kopėčių elementai juda kreiptuvu, ar patikimai veikia tvirtinimo elementai.
21. Pažeistas ar sugadintas kopėčias naudoti draudžiama. Kopėčios taisomos profesionaliai pagal gamintojo instrukcijas.
22. Darbo metu naudojamos kopėčios turi būti tvirtos ir patikimos:
- 22.1. kopėčias ir lipynes, jei gamintojas nenustato kitaip, reikia patikrinti ne rečiau kaip vieną kartą per metus. Ant kopėčių ir lipynių turi būti užrašyta atlikto ir sekančio patikrinimo data, inventoriaus numeris, padalinio pavadinimas;

- 22.2. medinių kopėčių pakopos turi būti tvirtai įstatytos į iškaltas arba išgręžtas kriaunose skylės. Atstumas tarp pakopų gali būti nuo 0.15, iki 0.25 m. Kopėčių ir lipynių kriaunos kas 2 m turi būti sutvirtintos ne mažesnio kaip 8 mm diametro varžtais, taip pat prie viršutinio ir apatinio laiptelio. Naudotis kopėčiomis, kurių laipteliai prikalti vinimis, draudžiama;
- 22.3. apatiniai kopėčių galai turi turėti aštirus plieninius antgalius, jeigu kopėčios statomos ant grunto, arba guminius antgalius - jeigu statomos ant grindų, asfalto ir pan.;
- 22.4. užlipimui ant įrenginių ir nulipimui nuo jų turi būti įrengtos ne didesnio kaip 60% nuolydžio kopėčios;
- 22.5. pristatomos kopėčios turi būti su įtaisais, neleidžiančiais joms pasislinkti ar virsti darbo metu;
- 22.6. Pristatomų kopėčių matmenys turi būti tokie, kad darbuotojas galėtų dirbti stovėdamas ant pakopos, esančios ne mažesniu kaip 1 m atstumu iki kopėčių viršaus. Leidžiama naudoti ne ilgesnes kaip 5 m pristatomas medines kopėčias. Dirbant ant pristatomų kopėčių aukščiau kaip 1 m, reikia naudoti saugos diržą, pritvirtintą prie pastato konstrukcijos arba kopėčių, jeigu šios patikimai pritvirtintos prie pastato konstrukcijos;
23. Įskilimus užklijuoti arba užglaistyti draudžiama. Jeigu yra skersinių įlūžimų, kopėčiomis naudotis draudžiama. Medinės kopėčios nedažomos, tik nulakuojamos bespalviu laku, permatomais dažais ir pan., kad nebūtu paslėpti medienos defektai.
24. Skečiamas kopėčias draudžiama naudoti kaip pristatomas.
25. Ant pristatomų kopėčių draudžiama:
 - 25.1. dirbti šalia ar virš neapsaugotų veikiančių mašinų besisukančių dalių ir transporterių;
 - 25.2. naudoti rankines elektros mašinas;
 - 25.3. šiuos darbus leidžiama atlikti naudojant pastolius, aikšteles ir kitas priemones.

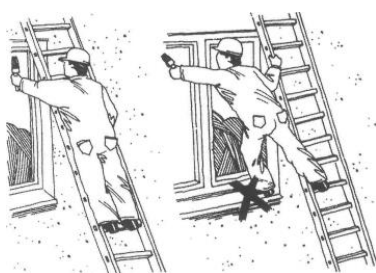
IV SKYRIUS DARBUOTOJŲ VEIKSMAI DARBO METU

Dirbantysis privalo:

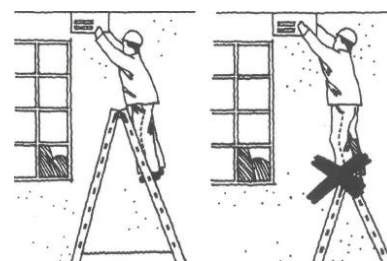
- 25.4. vadovautis jo darbo zonoje esančiais saugos ir sveikatos ženklais;
- 25.5. dirbti su asmeninėmis apsaugos priemonėmis, kai to reikalauja saugos ir sveikatos norminiai aktai;
- 25.6. nedirbti su netinkamomis asmeninėmis ir kolektyvinėmis apsauginėmis priemonėmis;
- 25.7. vilkėti tinkamo dydžio darbo drabužius ir dėvėti tinkamo dydžio batus (ne per ankšti ar per dideli). Dirbant negalima dėvėti papuošalų, kišenėse laikyti aštrių daiktų.
- 25.8. asmeninės apsaugos priemones naudoti viso darbo proceso metu;
- 25.9. asmenines apsaugos priemones rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį,

- 25.10. Asmenines apsaugines priemones dėvėti patikimai (užsisėgti taip, kad netrukdytų darbui). Būnant lauke ar kitoje aplinkoje, dėvėti aplinkos temperatūrą atitinkantį darbinį rūbą;
- 25.11. laiku pranešti tiesioginiam vadovui apie asmeninių ir kolektyvinių apsaugos priemonių susidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas ar artėjama prie patikros datos.
26. Kai lipant kopėčiomis rankoje nešamas kroviny, jo svoris ir konfiguracija neturi trukdyti saugiai lipti ir laikytis.
27. Nepritvirtintas kopėčias galima naudoti tik atliekant trumpalaikius darbus. Ilgiau trunkantiems darbams, kurie atliekami pakaitomis ant kopėčių ir ant tvirto pagrindo, pvz., grindų, žemės ir pan., kopėčias galima naudoti, jeigu jų naudojimo laikas neviršija trečdaliao darbuotojo darbo dienos.
28. Draudžiama dirbti užsilipus ant paskutinio arba priešpaskutinio kopėčių ar lipynių aukščiausio skersinio, jeigu neįrengti kopėčių ar lipynių turėklai ir spyriai.
29. Ant kopėčių ar lipynių vienu metu gali būti tik vienas darbuotojas. Esančiam ant kopėčių ar lipynių darbuotojui draudžiama kelti ir nuleisti krovinius.
30. Užsilipus ant kopėčių draudžiama:
- 30.1. dirbti prie arba po veikiančiomis mašinomis, mechanizmais, transporteriais;
 - 30.2. dirbti elektros ar pneumatiniiais įrankiais;
 - 30.3. prilaikyti sunkius krovinius.
31. Jeigu reikia statyti kopėčias judrioje vietoje arba kai neįmanoma jų patikimai atremti į gruntą ar grindis, kopėčių apačioje privalo stovėti jas prilaikantis darbuotojas.
32. Žiemos metu būtina nuo kopėčių pakopų, laiptelių, paklotų valyti sniegą, ledą ir pabarstyti nuvalytas vietas smėliu.
33. Atskiri darbo ant kopėčių periodai neturėtų viršyti 30 min., po to jis turėtų būti keičiamas kitokio krūvio, pvz., dinamiškesniu.
34. Jei dirbama stovint ant kopėčių, jas reikia statyti taip, kad nuo kopėčių nereikėtų siekti didesniu atstumu nei per ištiestos rankos ilgį (**paveikslas 4.1**). Darbuotojas, dirbdamas ant kopėčių, turi būti apsiavęs tinkama avalyne minkštu, neslidžiu padu. Avalynė turi būti prigludusi prie kojų.

paveikslas 4.1

paveikslas 4.2

35. Dirbti ant kopėčių leidžiama darbuotojui stovint ne aukščiau kaip ant trečio skersinio pakopos (nuo viršaus ant pakopos, esančios ne aukščiau kaip 1 m nuo viršutinio kopėčių galo) (**paveikslas 4.2, paveikslas 4.4, paveikslas 4.5**). Dirbant viršutinėje kopėčių dalyje reikia įvertinti persisvėrimo riziką (**paveikslas 4.3**).
36. Ant kopėčių draudžiama dirbti daugiau nei vienam darbuotojui. Tačiau ant dvipusiu skečiamųjų kopėčių iš abiejų pusių gali būti po vieną žmogų.

Paveikslas 4.3

paveikslas 4.4

paveikslas 4.5

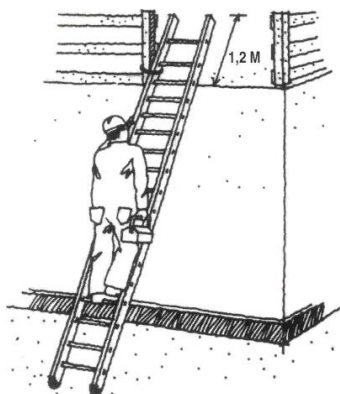

paveikslas 4.6

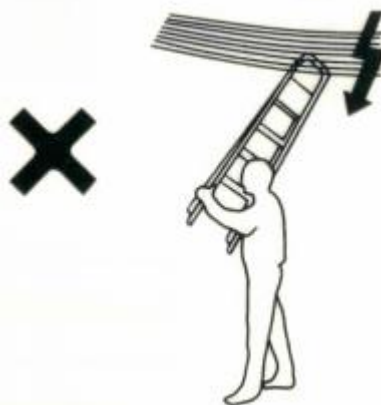

37. Turi būti parinktos tinkamo ilgio ir tinkamos darbui atlikti kopėčios.
38. Krovinius nešti kopėčiomis galima tik tuo atveju, jei jie yra lengvi ir nesunkiai paimami viena ranka (**paveikslas 4.7**).
39. Darbo priemonės, naudojamos stovint ant kopėčių, turi būti lengvos, nesunkiai paimamos ir jomis turi būti įmanoma dirbti viena ranka. Nešiojamų daiktų svoris turi būti ne didesnis kaip 10 kg, nešiojamų daiktų vėjo veikiamas paviršius ne didesnis kaip 1 m².
40. Draudžiama naudoti metalines ir medines kopėčias su atvirais metaliniais tvirtinimais, jei yra rizika prisiliesti prie atviru elektros laidu ir daliu (**paveikslas 4.8**).
41. Dirbant ant kopėčių darbuotojo laikysena privalo būti tiesi, reikia vengti persisukimų (**paveikslas 4.9**). Kopėčias reikia orientuoti į darbo objektą taip, kad pečių linija darbo metu būtų lygiagreti skersiniams

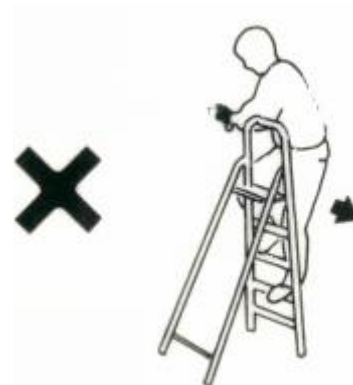
paveikslas 4.7

paveikslas 4.8

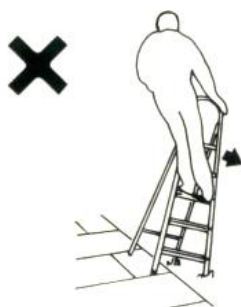
paveikslas 4.9

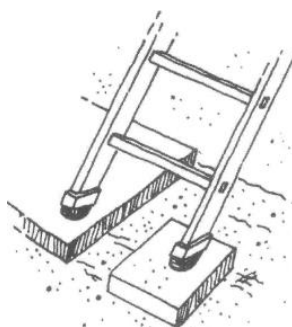
42. Draudžiama dirbti stovint ant kopėčių daugiau nei 5 m aukštyje, matuojant nuo pagrindo iki laiptelio, ant kurio stovima.
43. Kopėčios turi būti naudojamos tik pagal paskirtį. Paprastųjų kopėčių negalima surišti, sujungti sandūra, veržti varžtais ar sukalti, jei jos tam nėra pritaikytos.
44. Kopėčių ilgis (aukštis) turi būti toks, kad darbininkas galėtų dirbti stovėdamas.
45. Pastatytas kopėčias reikia viršuje dviejose vietose priišti prie nejudamos konstrukcijos. Jeigu negalima patikimai pritvirtinti kopėčių viršaus, taip pat dirbant toje vietoje, kur dažnai vaikšto žmonės, reikia, kad kopėčias prilaikytų kitas darbuotojas.
46. Kopėčias, statomas priešais duris ar vartus turi prilaikyti kitas darbuotojas, arba duris užrakinti.
47. Ilgas kopėčias, kurios po lipančio ar stovinčio ir dirbančio žmogaus kojomis linksta ir siūbuoja, reikia per vidurį sutvirtinti kitomis trumpesnėmis kopėčiomis arba lenta. Pernešamosios kopėčios neturi būti ilgesnės kaip 5m.
48. Kopėčias draudžiama statyti ant netvirto (**paveikslas 4.10**) ar nestabilaus pagrindo, pavyzdžiui, automobilio, priekabos ar pastolių.
49. Kopėčias galima statyti tik ant nejudamo, tvirto ir horizontalaus pagrindo. Kopėčių ilginiai turi būti vienodai ir patikimai atremti. Jei to padaryti neįmanoma, vieną iš ilginiu reikia patikimai pailginti. Jei būtina, taip pat reikia imtis specialių priemonių, kad kopėčios neslystų. Nedidelius aukščio skirtumus galima kompensuoti naudojant papildomas atramas (**paveikslas 4.11**).
50. Skečiamąsias kopėčias ant laiptu ir nuožulniu plokštumų galima statyti tik pailginus jų ilginius ir tik jei šios tam pritaikytos.
51. Atremiamosios, sudedamosios ir ištraukiamosios (sekcijinės) kopėčios statomos tinkamu kampu - paprastai 60-70° kampu (**paveikslas 4.12** – statymo kampo parinkimas).

52. Atremiamosios kopėčios visada turi būti apsaugotos nuo slydimo. Tai daroma, pavyzdžiui, prie kopėčių apačioje arba viršuje pritvirtinant slysti neleidžiantį įtaisą ar panaudojant kitus slydimą eliminuojančius būdus.
53. Jei dirbama ant ilgesnių kaip 5 m ir nepritvirtintu kopėčių, apačioje turi jas laikyti kitas darbuotojas.

paveikslas 4.10

paveikslas 4.11

paveikslas 4.12

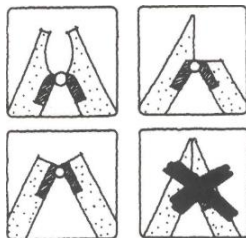
54. Skečiamosios kopėčios turi būti iš abiejų pusių saugiai sutvirtintos grandinėmis ar kitokiu būdu, kad jas pastačius ilginiai neišsiskleistu. Grandinės ant ilginiai tvirtinamos maždaug kopėčių trečdaliai aukštyje. Tačiau grandines galima tvirtinti maždaug per vidurį, jei kopėčios yra mažiau nei 9 skersiniu (pakopų) (**paveikslas 4.13**).
55. Skečiamųjų kopėčių viršutiniai galai turi nesiliesti vienas su kitu (**paveikslas 4.14**).
56. Kombinuotąsias kopėčias, naudojamas kaip skečiamąsias, reikia tvirtinti iš abiejų pusių grandinėmis arba kita lygiai taip pat saugia priemone ir naudoti apatinę atramą. (**paveikslas 4.15**)
57. Daiktus, reikalingus ant kopėčių dirbančiam žmogui, reikia ne mėtyti, o kelti į viršų su virve, pririštus prie virvės vidurio. Kad keliami daiktai nesiūbuotu, antrąjį virvės galą turi laikyti apačioje stovintis darbuotojas.
58. Aukštesnės kaip 1 m lipynių aikštelės turi turėti aptvėrimus (apribojimus). Aptvėrimai turi būti patikimai pritvirtinti prie lipynių.
59. Draudžiama:
- 59.1. dirbti ant kopėčių ir lipynių arti veikiančių mašinų, transporterių, velenų, skriemulių ir t.t., taip pat virš jų ir apačioje po jais;
 - 59.2. užlipus ir stovint ant kopėčių, dirbti smūginiais arba mechaniniais įrankiais, (pvz., pramušinėti skylę pneumatiniu arba elektriniu plaktuku), įtempinėti laidus ir kabelius, laikyti viršuje sunkias detales ir t.t.;

59.3. kitiems darbuotojams pralysti per pristatomas ar išskečiamas kopėčias, - kopėčias reikia apeiti.

paveikslas 4.13

paveikslas 4.14

paveikslas 4.15

60. Kopėčios, kuriomis lipama į darbo vietą, turi būti pakankamai ilgos, kad kyšotų virš paaukštinimo, ant kurio reikia užlipti. Jos turi būti iškilusios mažiausiai 1,20 m virš priėjimo vietos (pakloto) (paveikslas 4.7)
61. Naudojant daugiadales (sekcijines) sudedamąsias arba ištraukiamąsias kopėčias, atskiros jų dalys turi būti tvirtai sujungtos viena su kita ir fiksuotos. Mobilios (perstumiamos) kopėčios turi būti pastatytos stabiliai ir lipant jos neturi judėti.
62. Lipynės su ratukais turi turėti ratukų blokavimo (stabdymo) mechanizmą.
63. Išskečiamosios kopėčios turi turėti blokavimo įrenginį, neleidžiantį joms išsiskėsti.

IV SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

64. Krentant nuo kopėčių reikia stengtis nukreipti kojas žemyn ir bandyti panaudoti kojų amortizacines savybes.
65. Lūžus arba darbo metu neleistinai įtrūkus kuriai nors kopėčių konstrukcijos daliai, darbus reikia nedelsiant nutraukti, pranešti tiesioginiam vadovui.
66. Pastebėjus, kad gali įvykti nelaimingas atsitikimas ar gedimas, nedelsiant nutraukti darbus, pasitraukti pačiam ir iš pavojingos zonos išvesti kitus šalimais dirbančius darbuotojus ir apie tai informuoti tiesioginį darbų vadovą.
67. Įvykus nelaimingam atsitikimui reikia:
 - 67.1. nukentėjusiam nedelsiant suteikti pirmąją pagalbą ir iškviesti greitąją medicininę pagalbą.
 - 67.2. nukentėjęs nuo nelaimingo atsitikimo asmuo, jeigu pajėgia, apie tai turi nedelsdamas pranešti tiesioginiam vadovui arba kitam darbdavio įgaliotam asmeniui.
 - 67.3. asmuo, matęs nelaimingą atsitikimą arba apie jį sužinojęs, turi nedelsdamas suteikti nukentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą ir pranešti apie nelaimingą atsitikimą vadovaujantiems asmenims.

- 67.4. darbo vieta ir įrengimų būklė, iki kol nelaimingas atsitikimas bus pradėtas tirti, turi išlikti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei tai kelia pavojų aplinkinių darbuotojų gyvybei ir sveikatai, gali būti daromi tik būtiniausi pakeitimai, įforminami tam tikru aktu (raštu ir grafiškai, nufotografuota, nufilmuota).
- 67.5. įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą ar iš darbo, nukentėjęsysis (jeigu pajėgia) arba šeimos nariai privalo nedelsiant pranešti vadovui.
68. Kilus gaisrui:
- 68.1. elgtis ramiai, nesutrikti, realiai įvertinti susidariusią situaciją;
- 68.2. gaisrą gesinti turimomis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis (gesintuvu, vandeniu, smėliu, žeme, velėna, uždengiant nedegia medžiaga);
- 68.3. apie įvykį informuoti vadovaujantį darbuotoją, iškviesti ugniagesius.
69. Darbuotojui pasijutus blogai (pakilus darbuotojo kūno temperatūrai, pajutus ūmius ligų požymius) apie tai pranešti tiesioginiam ar įmonės vadovui ir kreiptis į gydymo įstaigą.
70. Atsitikus kitiems nenumatytiems avariniams atvejams, nusiraminti ir nepanikuoti. Perspėti kitus darbuotojus apie esančią grėsmę ir pasišalinti iš pavojingų veiksmų veikimo zonos bei apie tai informuoti tiesioginį vadovą.
- 70.1. Gelbėjimo tarnybos telefonas – 112.

V SKYRIUS DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

71. Sutvarkyti darbo vietą.
72. Apie darbo metu iškilusius nesklandumus informuoti tiesioginį ar padalinio vadovą.
73. Apžiūrėti naudotas kopėčias ar lipynes ir inventorių bei individualiąsias saugos priemones (jei tokios buvo išduotos) ir pastebėjus kokius nors neatitikimus pranešti apie tai tiesioginiam vadovui bei asmeniui atsakingam už jų priežiūrą.
74. Persirengti buitinėse patalpose ir pasidėti darbo drabužius, darbo avalynę, o reikalui esant - atiduoti skalbimui, arba pakeitimui.
75. Nusiplauti rankas ir veidą su muilu.
-

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kauno lopšelis-darželis "Vilnelė"
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „VILNELĖ“ DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS ĮVADINĖS, BENDROSIOS INSTRUKCIJŲ IR DARBUOTOJŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJŲ PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-06-16 Nr. V-90
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Rolandas Bulotas vadovas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-06-16 15:18
Parašo formatas	Trumpalaikio galiojimo (XAdES-T)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2025-06-16 15:18
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2023-11-13 14:45 - 2025-11-12 14:45
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	23
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	0
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 1.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 2.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 3.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 4.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 5.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 6.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 7.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 8.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 9.pdf

Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 10.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 11.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 12.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 13.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 14.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 15.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 16.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 17.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 18.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 19.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 20.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 21.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 22.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	Nr. 23.pdf
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20250605.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-06-16)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-06-16 nuorašą suformavo Rolandas Bulotas

Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-